



Centar za ekotoksikološka ispitivanja Podgorica d.o.o.  
LLC Center for Ecotoxicological Research Podgorica



CETI 5100.101.01

SEKTOR ZA LABORATORIJSKU DIJAGNOSTIKU I ZAŠTITU OD ZRAČENJA

IZVJEŠTAJ O ISPITIVANJU

Vrsta ispitivanja	<b>Povremeno mjerenje kvaliteta vazduha Prvi ciklus mjerenja na šest lokacija u Glavnom Gradu-Podgorici, sezona 2017/2018</b>
Broj izvještaja	00-1053/1
Datum izdavanja izvještaja	05.10.2017. godine
<b>PODACI O PODNOSIOCU ZAHTJEVA</b>	
Naziv podnosioca zahtjeva	Glavni Grad - Podgorica
Broj zahtjeva	Ugovor (Glavni Grad-Podgorica br.01-031/17-1727/2 od 31.05.2017. god.; CETI br. 00-1053 od 01.06.2017.god.)
Datum podnošenja zahtjeva	03.03.2017. godine

<b>PODACI O UZORKU</b>	
Lokacije/ Datum uzorkovanja	<ul style="list-style-type: none"><li>• Kod tržnog centra DELTA CITY (30.6-07.07.2017. god.)</li><li>• Bul. Ivana Crnojevića, kod fonda „PIO“ (07-14.07.2017. god.)</li><li>• Centar gradske opštine Tuzi (01-08.08.2017.god.)</li><li>• Centar gradske opštine Golubovci (08-15.08.2017. god.)</li><li>• Raskrsnica ulica K.Nikole i Crnogorskih serdara (07-14.09.2017. god.)</li><li>• Zagorič-Piperska ulica (14-21.09.2017. godine)</li></ul>
Plan/metod uzorkovanja	Pravilnik o načinu i uslovima praćenja kvaliteta vazduha (“Sl.list Crne Gore”, br 21/11, 32/16) / Standardne MEST EN metode
Vrsta uzorka	Ambijentalni vazduh
Zahtijevano ispitivanje	SO <sub>2</sub> , NO, NO <sub>2</sub> , CO, benzen, O <sub>3</sub> , PM <sub>10</sub> , Pb, As, Cd, Ni i benzo(a)piren
<b>PRILOZI</b>	-

**DIREKTOR SEKTORA ZA LAB. DIJAGNOSTIKU  
I ZAŠTITU OD ZRAČENJA  
Danijela Šuković, spec.toks. hem**

Izjava:

1. Rezultati ispitivanja se odnose samo na ispitivani uzorak.
2. Izvještaj o ispitivanju se može umnožavati isključivo kao cjelina.
3. Nije dozvoljeno isticanje naziva „Centar za ekotoksikološka ispitivanja Podgorica“ d.o.o. u tekstu deklaracije ni u reklamne svrhe, bez saglasnosti Centra.

**D.O.O CENTAR ZA EKOTOKSIKOLOŠKA ISPITIVANJA PODGORICA**  
**IZVJEŠTAJ O ISPITIVANJU BR. 00-1053/1**

SADRŽAJ

1.1.	Opšti podaci o instituciji koja vrši mjerenje	3
1.2.	Opšti podaci o podnosiocu zahtjeva	3
1.3.	Plan mjerenja i mjerene zagađujuće materije	3
2.	Opis makrolokacije i mikrolokacije	3
2.	Mjerna mjesta	4-6
3.	Metode mjerenja i oprema za mjerenje i analizu	7
3.1.	Metode mjerenja	7
3.2.	Instrumentalna oprema korišćena u realizaciji mjerenja	7
4.	Zakonodavni okvir	8
5.	Rezultati mjerenja	8
5.1.	Rezultati mjerenja na lokaciji “Kod tržnog centra DELTA CITY	9-15
5.1.1.	Komentar rezultata mjerenja na lokaciji “Kod tržnog centra DELTA CITY”	16
5.2.	Rezultati mjerenja na lokaciji “Raskrsnica ulica K.Nikole i Crnogorskih serdara”	17-23
5.2.1	Komentar rezultata mjerenja na lokaciji “Raskrsnica ulica K.Nikole i Crnogorskih serdara”	24
5.3.	Rezultati mjerenja na lokaciji “Centar gradske opštine Golubovci”	25-31
5.3.1.	Komentar rezultata mjerenja na lokaciji “Centar gradske opštine Golubovci”	32
5.4.	Rezultati mjerenja na lokaciji “Zagorić, Piperska ulica”	33-39
5.4.1.	Komentar rezultata mjerenja na lokaciji “ Zagorić, Piperska ulica ”	40
5.5.	Rezultati mjerenja na lokaciji bul I.Crnojevića, kod fonda „PIO“	41-47
5.5.1.	Komentar rezultata mjerenja na lokaciji “ Raskrsnica ulica I.Crnojevića i 19 decembra ”	48
5.6.	Rezultati mjerenja na lokaciji “Centar gradske opštine Tuzi”	49-55
5.6.1.	Komentar rezultata mjerenja na lokaciji “Centar gradske opštine Tuzi”	56
	Rezime	57-58

**SEKTOR ZA LABORATORIJSKU DIJAGNOSTIKU I ZAŠTITU OD ZRAČENJA**

**1.1.Opšti podaci o ovlaštenoj stručnoj organizaciji koja vrši mjerenje**

Naziv ovlaštene organizacije	DOO Centar za ekotoksikološka ispitivanja Podgorica
Sjedište	Podgorica
Adresa	Bulevar Šarla de Gola br.2
Broj telefona/faksa	00 382 20 658 090
E-mail	info@ceti.co.me
Lice za kontakt	Radimir Žujović

**1.2.Opšti podaci o podnosiocu zahtjeva**

Naziv podnosioca zahtjeva	Glavni grad Grad-Podgorica
Sjedište	Podgorica
Adresa	Njegoševa 13
Broj telefona/faksa	020 665078/ 665071
E-mail	pgnabavka@t-com.me
Lice za kontakt	Zoran Erceg

**1.3. Plan mjerenja, mjerene zagađujuće materije i vrijeme mjerenja**

Pravilnikom o načinu i uslovima praćenja kvaliteta vazduha ("Sl.list Crne Gore", br. 21/11, 32/16) propisano je da povremena mjerenja kvaliteta vazduha moraju biti ravnomjerno raspoređena tokom godine. To podrazumijeva sledeće mogućnosti:

- 24 časovno mjerenje jednom sedmično tokom cijele godine, nasumično izabranog dana ili
- mjerenje osam sedmica (ravnomjerno raspoređenih tokom godine) tako da bude reprezentativno za različite klimatske i druge uslove, odnosno da bude zadovoljen kriterijum za vremenski minimum 14% na godišnjem nivou.

U skladu sa zahtjevom (postupak javnih nabavki) br. 108-S/17 od 03.03.2017. godine mjerenjima se pristupilo na način da se prati kvalitet vazduha u četiri sedmodnevna ciklusa za svako od godišnjih doba. U ovom Izvještaju su predstavljeni rezultati mjerenja za ljetnji, prvi ciklus mjerenja u sezoni 2017/2018.

**1.3.1. Mjerene zagađujuće materije**

Monitoringom je obuhvaćeno mjerenje osnovnih zagađujućih materija (predstavljenih u tabeli 1) propisanih Uredbom o utvrđivanju vrsta zagađujućih materija, graničnih vrijednosti i drugih standarda kvaliteta vazduha ("Sl.list Crne Gore", br. 25/12).

Tabela 1. Mjerenje/ analizirane zagađujuće materije

Redni broj	Formula	Naziv zagađujuće materije	Mjerna jedinica	Vrijeme usrednjavanja
1	SO <sub>2</sub>	sumpor dioksid	µg/m <sup>3</sup>	1sat 24sata
2	NO	azot monoksid	µg/m <sup>3</sup>	1sat
3	NO <sub>2</sub>	azot dioksid	µg/m <sup>3</sup>	1sat
4	O <sub>3</sub>	ozon	µg/m <sup>3</sup>	8 sati
5	CO	ugljen monoksid	mg/m <sup>3</sup>	8 sati
6	PM <sub>10</sub>	suspendovane čestice sa prečnikom manjim od 10µm	µg/m <sup>3</sup>	24 sata
7	C <sub>6</sub> H <sub>6</sub>	benzen	µg/m <sup>3</sup>	24 sata
Analiza zbirnih sedmičnih uzoraka PM <sub>10</sub> na :				
6.1	Pb	olovo	µg/m <sup>3</sup>	Sedam dana
6.2	Cd	kadmijum	ng/m <sup>3</sup>	Sedam dana
6.3	As	arsen	ng/m <sup>3</sup>	Sedam dana
6.4	Ni	nikal	ng/m <sup>3</sup>	Sedam dana
6.5	BaP	benzo(a)piren	ng/m <sup>3</sup>	Sedam dana

## **2. Mjerna mjesta**

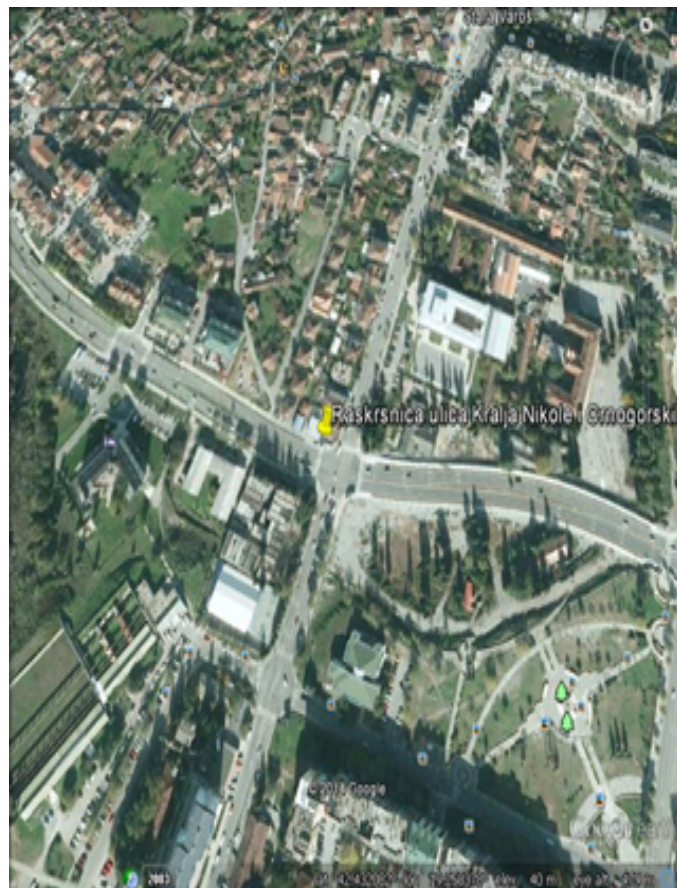
**Prilikom odabira mjernog mjesta na mikrolokaciji uzeti su u obzir sledeći činioci:**

- Izvori ometanja
- Sigurnost
- Pristup
- Dostupnost električne energije
- Vidljivost mjesta uzorkovanja s obzirom na okruženje i preporuke date u Tački C Priloga 3 Direktive 2008/50/EZ.

Mjerno mjesto (MM)	Geografska širina	Geografska dužina
Centar gradske opštine Tuzi	42 <sup>0</sup> 21.844'	19 <sup>0</sup> 19.819'
Centar gradske opštine Golubovci	42 <sup>0</sup> 19.667'	19 <sup>0</sup> 13.224'
Raskrsnica ulica K.Nikole i Crnogorskih serdara	42 <sup>0</sup> 25.924'	19 <sup>0</sup> 15.486'
Kod tržnog centra DELTA CITY	42 <sup>0</sup> 26.237'	19 <sup>0</sup> 14.024'
Raskrsnica ulica Ivana Crnojevića i 19 decembra	42 <sup>0</sup> 26.623'	19 <sup>0</sup> 15.827'
Raskrsnica ulica V.Đurovića i Piperske	42 <sup>0</sup> 27.342'	19 <sup>0</sup> 15.872'



Slika 1. MM-centar gradske opštine Tuzi



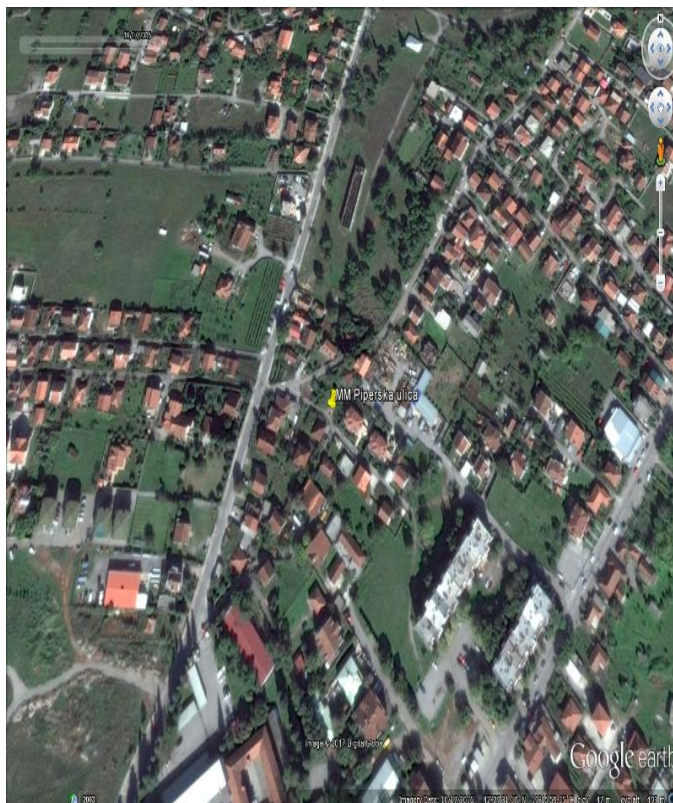
Slika 2. MM-raskrsnica ulica K.Nikole i  
Crnogorskih serdara



Slika 3. MM-centar gradske opštine Golubovci



Slika 4. MM-raskršnica ulica Ivana Crnojevića i 19 decembra



Slika 5. MM-Zagorič, Piperska ulica



Slika 6. MM-kod tržnog centra DELTA CITY



Slika 7. Mobilna stanica sa mjernom opremom za kontrolu kvaliteta vazduha

**3. METODE I OPREMA ZA MJERENJE I ANALIZU****3.1. Metode mjerenja**

Za realizaciju mjerenja u skladu sa Pravilnikom o načinu i uslovima praćenja kvaliteta vazduha ("Sl.list Crne Gore", br 21/11, 32/16) korišćene su sledeće metode:

Standardna referentna metoda / naziv	Oznaka
Standardna metoda za mjerenje koncentracije sumpor dioksida ultraljubičastom fluorescencijom	MEST EN14212
Standardna metoda za mjerenje koncentracije azot monoksida i azot dioksida hemiluminiscencijom	MEST EN14211
Standardna metoda za određivanje koncentracije ugljen monoksida nedisperzivnom infracrvenom spektroskopijom	MEST EN14626
Standardna metoda za određivanje koncentracije ozona ultraljubičastom fotometrijom	MEST EN14625
Standardna gravimetrijska metoda mjerenja za određivanje masene koncentracije suspendovanih čestica PM <sub>10</sub> ili PM <sub>2,5</sub>	MEST EN 12341
Standardna metoda za određivanje benzena u ambijentalnom vazduhu putem automatskog uzorkovanja pumpom sa gasnom hromatografijom na licu mjesta	MEST EN 14662-3
Standardna metoda za određivanje koncentracije benzo(a)pirena u vazduhu ambijenta	MEST EN 15549
Standardna metoda za određivanje koncentracije Pb, As, Cd i Ni u uzorcima suspendovanih čestica PM <sub>10</sub>	MEST EN 14902

Metode navedene u tabeli 2 su akreditovane u skladu sa standardom MEST ISO/IEC 17025:2011 od strane Akreditacionog Tijela Crne Gore.

Za postizanje kvaliteta podataka primijenjeni su svi QA/QC postupci u skladu sa referentnim metodama i sledljivošću do standarda MEST ISO/IEC 17025:2011.

Svi rezultati u Izvještaju su ocijenjeni u skladu sa Pravilnikom o načinu i uslovima praćenja kvaliteta vazduha ("Sl. list Crne Gore", br. 21/11, 32/16) i preporukama ILAC-a (ILAC-G8:03/2009).

**3.2. Instrumentalna oprema korišćena u realizaciji mjerenja kvaliteta vazduha:**

Mjerenja su vršena sa mobilnom mjernom stanicom koja je opremljena sistemom za uzorkovanje vazduha i mjernom opremom kako slijedi:

- Ambijentalni CO monitor, Thermo 48i
- Ambijentalni NO, NO<sub>2</sub>, NO<sub>x</sub> monitor, Thermo 42i
- Ambijentalni SO<sub>2</sub> monitor, Thermo 43i
- Ambijentalni BTX monitor, BTX 2000
- Ambijentalni O<sub>3</sub> monitor, 49i Thermo
- Sky Post, TCR Tecora, sistem za uzorkovanje suspendovanih čestica PM<sub>10</sub>.

Za gravimetrijsko određivanje koncentracije suspendovanih čestica PM<sub>10</sub> i njihova dalju analizu na sadržaj teških metala (Pb, Cd, As, Ni) i benzo (a) pirena korišćena je sledeća oprema:

- Gasno maseni hromatograf GCMS – QP 5050 Shimadzu za analizu poliaromatskih ugljovodonika (PAH-s)
- ICP Spektrometar Thermo 6300 iCAP
- Atomski apsorpcioni spektrofotometar AA – 6701F Shimadzu
- Analitička Vaga Sartorius (tip: BP 211 D; klasa tačnosti I, najmanji podiok d=0,00001 g)

Mjerna nesigurnost instrumenata zadovoljava ciljeve kvaliteta podataka i procijenjena je na osnovu tipskih odobrenja i testova radnih karakteristika u referentnim laboratorijama, u skladu sa relevantnim normama.

#### **4. ZAKONODAVNI OKVIR**

Povremena mjerenja kvaliteta vazduha, obrada i analiza rezultata su vršena u skladu sa sledećom zakonskom regulativom:

- Zakonom o zaštiti vazduha („Sl. list Crne Gore“, br. 25/10, 40/11 i 43/15)
- Uredbom o utvrđivanju vrsta zagađujućih materija, graničnih vrijednosti i drugih standarda kvaliteta vazduha (“Sl. list Crne Gore, br. 25/12)
- Pravilnikom o načinu i uslovima praćenja kvaliteta vazduha (“Sl. list Crne Gore”, br. 21/11, 32/16)
- Uredbom o uspostavljanju mreže mjernih mjesta za praćenje kvaliteta vazduha (“Sl. list Crne Gore”, br. 44/10 i 13/11 )

#### **5. REZULTATI MJERENJA**

U ovom Izvještaju su prikazani rezultati za letnji ciklus mjerenja kvaliteta vazduha. Rezultati mjerenja su prikazani uporedo sa propisanim graničnim/ciljnim vrijednostima i to:

##### **a) tabelarno:**

- Srednje dnevne vrijednosti tokom sedmodnevnih mjerenja za: SO<sub>2</sub>, NO, NO<sub>2</sub>, PM<sub>10</sub>, benzen i maksimalne osmočasovne srednje dnevne vrijednosti za ugljen monoksid i ozon.
- Statistička obrada srednjih dnevnih vrijednosti suspendovanih čestica PM<sub>10</sub>, benzena i jednočasovnih, odnosno dnevnih vrijednosti gasovitih zagađujućih materija: sumpor dioksida, azot dioksida, , maksimalnih osmočasovnih srednjih dnevnih vrijednosti ozona i ugljen monoksida.
- Sadržaj teških metala (Pb, Cd, As i Ni) i benzo(a)pirena u sedmodnevnim zbirnim uzorcima suspendovanih čestica PM<sub>10</sub>.

##### **b) grafički:**

- Jednočasovne srednje vrijednosti sumpor dioksida i azot dioksida.
- Srednje dnevne vrijednosti, tokom sedmodnevnog mjerenja suspendovanih čestica PM<sub>10</sub> i sumpor dioksida.
- Maksimalne osmočasovne srednje dnevne vrijednosti ozona.
- Maksimalne osmočasovne srednje dnevne vrijednosti ugljen monoksida.

##### **Statistički pregled zagađujućih materija obuhvata:**

- ukupan broj mjerenja,
- najmanja vrijednost (minimalna),
- najveća vrijednost (maksimalna),
- srednja jednočasovna vrijednost,
- srednja 24-časovna vrijednost i
- maksimalna osmočasovna srednja dnevna vrijednost.

##### **Oznake i skraćenice upotrebljene u tabelama i na slikama:**

- GV ( SDV )-granična vrijednost (srednja dnevna vrijednost)
- CV ( M8hSV )-ciljna vrijednost (max. osmočasovna srednja vrijednost)
- GV (M8hSV)- granična vrijednost (max.osmočasovna srednja vrijednost)
- CV (SGV) -ciljna vrijednost (srednja godišnja vrijednost)
- GV ( SGV )- granična vrijednost (srednja godišnja vrijednost)



**5.1. REZULTATI MJERENJA NA LOKACIJI KOD TRŽNOG CENTRA "DELTA CITY"**

5.1.1. Srednje dnevne vrijednosti suspendovanih čestica PM<sub>10</sub> i gasovitih zagađujućih materija: sumpor dioksida, azot monoksida, azot dioksida, benzena, maksimalne 8h srednje dnevne vrijednosti ozona i ugljen monoksida su prikazane u tabeli 2.

Tabela 2. Srednje dnevne vrijednosti PM<sub>10</sub>, SO<sub>2</sub>, NO, NO<sub>2</sub>, C<sub>6</sub>H<sub>6</sub>, max.8h O<sub>3</sub> i CO

Period mjerjenje	PM <sub>10</sub>	SO <sub>2</sub>	NO	NO <sub>2</sub>	C <sub>6</sub> H <sub>6</sub>	O <sub>3</sub>	CO
	µg/m <sup>3</sup>						mg/m <sup>3</sup>
30.06-01.07	36.21	2.51	33.88	49.48	1.36	38.99	0.36
01-02.07	31.25	2.98	33.69	50.24	1.20	52.75	0.32
02-03.07	23.36	3.25	21.73	40.52	0.87	52.56	0.29
03-04.07	16.60	3.64	8.69	33.88	0.65	38.90	0.24
04-05.07	21.23	3.58	20.07	42.96	1.25	43.59	0.36
05-06.07	25.21	3.40	43.69	61.21	2.33	47.42	0.48
06-07.07	31.63	3.71	34.16	51.30	2.58	55.77	0.43
<b>GV (SDV)</b>	<b>50</b>	<b>125</b>	-	-	-		
<b>CV M8hSV</b>						<b>120</b>	
<b>GV M8hSV</b>							<b>10</b>

5.1.2. Statistička obrada srednjih dnevnih vrijednosti suspendovanih čestica PM<sub>10</sub> i gasovitih zagađujućih materija: sumpor dioksida, azot dioksida, benzena, maksimalnih 8h srednjih dnevnih vrijednosti ozona i ugljen monoksida je prikazana u tabelama 3, 4, 5, 6, 7 i 8.

Tabela 3. Statistička obrada rezultata mjerenja suspendovanih čestica PM<sub>10</sub>

Broj 24-časovnih mjerenja	7	
Minimalna 24-časovna vrijednost (µg/m <sup>3</sup> )	16.60	
Maksimalna 24 časovna vrijednost (µg/m <sup>3</sup> )	36.21	
Srednja 24-časovna vrijednost (µg/m <sup>3</sup> )	26.50	
Broj prekoračenja 24-časovne GV	0	
Granične vrijednosti		
Period usrednjavanja	Granična vrijednost	Granica tolerancije
Dnevna srednja vrijednost	50 µg/m <sup>3</sup>	Ne smije biti prekoračena preko 35 puta godišnje
Godišnja srednja vrijednost	40 µg/m <sup>3</sup>	Nema

Tabela 4. Statistička obrada rezultata mjerenja sumpor dioksida

Broj jednočasovnih mjerenja	168	
Minimalna jednočasovna vrijednost ( $\mu\text{g}/\text{m}^3$ )	1.99	
Maksimalna jednočasovna vrijednost ( $\mu\text{g}/\text{m}^3$ )	5.48	
Srednja vrijednost jednočasovnih vremena usrednjavanja ( $\mu\text{g}/\text{m}^3$ )	3.29	
Broj 24-časovnih mjerenja	7	
Minimalna 24-časovna vrijednost ( $\mu\text{g}/\text{m}^3$ )	2.51	
Maksimalna 24-časovna vrijednost ( $\mu\text{g}/\text{m}^3$ )	3.71	
Srednja vrijednost 24-časovnih vremena usrednjavanja ( $\mu\text{g}/\text{m}^3$ )	3.29	
Broj prekoračenja jednočasovne GV	0	
Broj prekoračenja 24-časovne GV	0	
<b>Granične vrijednosti</b>		
Period usrednjavanja	Granična vrijednost	Granica tolerancije
Jednočasovna srednja vrijednost	350 $\mu\text{g}/\text{m}^3$	Ne smije biti prekoračena preko 24 puta godišnje
Dnevna srednja vrijednost	125 $\mu\text{g}/\text{m}^3$	Nema

Tabela 5. Statistička obrada rezultata mjerenja azot dioksida

Broj jednočasovnih mjerenja	168	
Minimalna jednočasovna vrijednost ( $\mu\text{g}/\text{m}^3$ )	11.19	
Maksimalna jednočasovna vrijednost ( $\mu\text{g}/\text{m}^3$ )	103.82	
Srednja vrijednost jednočasovnih vremena usrednjavanja ( $\mu\text{g}/\text{m}^3$ )	47.09	
Broj prekoračenja jednočasovne GV	0	
<b>Granične vrijednosti</b>		
Period usrednjavanja	Granična vrijednost	Granica tolerancije
Jednočasovna srednja vrijednost	200 $\mu\text{g}/\text{m}^3$	Ne smije biti prekoračena preko 18 puta godišnje
Godišnja srednja vrijednost	40 $\mu\text{g}/\text{m}^3$	Nema

Tabela 6. Statistička obrada rezultata mjerenja benzena

Broj 24-časovnih mjerenja	7	
Minimalna 24-časovna vrijednost ( $\mu\text{g}/\text{m}^3$ )	0.65	
Maksimalna 24-časovna vrijednost ( $\mu\text{g}/\text{m}^3$ )	2.58	
Srednja vrijednost 24-časovnih vremena usrednjavanja ( $\mu\text{g}/\text{m}^3$ )	1.46	
Period usrednjavanja	Granična vrijednost	Granica tolerancije
Godišnja srednja vrijednost	5 $\mu\text{g}/\text{m}^3$	Nema

Tabela 7. Statistička obrada rezultata mjerenja ozona

Broj max. osmočasovnih mjerenja	7	
Minimalna osmočasovna vrijednost ( $\mu\text{g}/\text{m}^3$ )	38.90	
Maksimalna osmočasovna vrijednost ( $\mu\text{g}/\text{m}^3$ )	55.77	
Srednja vrijednost osmočasovnih vremena usrednjavanja ( $\mu\text{g}/\text{m}^3$ )	47.14	
Broj prekoračenja osmočasovne CV	0	
<b>Ciljna vrijednost</b>		
Period usrednjavanja	Ciljna vrijednost	Granica tolerancije
Maksimalna osmočasovna srednja dnevna vrijednost	$120 \mu\text{g} / \text{m}^3$	Nema

Tabela 8. Statistička obrada rezultata mjerenja ugljen monoksida

Broj max. osmočasovnih mjerenja	7	
Minimalna osmočasovna vrijednost ( $\text{mg}/\text{m}^3$ )	0.24	
Maksimalna osmočasovna vrijednost ( $\text{mg}/\text{m}^3$ )	0.48	
Srednja vrijednost osmočasovnih vremena usrednjavanja ( $\text{mg}/\text{m}^3$ )	0.35	
Broj prekoračenja osmočasovne GV	0	
<b>Granične vrijednosti</b>		
Period usrednjavanja	Granična vrijednost	Granica tolerancije
Maksimalna osmočasovna srednja vrijednost	$10 \text{mg}/\text{m}^3$	Nema

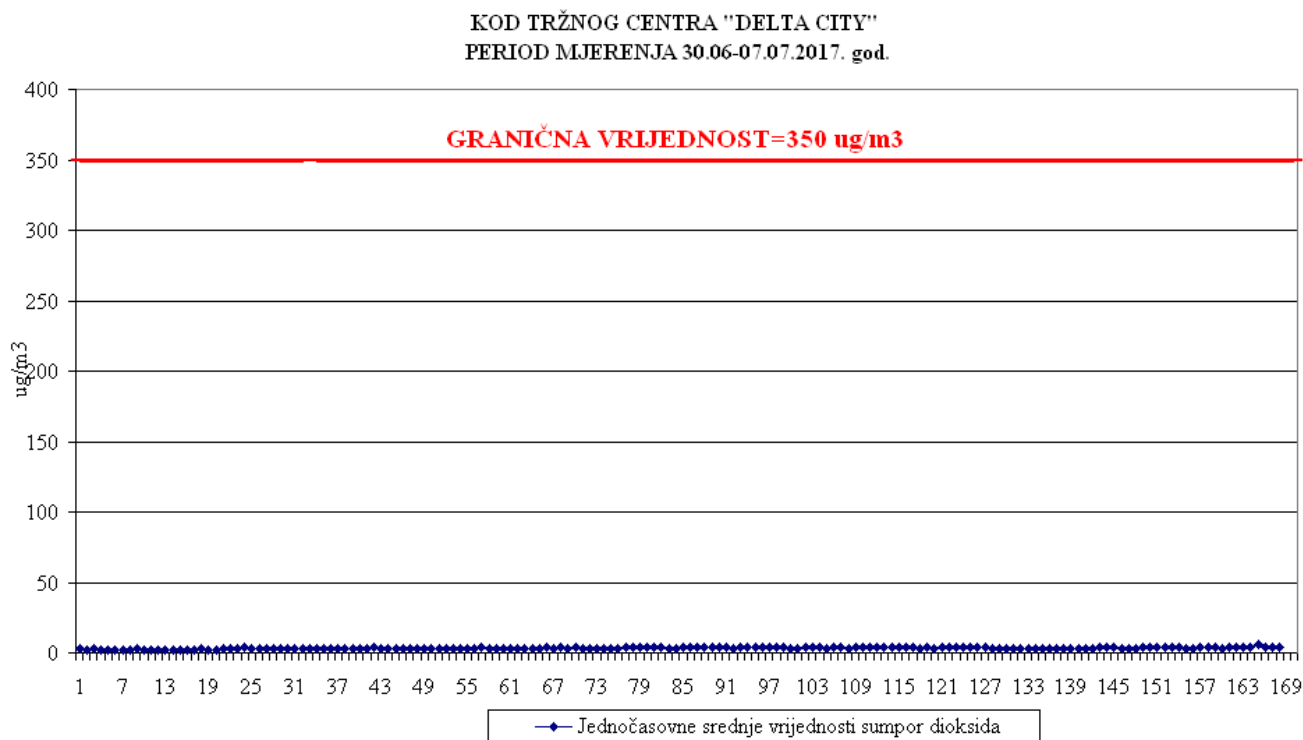
5.1.3. Sadržaj teških metala (Pb, Cd, As i Ni) i benzo (a) pirena u sedmodnevnom zbirnom uzorku suspendovanih česticama  $\text{PM}_{10}$  je prikazan u tabeli 9.

Tabela 9. Sadržaj Pb, Cd, As i Ni i benzo (a) pirena u suspendovanim česticama  $\text{PM}_{10}$

Period mjerenje	Pb	As	Cd	Ni	B (a) P
	$\mu\text{g}/\text{m}^3$	$\text{ng}/\text{m}^3$			
30.06-07.07	<0.015	<3.0	<3.0	3.56	0.87
<b>GV (SGV)</b>	<b>0.5</b>				
<b>CV (SGV)</b>		<b>5</b>	<b>6</b>	<b>20</b>	<b>1</b>

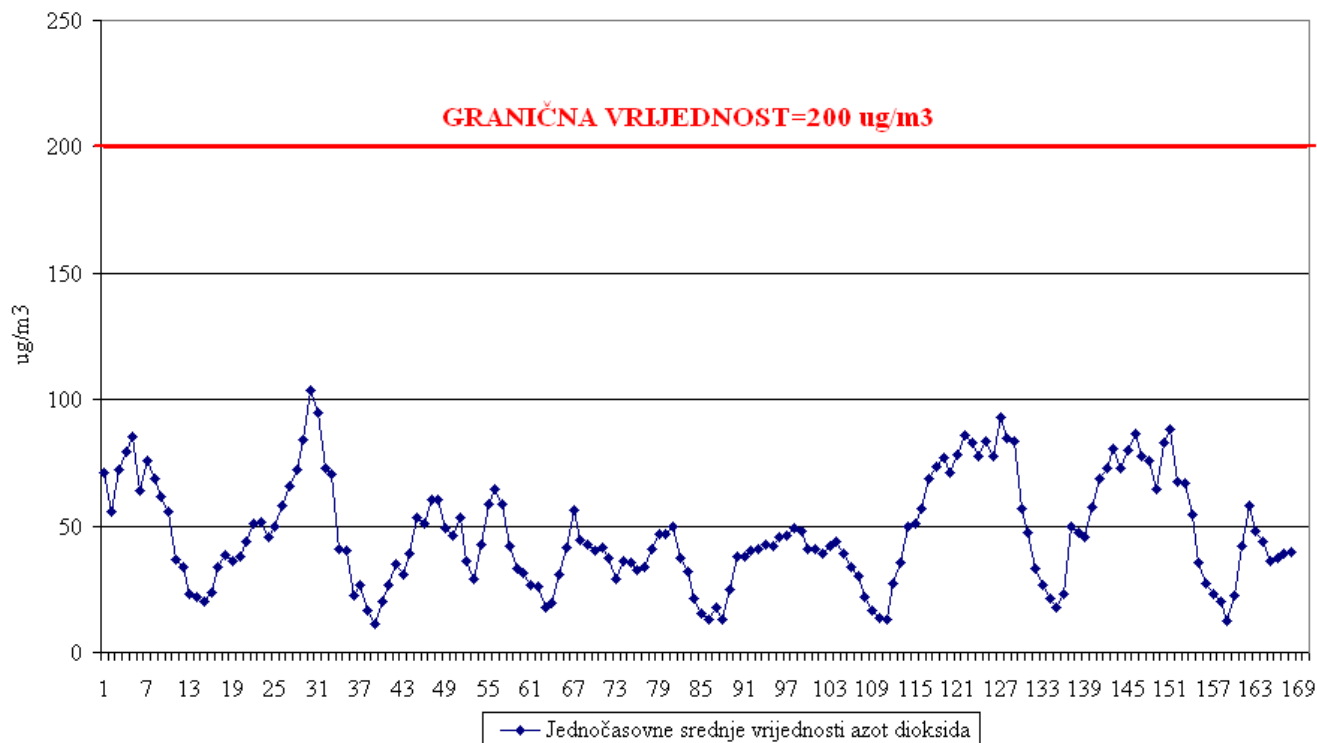
#### 5.1.4. Grafički prikaz rezultata mjerenja

- Jednočasovne srednje vrijednosti sumpor dioksida i azot dioksida (slike 8 i 9)
- Srednje dnevne vrijednosti tokom sedmodnevnog mjerenja za  $PM_{10}$  i  $SO_2$  (slike 10 i 11)
- Maksimalne osmočasovne srednje dnevne vrijednosti za ozon (slika 12)
- Maksimalne osmočasovne srednje dnevne vrijednosti za ugljen monoksid (slika 13)



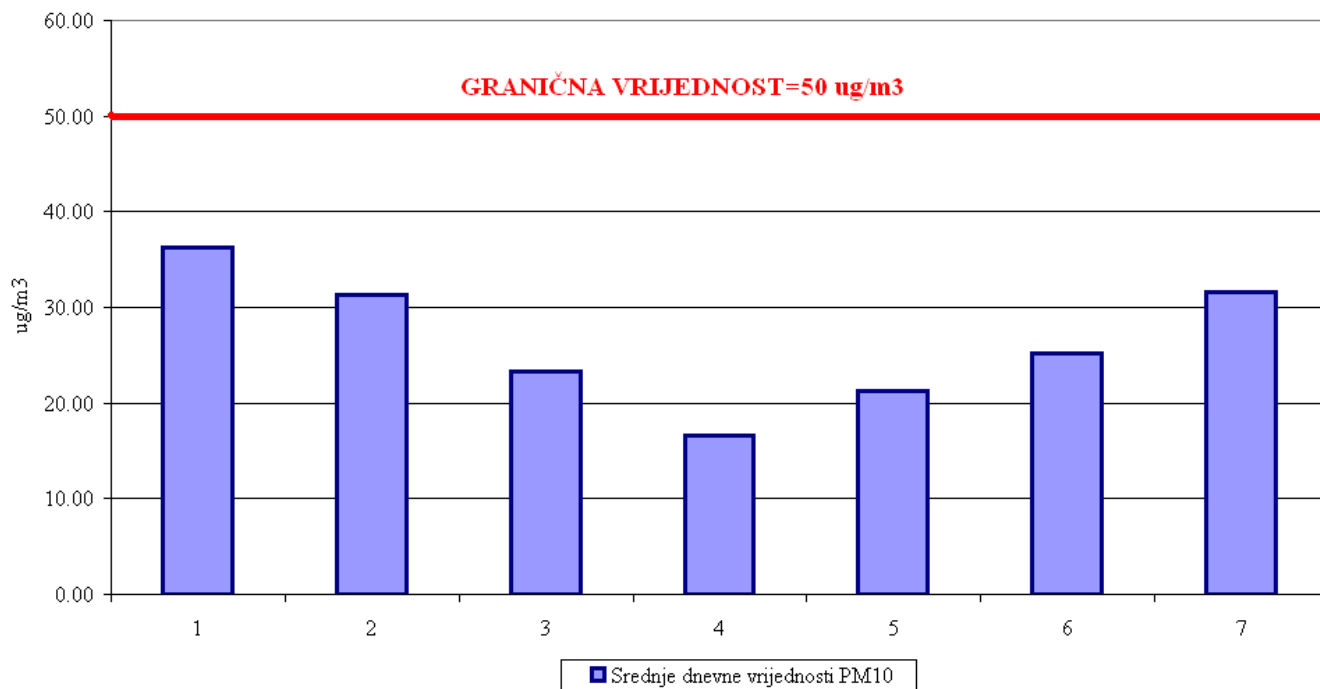
Slika 8. Jednočasovne srednje vrijednosti sumpor dioksida

KOD TRŽNOG CENTRA "DELTA CITY"  
PERIOD MJERENJA 30.06-07.07.2017. god.



Slika 9. Jednočasovne srednje vrijednosti azot dioksida

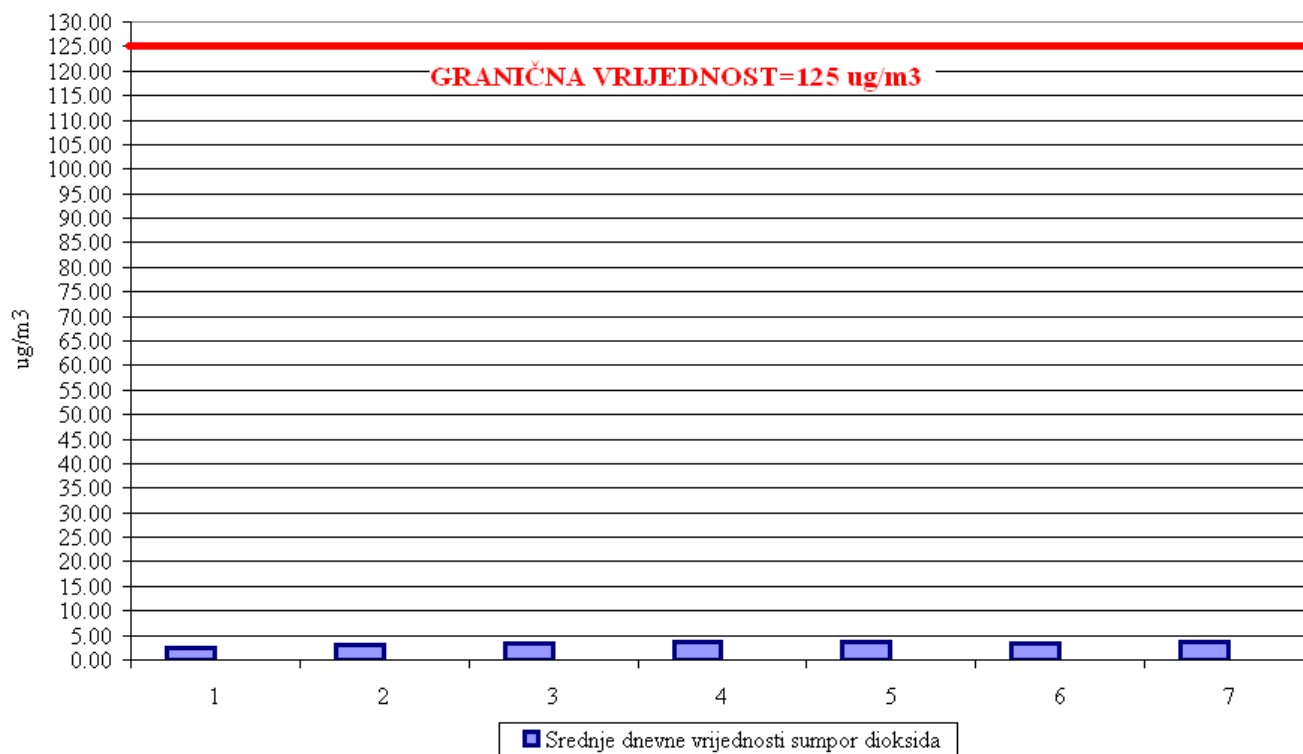
KOD TRŽNOG CENTRA "DELTA CITY"  
PERIOD MJERENJA 30.06-07.07.2017. god.



Slika 10. Srednje dnevne vrijednosti PM<sub>10</sub>

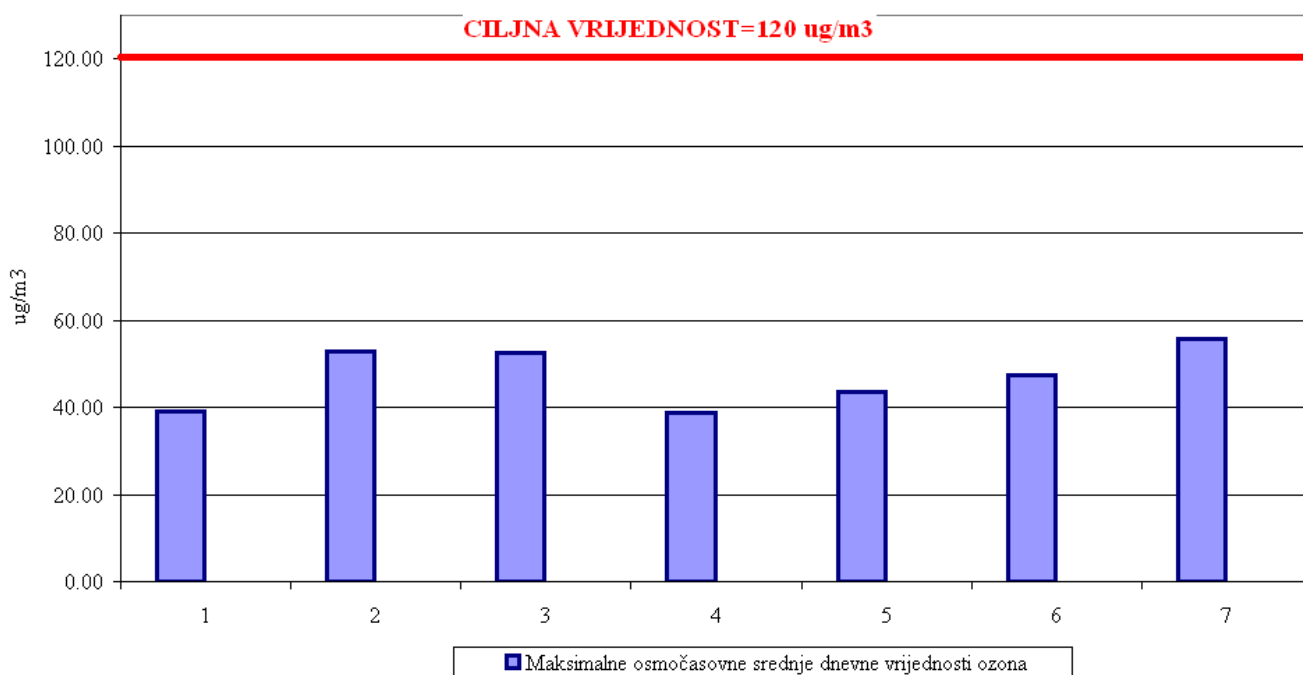
D.O.O CENTAR ZA EKOTOKSIKOLOŠKA ISPITIVANJA PODGORICA  
IZVJEŠTAJ O ISPITIVANJU BR. 00-1053/1

KOD TRŽNOG CENTRA "DELTA CITY"  
PERIOD MJERENJA 30.06-07.07.2017. god.



Slika 11. Srednje dnevne vrijednosti sumpor dioksida

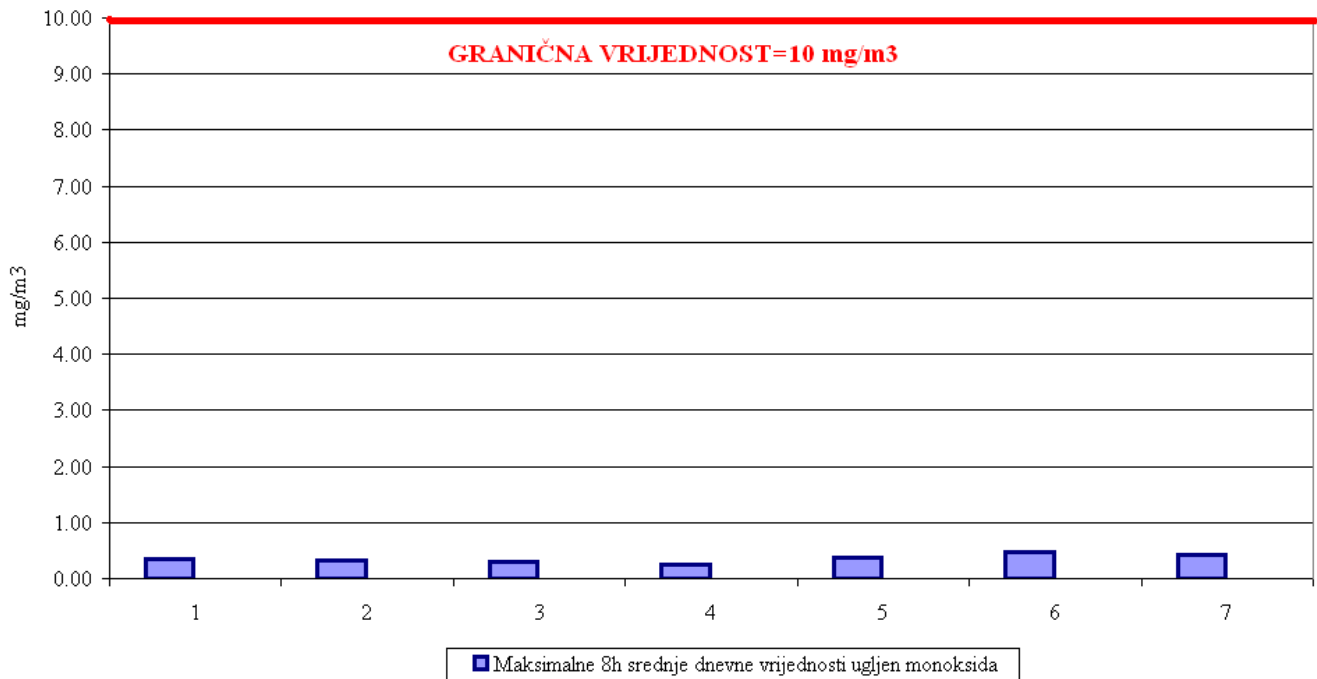
KOD TRŽNOG CENTRA "DELTA CITY"  
PERIOD MJERENJA 30.06-07.07.2017. god.



Slika 12. Maksimalne osmočasovne srednje dnevne vrijednosti za ozon

**D.O.O CENTAR ZA EKOTOKSIKOLOŠKA ISPITIVANJA PODGORICA**  
**IZVJEŠTAJ O ISPITIVANJU BR. 00-1053/1**

KOD TRŽNOG CENTRA "DELTA CITY"  
PERIOD MJERENJA 30.06-07.07.2017. god.



Slika 13. Maksimalne osmočasovne srednje dnevne vrijednosti za ugljen monoksid

## **KOMENTAR REZULTATA MJERENJA NA LOKACIJI KOD TRŽNOG CENTRA „DELTA CITY“**

Rezultati mjerenja kvaliteta vazduha na lokaciji kod tržnog centra „DELTA CITY“ tokom sedmodnevnog ljetnjeg ciklusa (period mjerenja 30.06-07.07. 2017. god.) posmatrani su u odnosu na norme propisane **„Uredbom o utvrđivanju vrsta zagađujućih materija, graničnih vrijednosti i drugih standarda kvaliteta vazduha“ (“Sl.list Crne Gore, br. 25/12“).**

1. Rezultati mjerenja **sumpor dioksida** upoređivani su sa propisanim graničnim vrijednostima za jednočasovnu srednju vrijednost ( $350 \mu\text{g}/\text{m}^3$ ) i 24-časovnu srednju vrijednost ( $125 \mu\text{g}/\text{m}^3$ ). Sve izmjerene vrijednosti sumpor dioksida su bile **ispod** propisanih graničnih vrijednosti tokom sedmodnevnog mjerenja u ljetnjem ciklusu.

2. Rezultati mjerenja **azot dioksida** (kao jednočasovne srednje vrijednosti predstavljene samo grafički zbog obimnosti podataka) upoređivani su sa propisanom normom za jednočasovne srednje vrijednosti ( $200 \mu\text{g}/\text{m}^3$ ). Sve srednje jednočasovne vrijednosti azot dioksida su tokom sedmodnevnog perioda mjerenja bile **ispod** propisane granične vrijednosti.

3. Srednje dnevne vrijednosti **PM<sub>10</sub>** upoređivane su sa propisanim **graničnom vrijednošću** za srednju dnevnu vrijednost ( $50 \mu\text{g}/\text{m}^3$ ). Sve srednje dnevne vrijednosti PM<sub>10</sub> su bile **ispod** propisane granične vrijednosti od  $50 \mu\text{g}/\text{m}^3$ .

4. Maksimalne dnevne osmočasovne srednje vrijednosti **ozona** upoređivane su sa propisanim ciljnom vrijednošću od  $120 \mu\text{g}/\text{m}^3$ . Sve maksimalne osmočasovne srednje dnevne vrijednosti ozona tokom sedmodnevnog mjerenja bile su **ispod** propisane ciljne vrijednosti.

5. Maksimalne dnevne osmočasovne srednje vrijednosti **ugljen monoksida** su upoređivane sa propisanim graničnom vrijednošću za srednju godišnju vrijednost. Sve maksimalne osmočasovne srednje vrijednosti ugljen monoksida su sedmodnevnog mjerenja, u ljetnjem ciklusu, bile **ispod** propisanih graničnih vrijednosti od  $10 \text{mg}/\text{m}^3$ .

6. Sve srednje dnevne vrijednosti benzena su bile **ispod** propisane granične vrijednosti od  $5 \mu\text{g}/\text{m}^3$ , na godišnjem nivou.

7. PM<sub>10</sub> su analizirane na sadržaj **teških metala i benzo(a)pirena**, polutanata za koje su propisani standardi kvaliteta vazduha na godišnjem nivou.

- Sadržaj **olova** u zbirnom sedmičnom uzorku PM<sub>10</sub> je bio značajno **ispod**  $0.5 \mu\text{g}/\text{m}^3$ , propisane norme za srednju godišnju vrijednost.
- Sadržaj **arsena, kadmijuma i nikla** je bio **ispod** ciljnih vrijednosti (srednjih vrijednosti za kalendarsku godinu) propisanih sa ciljem zaštite zdravlja ljudi i rokom postizanja do 2015 godine.
- Sadržaj **benzo(a)pirena** u zbirnom sedmičnom uzorku PM<sub>10</sub> bio je  $0.87 \text{ng}/\text{m}^3$  u odnosu na ciljnu vrijednost od  $1.0 \text{ng}/\text{m}^3$  propisanu sa ciljem zaštite zdravlja ljudi i rokom postizanja do 2015 godine.



**5.2. REZULTATI MJERENJA NA LOKACIJI „RASKRSNICA ULICA KRALJA NIKOLE I CRNOGORSKIH SREDARA“**

5.2.1 Srednje dnevne vrijednosti suspendovanih čestica PM<sub>10</sub> i gasovitih zagađujućih materija: sumpor dioksida, azot monoksida, azot dioksida, benzena, maksimalne 8h srednje dnevne vrijednosti ozona i ugljen monoksida su prikazane u tabeli 10.

Tabela 10. Srednje dnevne vrijednosti PM<sub>10</sub>, SO<sub>2</sub>, NO, NO<sub>2</sub>, C<sub>6</sub>H<sub>6</sub>, max.8h O<sub>3</sub> i CO

Period mjerjenje	PM <sub>10</sub>	SO <sub>2</sub>	NO	NO <sub>2</sub>	C <sub>6</sub> H <sub>6</sub>	O <sub>3</sub>	CO
	μg/m <sup>3</sup>						mg/m <sup>3</sup>
07-08.09	23.12	2.42	7.03	15.61	2.11	92.04	0.34
08-09.09	25.36	1.44	18.67	14.97	1.33	62.51	0.39
09-10.09	18.25	1.04	6.21	10.36	1.45	76.86	0.26
10-11.09	24.36	1.03	9.83	11.86	2.11	77.01	0.36
11-12.09	27.26	1.12	6.26	9.27	2.36	67.26	0.21
12-13.09	20.36	1.01	10.01	15.35	1.45	66.96	0.29
13-14.09	26.32	1.43	19.70	13.21	2.54	65.25	0.36
<b>GV (SDV)</b>	<b>50</b>	<b>125</b>	-	-	-		
<b>CV M8hSV</b>						<b>120</b>	
<b>GV M8hSV</b>							<b>10</b>

5.2.2. Statistička obrada srednjih dnevnih vrijednosti suspendovanih čestica PM<sub>10</sub> i gasovitih zagađujućih materija: sumpor dioksida, azot dioksida, benzena, maksimalnih 8h srednjih dnevnih vrijednosti ozona i ugljen monoksida je prikazana u tabelama 11, 12, 13, 14, 15 i 16.

Tabela 11. Statistička obrada rezultata mjerenja suspendovanih čestica PM<sub>10</sub>

Broj 24-časovnih mjerenja		7
Minimalna 24-časovna vrijednost (μg/m <sup>3</sup> )		18.25
Maksimalna 24-časovna vrijednost (μg/m <sup>3</sup> )		27.26
Srednja 24-časovna vrijednost (μg/m <sup>3</sup> )		23.58
Broj prekoračenja 24-časovne GV		0
<b>Granične vrijednosti</b>		
Period usrednjavanja	Granična vrijednost	Granica tolerancije
Dnevna srednja vrijednost	50 μg/m <sup>3</sup>	Ne smije biti prekoračena preko 35 puta godišnje
Godišnja srednja vrijednost	40 μg/m <sup>3</sup>	Nema

Tabela 12. Statistička obrada rezultata mjerenja sumpor dioksida

Broj jednočasovnih mjerenja	168	
Minimalna jednočasovna vrijednost ( $\mu\text{g}/\text{m}^3$ )	0.81	
Maksimalna jednočasovna vrijednost ( $\mu\text{g}/\text{m}^3$ )	7.08	
Srednja vrijednost jednočasovnih vremena usrednjavanja ( $\mu\text{g}/\text{m}^3$ )	1.36	
Broj 24-časovnih mjerenja	7	
Minimalna 24-časovna vrijednost ( $\mu\text{g}/\text{m}^3$ )	1.01	
Maksimalna 24-časovna vrijednost ( $\mu\text{g}/\text{m}^3$ )	2.42	
Srednja vrijednost 24-časovnih vremena usrednjavanja ( $\mu\text{g}/\text{m}^3$ )	1.36	
Broj prekoračenja jednočasovne GV	0	
Broj prekoračenja 24-časovne GV	0	
<b>Granične vrijednosti</b>		
Period usrednjavanja	Granična vrijednost	Granica tolerancije
Jednočasovna srednja vrijednost	350 $\mu\text{g}/\text{m}^3$	Ne smije biti prekoračena preko 24 puta godišnje
Dnevna srednja vrijednost	125 $\mu\text{g}/\text{m}^3$	Nema

Tabela 13. Statistička obrada rezultata mjerenja azot dioksida

Broj jednočasovnih mjerenja	168	
Minimalna jednočasovna vrijednost ( $\mu\text{g}/\text{m}^3$ )	1.06	
Maksimalna jednočasovna vrijednost ( $\mu\text{g}/\text{m}^3$ )	48.91	
Srednja vrijednost jednočasovnih vremena usrednjavanja ( $\mu\text{g}/\text{m}^3$ )	12.94	
Broj prekoračenja jednočasovne GV	0	
<b>Granične vrijednosti</b>		
Period usrednjavanja	Granična vrijednost	Granica tolerancije
Jednočasovna srednja vrijednost	200 $\mu\text{g}/\text{m}^3$	Ne smije biti prekoračena preko 18 puta godišnje
Godišnja srednja vrijednost	40 $\mu\text{g}/\text{m}^3$	Nema

Tabela 14. Statistička obrada rezultata mjerenja benzena

Broj 24-časovnih mjerenja	7	
Minimalna 24-časovna vrijednost ( $\mu\text{g}/\text{m}^3$ )	1.33	
Maksimalna 24-časovna vrijednost ( $\mu\text{g}/\text{m}^3$ )	2.54	
Srednja vrijednost 24-časovnih vremena usrednjavanja ( $\mu\text{g}/\text{m}^3$ )	1.91	
Period usrednjavanja	Granična vrijednost	Granica tolerancije
Godišnja srednja vrijednost	5 $\mu\text{g}/\text{m}^3$	Nema

Tabela 15. Statistička obrada rezultata mjerenja ozona

Broj max. osmočasovnih mjerenja	7	
Minimalna osmočasovna vrijednost ( $\mu\text{g}/\text{m}^3$ )	62.51	
Maksimalna osmočasovna vrijednost ( $\mu\text{g}/\text{m}^3$ )	92.04	
Srednja vrijednost osmočasovnih vremena usrednjavanja ( $\mu\text{g}/\text{m}^3$ )	72.55	
Broj prekoračenja osmočasovne CV	0	
<b>Ciljna vrijednost</b>		
Period usrednjavanja	Ciljna vrijednost	Granica tolerancije
Maksimalna osmočasovna srednja dnevna vrijednost	120 $\mu\text{g}/\text{m}^3$	nema

Tabela 16. Statistička obrada rezultata mjerenja ugljen monoksida

Broj max. osmočasovnih mjerenja	7	
Minimalna osmočasovna vrijednost ( $\text{mg}/\text{m}^3$ )	0.21	
Maksimalna osmočasovna vrijednost ( $\text{mg}/\text{m}^3$ )	0.39	
Srednja vrijednost osmočasovnih vremena usrednjavanja ( $\text{mg}/\text{m}^3$ )	0.32	
Broj prekoračenja osmočasovne GV	0	
<b>Granične vrijednosti</b>		
Period usrednjavanja	Granična vrijednost	Granica tolerancije
Maksimalna osmočasovna srednja vrijednost	10 $\text{mg}/\text{m}^3$	nema

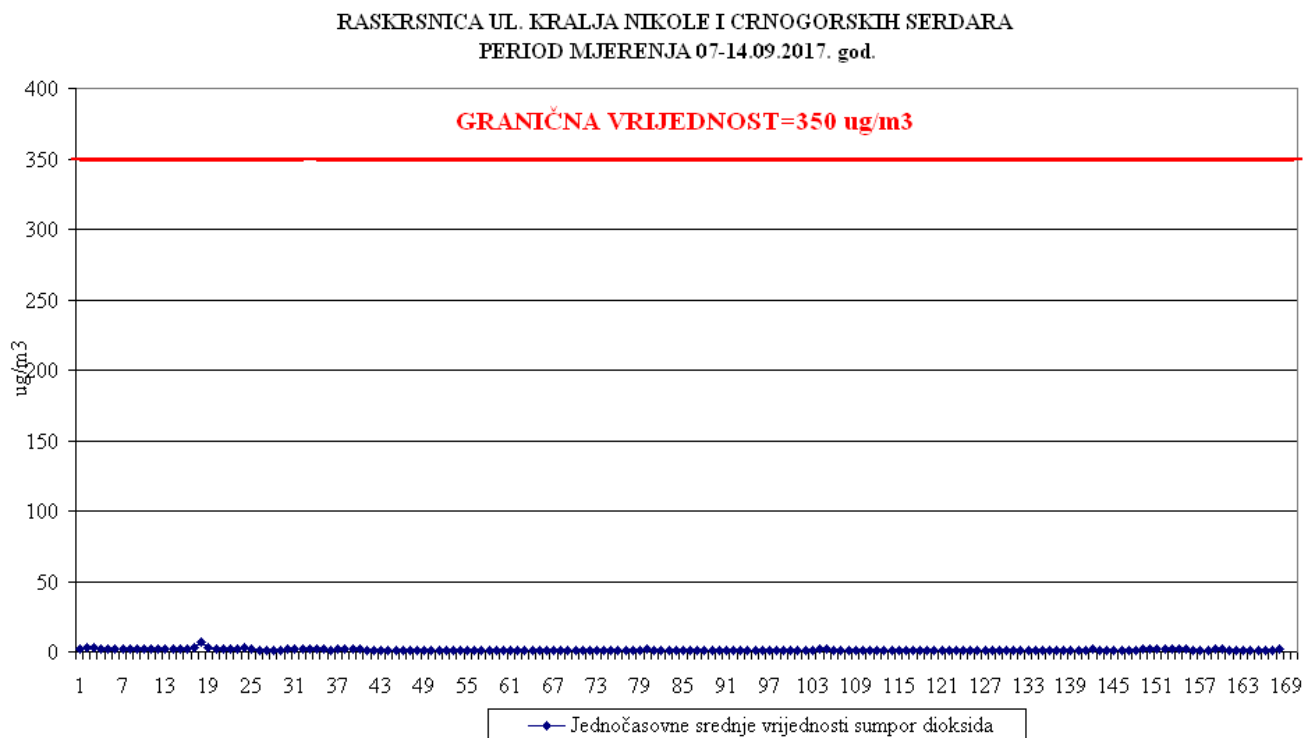
5.2.3. Sadržaj teških metala (Pb, Cd, As i Ni) i benzo (a) pirena u sedmodnevnom zbirnom uzorku suspendovanih čestica  $\text{PM}_{10}$  je prikazan u tabeli 17.

Tabela 17. Sadržaj Pb, Cd, As i Ni i benzo (a) pirena u suspendovanim česticama  $\text{PM}_{10}$

Period mjerenje	Pb	As	Cd	Ni	B(a)P
	$\mu\text{g}/\text{m}^3$	$\text{ng}/\text{m}^3$			
07-14.09	<0.015	<3.0	<3.0	2.84	0.55
<b>GV (SGV)</b>	<b>0.5</b>				
<b>CV (SGV)</b>		<b>5</b>	<b>6</b>	<b>20</b>	<b>1</b>

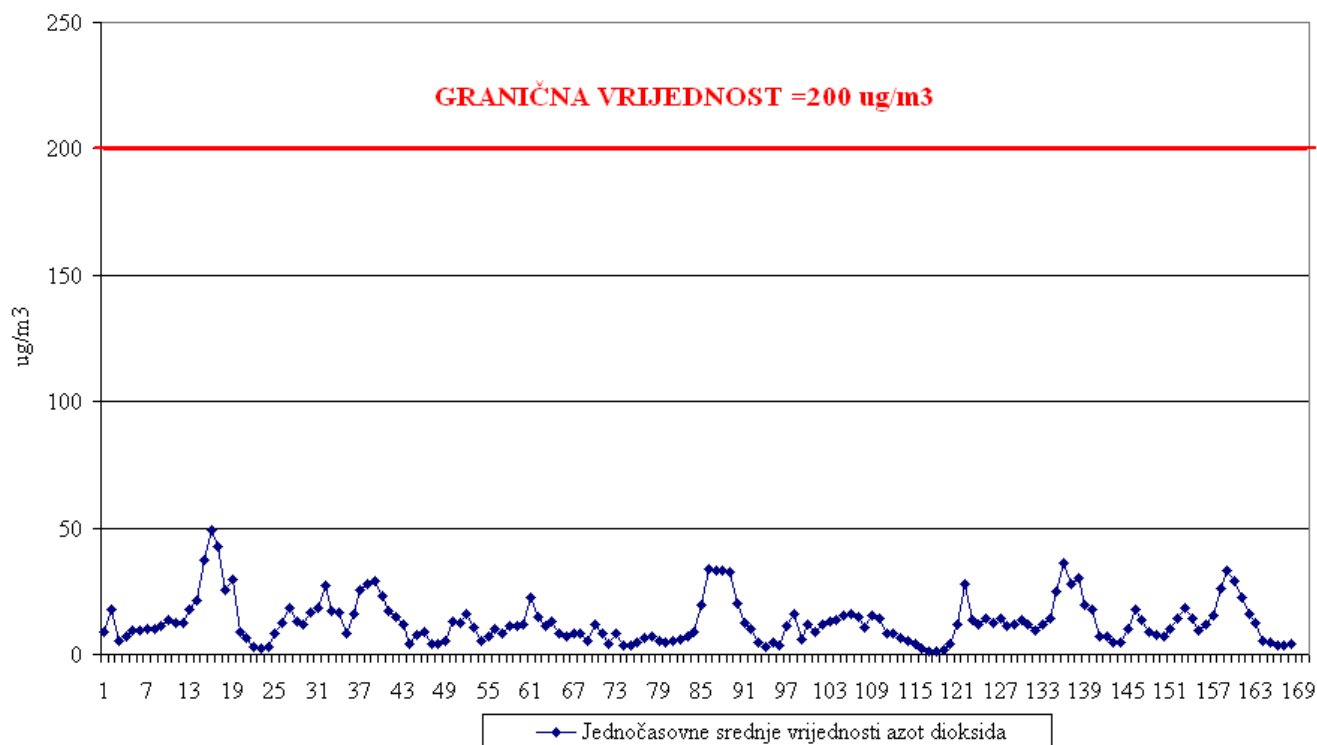
#### 5.2.4. Grafički prikaz rezultata mjerenja

- Jednočasovne srednje vrijednosti sumpor dioksida i azot dioksida (slike 14 i 15)
- Srednje dnevne vrijednosti tokom sedmodnevnog mjerenja za  $PM_{10}$  i  $SO_2$  (slike 16 i 17)
- Maksimalne osmočasovne srednje dnevne vrijednosti za ozon (slika 18)
- Maksimalne osmočasovne srednje dnevne vrijednosti za ugljen monoksid (slika 19)



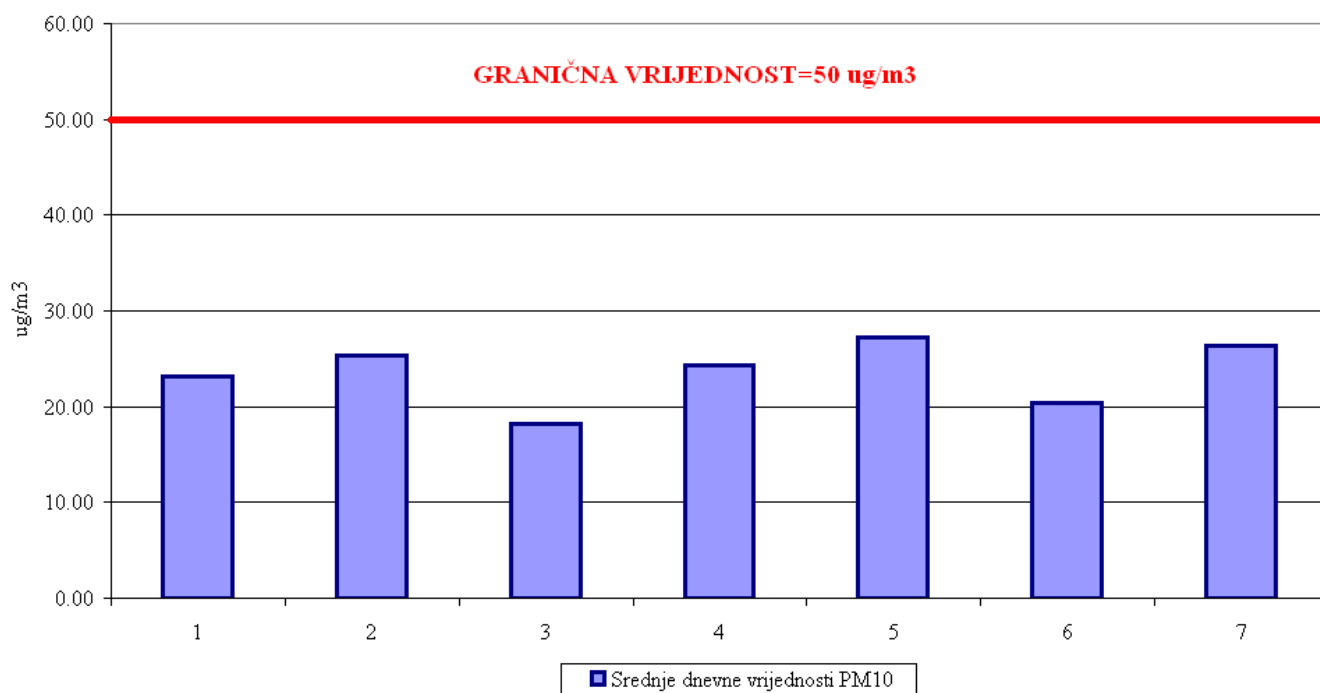
Slika 14. Jednočasovne srednje vrijednosti sumpor dioksida

RASKRSNICA UL. KRALJA NIKOLE I CRNOGORSKIH SERDARA  
PERIOD MJERENJA 07-14.09.2017. god.



Slika 15. Jednočasovne srednje vrijednosti azot dioksida

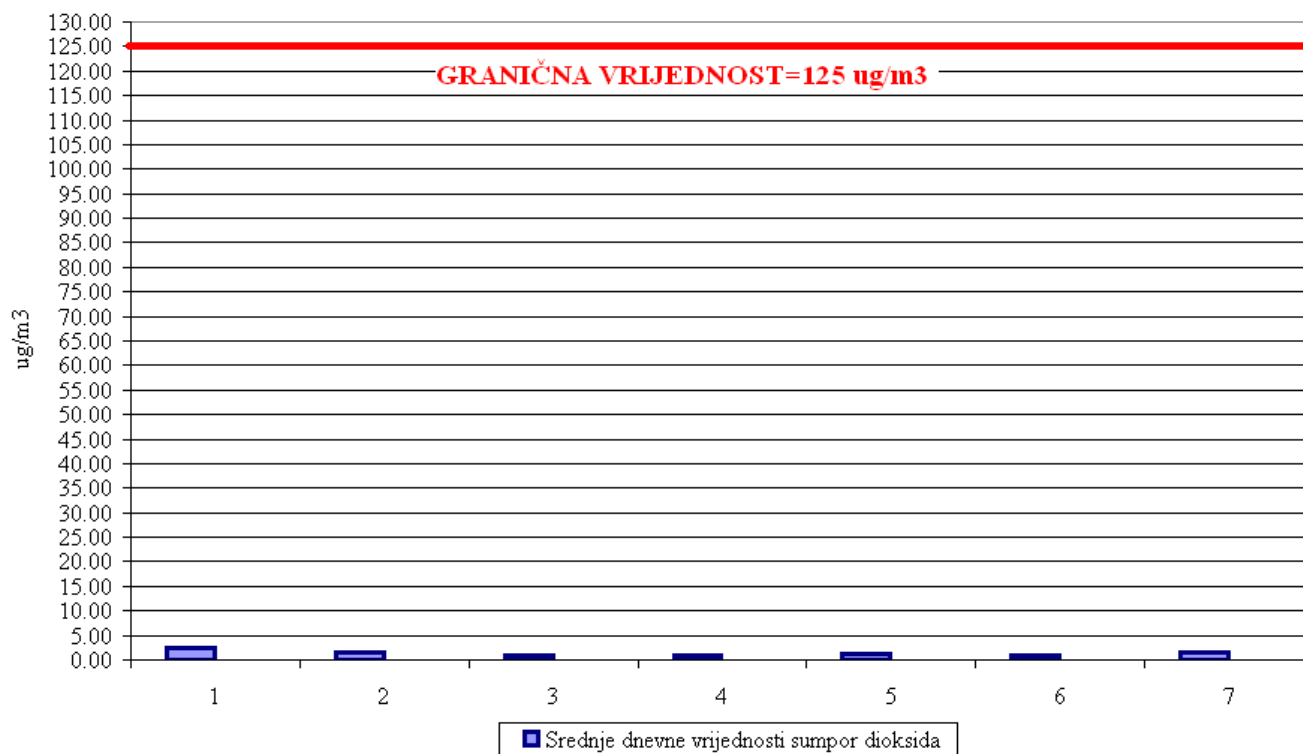
RASKRSNICA UL. KRALJA NIKOLE I CRNOGORSKIH SERDARA  
PERIOD MJERENJA 07-14.09.2017. god.



Slika 16. Srednje dnevne vrijednosti PM<sub>10</sub>

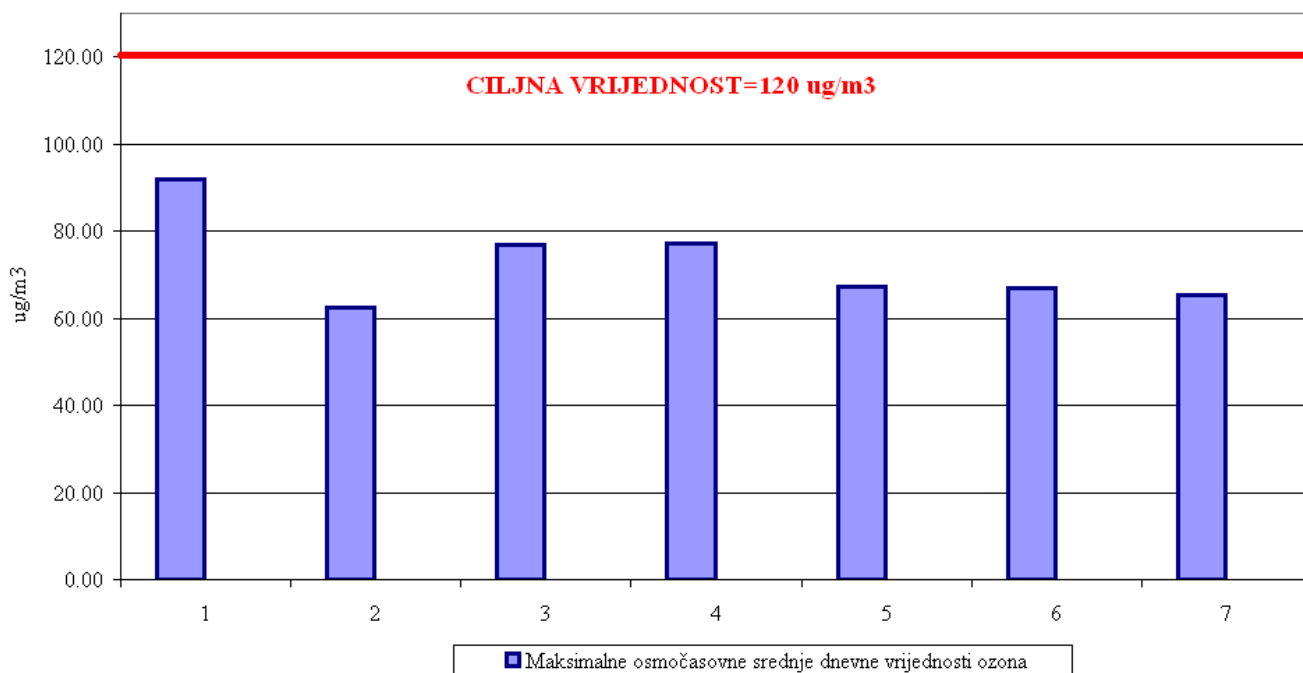
D.O.O CENTAR ZA EKOTOKSIKOLOŠKA ISPITIVANJA PODGORICA  
IZVJEŠTAJ O ISPITIVANJU BR. 00-1053/1

RASKRSNICA UL. KRALJA NIKOLE I CRNOGORSKIH SERDARA  
PERIOD MJERENJA 07-14.09.2017. god.



Slika 17. Srednje dnevne vrijednosti sumpor dioksida

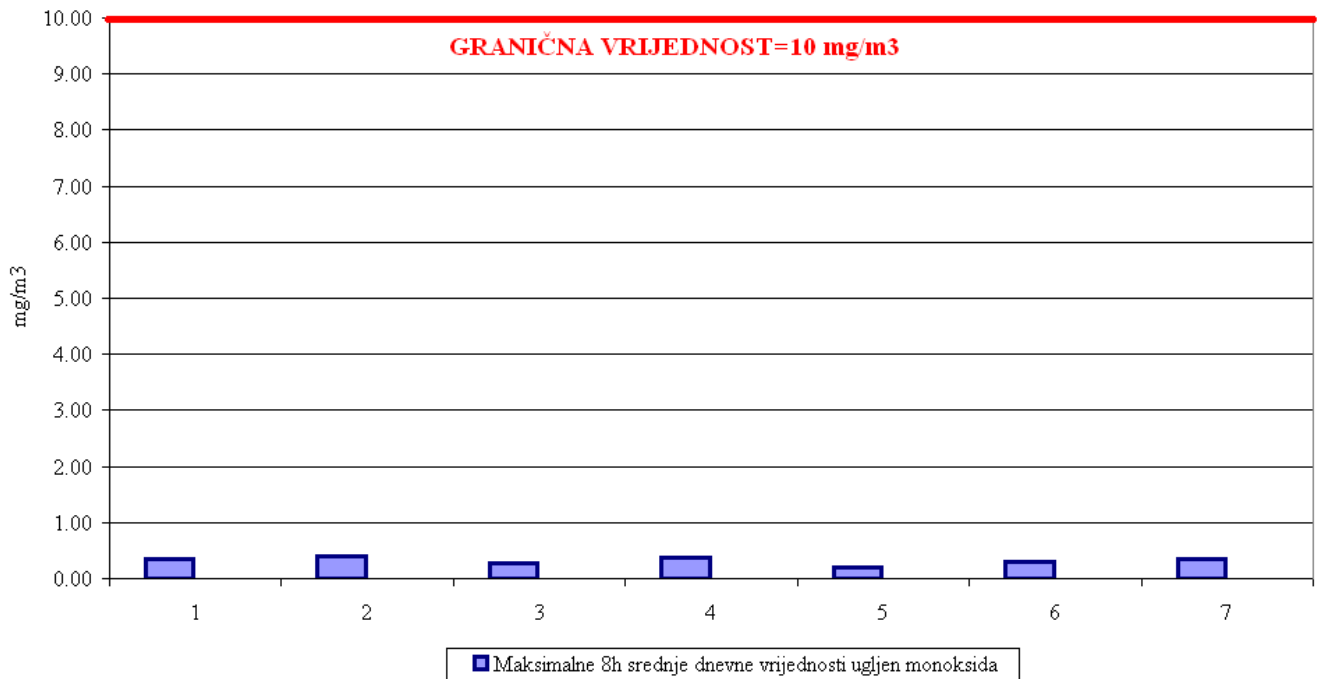
RASKRSNICA UL. KRALJA NIKOLE I CRNOGORSKIH SERDARA  
PERIOD MJERENJA 07-14.09.2017. god.



Slika 18. Maksimalne osmočasovne srednje dnevne vrijednosti za ozon

**D.O.O CENTAR ZA EKOTOKSIKOLOŠKA ISPITIVANJA PODGORICA**  
**IZVJEŠTAJ O ISPITIVANJU BR. 00-1053/1**

RASKRSNICA UL. KRALJA NIKOLE I CRNOGORSKIH SERDARA  
PERIOD MJERENJA 07-14.09.2017. god.



Slika 19. Maksimalne osmočasovne srednje dnevne vrijednosti za ugljen monoksid

**KOMENTAR REZULTATA MJERENJA NA LOKACIJI  
„RASKRSNICA ULICA KRALJA NIKOLE I CRNOGORSKIH SERDARA“**

Mjerenja kvaliteta vazduha na lokaciji „raskrsnica ulica K. Nikole i C. Serdara“ su u ljetnjem ciklusu vršena sedam dana (u periodu 07-14.09.2017. god.). Rezultati mjerenja posmatrani su u odnosu na norme propisane „Uredbom o utvrđivanju vrsta zagađujućih materija, graničnih vrijednosti i drugih standarda kvaliteta vazduha“ (“Sl.list Crne Gore, br. 25/12“).

1. Rezultati mjerenja **sumpor dioksida** upoređivani su sa propisanom graničnom vrijednošću za jednočasovnu srednju vrijednost ( $350\mu\text{g}/\text{m}^3$ ) i srednju 24-časovnu vrijednost ( $125\mu\text{g}/\text{m}^3$ ).  
**Sve** izmjerene vrijednosti sumpor dioksida su bile **ispod** propisanih graničnih vrijednosti.

2. Rezultati mjerenja **azot dioksida** (kao jednočasovne srednje vrijednosti) upoređivani su sa propisanim graničnim vrijednostima za jednočasovne srednje vrijednosti ( $200\mu\text{g}/\text{m}^3$ ).  
**Sve** izmjerene jednočasovne srednje vrijednosti azot dioksida su tokom sedmodnevnog perioda mjerenja bile **ispod** propisane granične vrijednosti.

3. Srednje dnevne vrijednosti **PM<sub>10</sub>** upoređivane su sa propisanom **graničnom vrijednošću** za srednju dnevnu vrijednost ( $50\mu\text{g}/\text{m}^3$ ).  
**Sve** srednje dnevne vrijednosti PM<sub>10</sub> su bile **ispod** propisane granične vrijednosti od  $50\mu\text{g}/\text{m}^3$ .

4. Maksimalne dnevne osmočasovne srednje vrijednosti **ozona** upoređivane su sa propisanom ciljnom vrijednošću od  $120\mu\text{g}/\text{m}^3$ .  
**Sve** maksimalne osmočasovne srednje dnevne vrijednosti ozona su bile **ispod** propisane ciljne vrijednosti.

5. Maksimalne dnevne osmočasovne srednje vrijednosti **ugljen monoksida** su upoređivane sa propisanom graničnom vrijednošću za srednju godišnju vrijednost od  $10\text{mg}/\text{m}^3$ .  
**Sve** maksimalne osmočasovne srednje vrijednosti ugljen monoksida su tokom sedmodnevnog mjerenja u ljetnjem ciklusu su bile **ispod** propisane granične vrijednosti.

6. **Sve** srednje dnevne vrijednosti benzena su bile ispod propisane granične vrijednosti od  $5\mu\text{g}/\text{m}^3$ , na godišnjem nivou.

7. PM<sub>10</sub> su analizirane na sadržaj **teških metala i benzo(a)pirena**, polutanata za koje su propisani standardi kvaliteta vazduha na godišnjem nivou.

- Sadržaj **olova** u zbirnom sedmičnom uzorku PM<sub>10</sub> je bio **ispod**  $0.5\mu\text{g}/\text{m}^3$ , propisane norme za srednju godišnju vrijednost.
- Sadržaj **arsena, kadmijuma i nikla** je bio **ispod** ciljnih vrijednosti (srednjih vrijednosti za kalendarsku godinu) propisanih sa ciljem zaštite zdravlja ljudi i rokom postizanja do 2015 godine.
- Sadržaj **benzo(a)pirena** u zbirnom sedmičnom uzorku suspendovanih čestica PM<sub>10</sub> je bio  $0.55\text{ng}/\text{m}^3$  u odnosu na ciljnu vrijednost od  $1.0\text{ng}/\text{m}^3$  (srednja vrijednost za kalendarsku godinu) propisane sa ciljem zaštite zdravlja ljudi i rokom postizanja do 2015 godine).



**5.3. REZULTATI MJERENJA NA LOKACIJI „CENTAR GRADSKE OPŠTINE GOLUBOVCI“**

5.3.1. Srednje dnevne vrijednosti suspendovanih čestica PM<sub>10</sub> i gasovitih zagađujućih materija: sumpor dioksida, azot monoksida, azot dioksida, benzena, maksimalne 8h srednje dnevne vrijednosti ozona i ugljen monoksida su prikazane u tabeli 18.

Tabela 18. Srednje dnevne vrijednosti PM<sub>10</sub>, SO<sub>2</sub>, NO, NO<sub>2</sub>, C<sub>6</sub>H<sub>6</sub>, max.8h O<sub>3</sub> i CO

Period mjerjenje	PM <sub>10</sub>	SO <sub>2</sub>	NO	NO <sub>2</sub>	C <sub>6</sub> H <sub>6</sub>	O <sub>3</sub>	CO
	µg/m <sup>3</sup>						mg/m <sup>3</sup>
08-09.08	46.21	3.45	9.33	25.01	2.33	85.27	0.59
09-10.08	56.36	2.61	14.70	32.05	1.97	99.88	0.86
10-11.08	61.36	2.13	12.55	31.57	1.79	96.97	0.93
11-12.08	44.36	2.26	4.16	14.15	1.69	108.67	0.93
12-13.08	47.36	2.56	2.34	9.58	1.99	91.48	0.58
13-14.08	22.36	2.85	1.88	6.54	2.14	104.67	0.54
14-15.08	25.36	2.78	2.51	9.90	1.97	110.73	0.61
<b>GV (SDV)</b>	<b>50</b>	<b>125</b>	-	-	-	-	-
<b>CV M8hSV</b>						<b>120</b>	-
<b>GV M8hSV</b>							<b>10</b>

5.3.2. Statistička obrada srednjih dnevnih vrijednosti suspendovanih čestica PM<sub>10</sub> i gasovitih zagađujućih materija: sumpor dioksida, azot dioksida, benzena i maksimalnih 8h srednjih dnevnih vrijednosti ozona i ugljen monoksida je prikazana u tabelama 19, 20, 21, 22, 23 i 24.

Tabela 19. Statistička obrada rezultata mjerenja suspendovanih čestica PM<sub>10</sub>

Broj 24-časovnih mjerenja		7
Minimalna 24-časovna vrijednost (µg/m <sup>3</sup> )		22.36
Maksimalna 24-časovna vrijednost (µg/m <sup>3</sup> )		61.36
Srednja 24-časovna vrijednost (µg/m <sup>3</sup> )		43.34
Broj prekoračenja 24-časovne GV		2
<b>Granične vrijednosti</b>		
Period usrednjavanja	Granična vrijednost	Granica tolerancije
Dnevna srednja vrijednost	50 µg/m <sup>3</sup>	Ne smije biti prekoračena preko 35 puta godišnje
Godišnja srednja vrijednost	40 µg/m <sup>3</sup>	Nema

Tabela 20. Statistička obrada rezultata mjerenja sumpor dioksida

Broj jednočasovnih mjerenja	168	
Minimalna jednočasovna vrijednost ( $\mu\text{g}/\text{m}^3$ )	0.40	
Maksimalna jednočasovna vrijednost ( $\mu\text{g}/\text{m}^3$ )	5.30	
Srednja vrijednost jednočasovnih vremena usrednjavanja ( $\mu\text{g}/\text{m}^3$ )	2.66	
Broj 24-časovnih mjerenja	7	
Minimalna 24-časovna vrijednost ( $\mu\text{g}/\text{m}^3$ )	2.13	
Maksimalna 24-časovna vrijednost ( $\mu\text{g}/\text{m}^3$ )	3.45	
Srednja vrijednost 24-časovnih vremena usrednjavanja ( $\mu\text{g}/\text{m}^3$ )	2.66	
Broj prekoračenja jednočasovne GV	0	
Broj prekoračenja 24-časovne GV	0	
<b>Granične vrijednosti</b>		
Period usrednjavanja	Granična vrijednost	Granica tolerancije
Jednočasovna srednja vrijednost	350 $\mu\text{g}/\text{m}^3$	Ne smije biti prekoračena preko 24 puta godišnje
Dnevna srednja vrijednost	125 $\mu\text{g}/\text{m}^3$	Nema

Tabela 21. Statistička obrada rezultata mjerenja azot dioksida

Broj jednočasovnih mjerenja	168	
Minimalna jednočasovna vrijednost ( $\mu\text{g}/\text{m}^3$ )	2.90	
Maksimalna jednočasovna vrijednost ( $\mu\text{g}/\text{m}^3$ )	62.50	
Srednja vrijednost jednočasovnih vremena usrednjavanja ( $\mu\text{g}/\text{m}^3$ )	18.40	
Broj prekoračenja jednočasovne GV	0	
<b>Granične vrijednosti</b>		
Period usrednjavanja	Granična vrijednost	Granica tolerancije
Jednočasovna srednja vrijednost	200 $\mu\text{g}/\text{m}^3$	Ne smije biti prekoračena preko 18 puta godišnje
Godišnja srednja vrijednost	40 $\mu\text{g}/\text{m}^3$	Nema

Tabela 22. Statistička obrada rezultata mjerenja benzena

Broj 24-časovnih mjerenja	7	
Minimalna 24-časovna vrijednost ( $\mu\text{g}/\text{m}^3$ )	1.69	
Maksimalna 24-časovna vrijednost ( $\mu\text{g}/\text{m}^3$ )	2.33	
Srednja vrijednost 24-časovnih vremena usrednjavanja ( $\mu\text{g}/\text{m}^3$ )	1.98	
Period usrednjavanja	Granična vrijednost	Granica tolerancije
Godišnja srednja vrijednost	5 $\mu\text{g}/\text{m}^3$	Nema

Tabela 23. Statistička obrada rezultata mjerenja ozona

Broj max.osmočasovnih mjerenja	7	
Minimalna osmočasovna vrijednost ( $\mu\text{g}/\text{m}^3$ )	85.27	
Maksimalna osmočasovna vrijednost ( $\mu\text{g}/\text{m}^3$ )	110.73	
Srednja vrijednost osmočasovnih vremena usrednjavanja ( $\mu\text{g}/\text{m}^3$ )	99.67	
Broj prekoračenja osmočasovne VV	0	
Ciljna vrijednost		
Period usrednjavanja	Ciljna vrijednost	Granica tolerancije
Maksimalna osmočasovna srednja dnevna vrijednost	120 $\mu\text{g}/\text{m}^3$	Nema

Tabela 24. Statistička obrada rezultata mjerenja ugljen monoksida

Broj max. osmočasovnih mjerenja	7	
Minimalna osmočasovna vrijednost ( $\text{mg}/\text{m}^3$ )	0.54	
Maksimalna osmočasovna vrijednost ( $\text{mg}/\text{m}^3$ )	0.93	
Srednja vrijednost osmočasovnih vremena usrednjavanja ( $\text{mg}/\text{m}^3$ )	0.72	
Broj prekoračenja osmočasovne GV	0	
Granične vrijednosti		
Period usrednjavanja	Granična vrijednost	Granica tolerancije
Maksimalna osmočasovna srednja vrijednost	10 $\text{mg}/\text{m}^3$	Nema

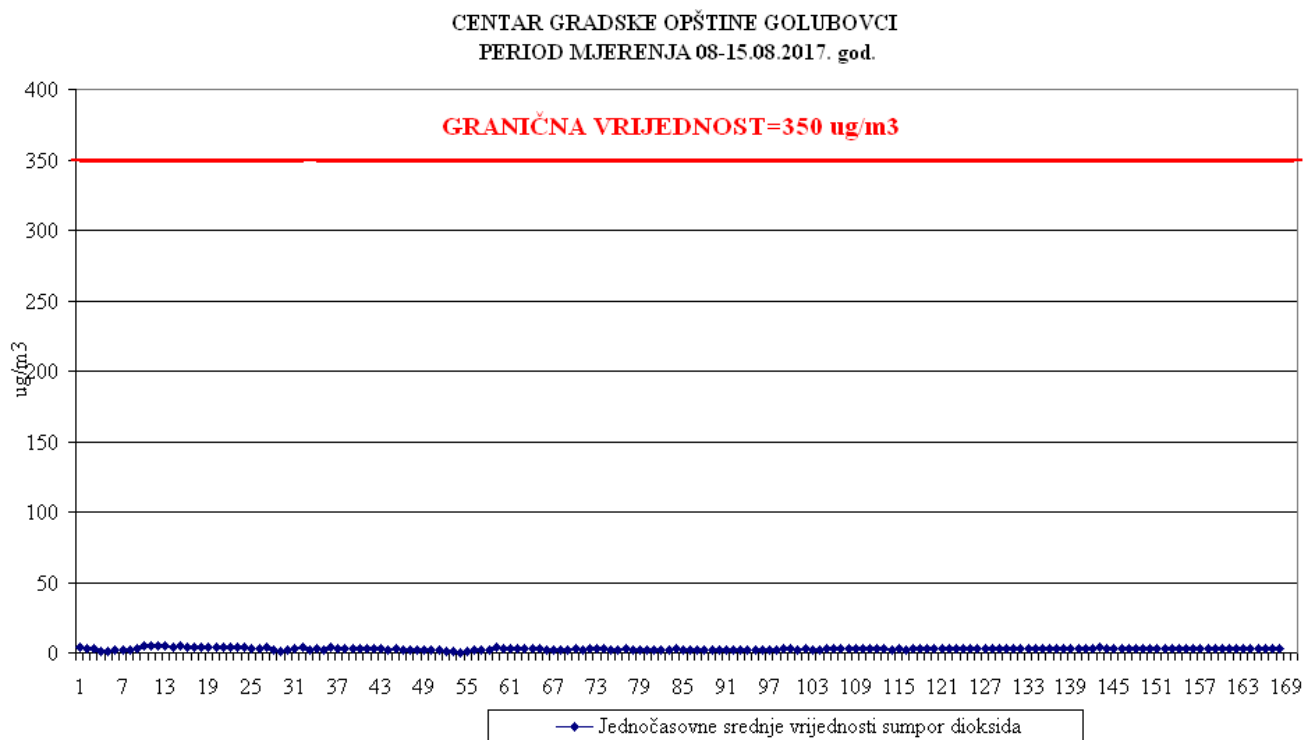
5.3.3. Sadržaj teških metala (Pb, Cd, As i Ni) i benzo (a) pirena u sedmodnevnom zbirnom uzorku suspendovanih čestica  $\text{PM}_{10}$  je prikazan u tabeli 25.

Tabela 25. Sadržaj Pb, Cd, As i Ni i benzo (a) pirena u suspendovanim česticama  $\text{PM}_{10}$

Period mjerenje	Pb	As	Cd	Ni	B (a) P
	$\mu\text{g}/\text{m}^3$	$\text{ng}/\text{m}^3$			
08-15.08	0.017	<3.0	<3.0	4.7	0.79
<b>GV (SGV)</b>	<b>0.5</b>				
<b>CV (SGV)</b>		<b>5</b>	<b>6</b>	<b>20</b>	<b>1</b>

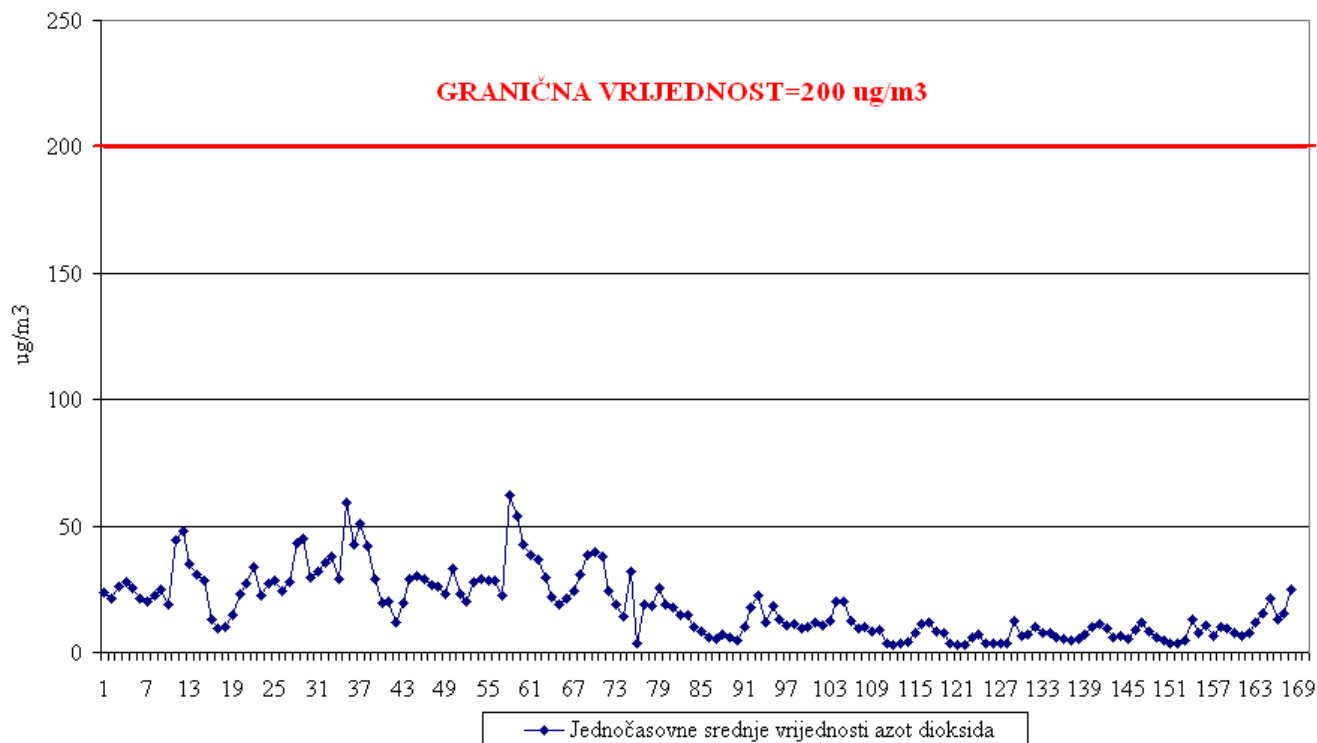
#### 5.3.4. Grafički prikaz rezultata mjerenja

- Jednočasovne srednje vrijednosti sumpor dioksida i azot dioksida (slike 20 i 21).
- Srednje dnevne vrijednosti tokom sedmodnevnog mjerenja za  $PM_{10}$  i  $SO_2$  (slike 22 i 23).
- Maksimalne osmočasovne srednje dnevne vrijednosti za ozon (slika 24).
- Maksimalne osmočasovne srednje dnevne vrijednosti za ugljen monoksid (slika 25).



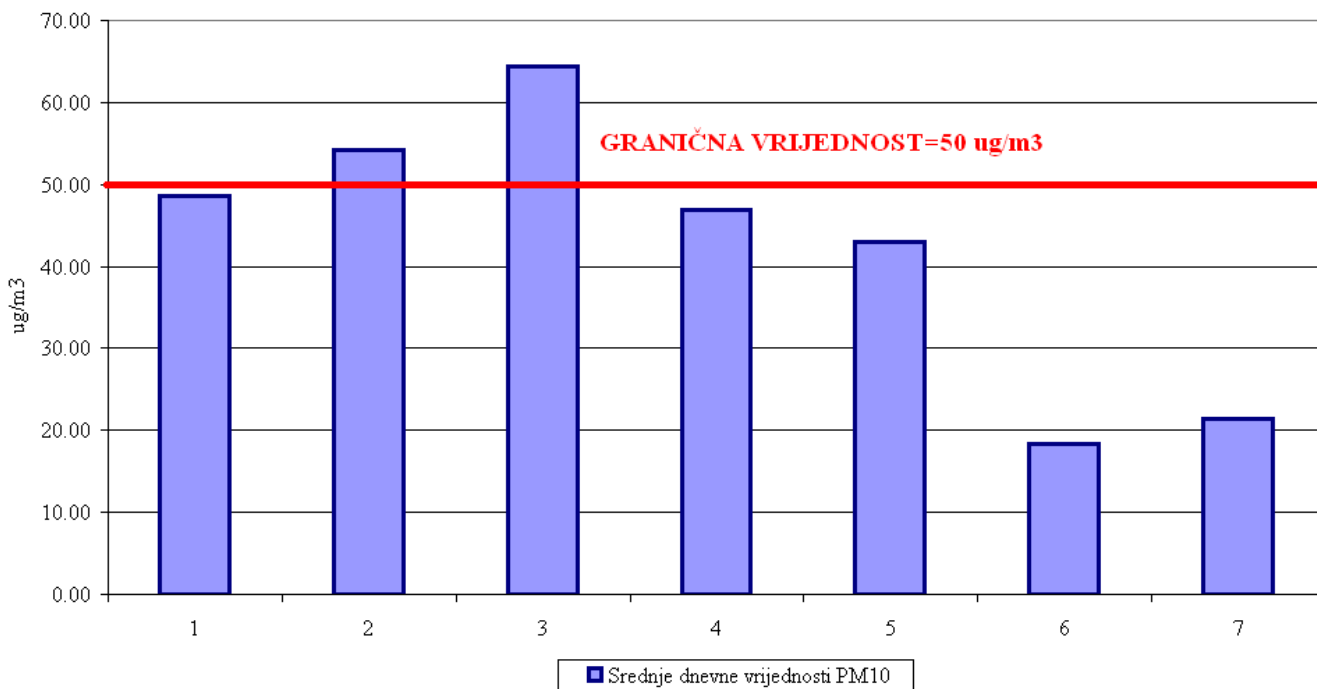
Slika 20. Jednočasovne srednje vrijednosti sumpor dioksida

CENTAR GRADSKE OPŠTINE GOLUBOVCI  
PERIOD MJERENJA 08-15.08.2017. god.



Slika 21. Jednočasovne srednje vrijednosti azot dioksida

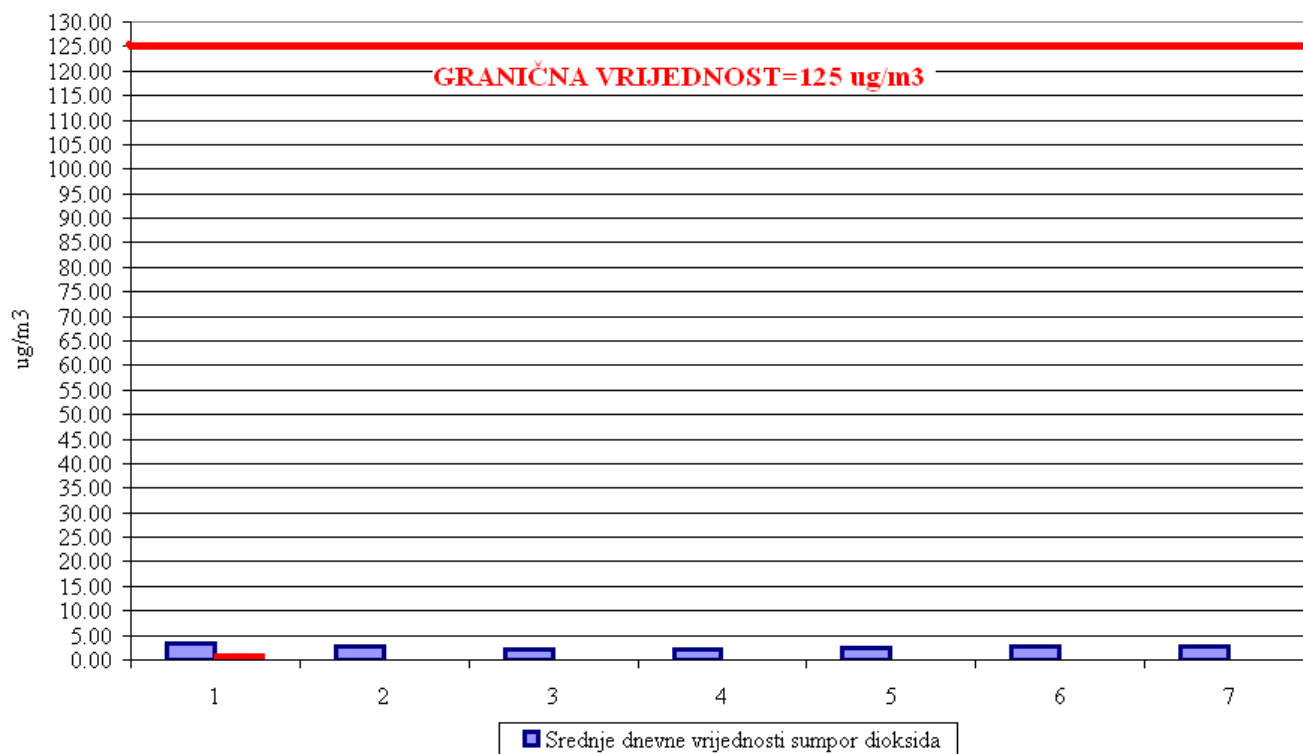
CENTAR GRADSKE OPŠTINE GOLUBOVCI  
PERIOD MJERENJA 08-15.08.2017. god.



Slika 22. Srednje dnevne vrijednosti PM<sub>10</sub>

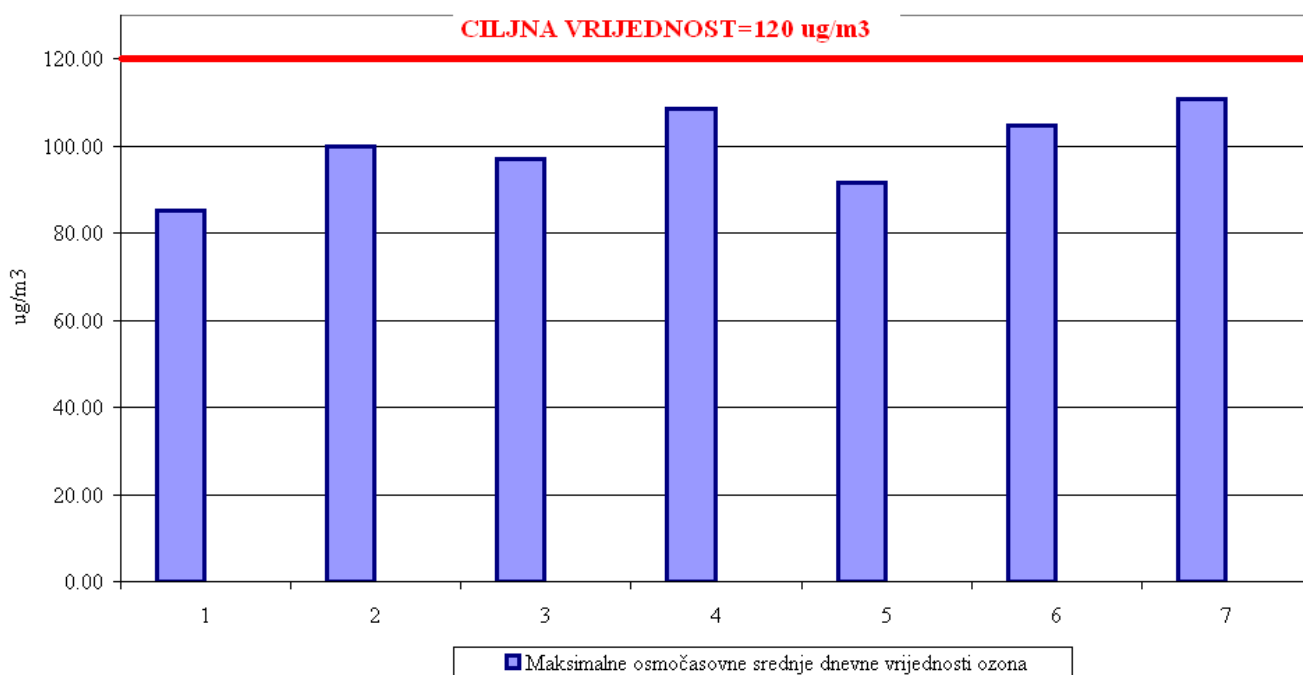
D.O.O CENTAR ZA EKOTOKSIKOLOŠKA ISPITIVANJA PODGORICA  
IZVJEŠTAJ O ISPITIVANJU BR. 00-1053/1

CENTAR GRADSKJE OPŠTINE GOLUBOVCI  
PERIOD MJERENJA 08-15.08.2017. god.



Slika 23. Srednje dnevne vrijednosti sumpor dioksida

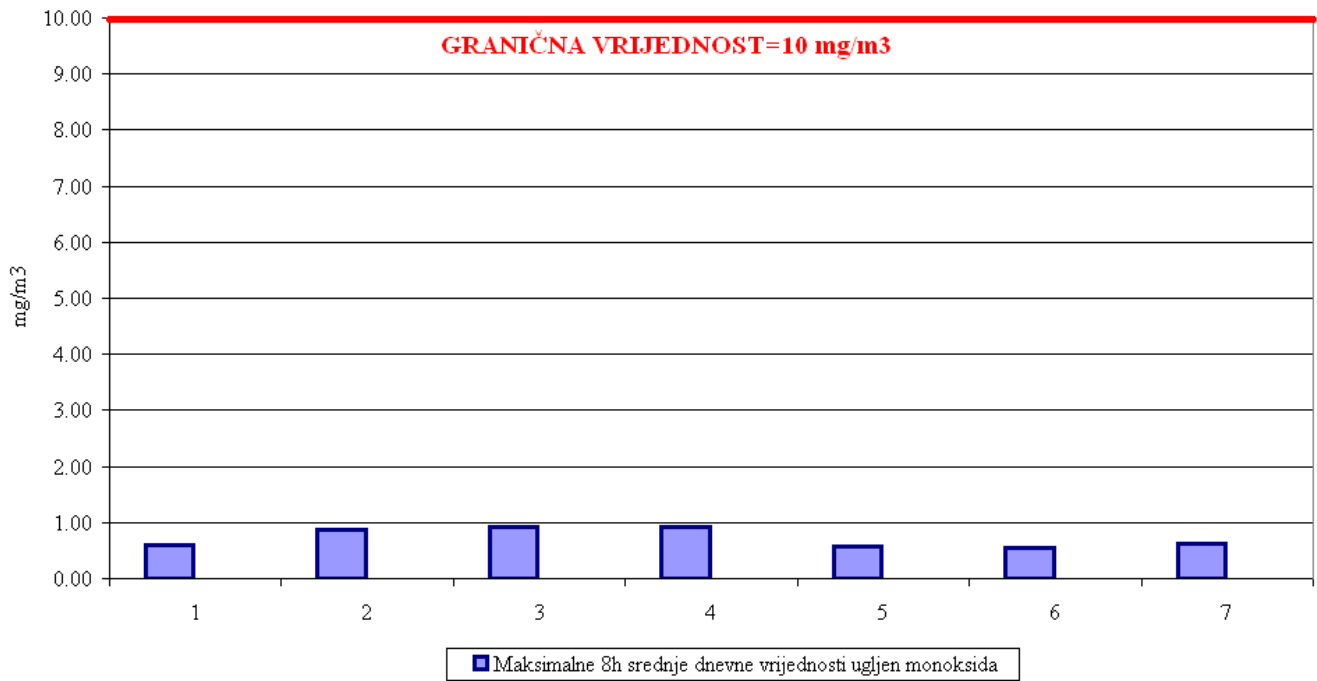
CENTAR GRADSKJE OPŠTINE GOLUBOVCI  
PERIOD MJERENJA 08-15.08.2017. god.



Slika 24. Maksimalne osmočasovne srednje dnevne vrijednosti za ozon

**D.O.O CENTAR ZA EKOTOKSIKOLOŠKA ISPITIVANJA PODGORICA**  
**IZVJEŠTAJ O ISPITIVANJU BR. 00-1053/1**

CENTAR GRADSKE OPŠTINE GOLUBOVCI  
PERIOD MJERENJA 08-15.08.2017. god.



Slika 25. Maksimalne osmočasovne srednje dnevne vrijednosti za ugljen monoksid

**KOMENTAR REZULTATA MJERENJA NA LOKACIJI  
„CENTAR GRADSKJE OPŠTINE GOLUBOVCI“**

Rezultati mjerenja kvaliteta vazduha na lokaciji „centar gradske opštine Golubovci“ tokom sedmodnevnog ljetnjeg ciklusa, sezona 2017/18 (mjerenje vršeno u periodu 08-15.08.2017. god.) su posmatrani u odnosu na norme propisane „Uredbom o utvrđivanju vrsta zagađujućih materija, graničnih vrijednosti i drugih standarda kvaliteta vazduha“ (“Sl.list Crne Gore, br. 25/12“).

1. Rezultati mjerenja **sumpor dioksida** su upoređivani sa propisanim graničnim vrijednostima za: jednočasovnu srednju vrijednost ( $350 \mu\text{g}/\text{m}^3$ ) i srednju dnevnu vrijednost ( $125 \mu\text{g}/\text{m}^3$ ).

**Sve** izmjerene koncentracije sumpor dioksida posmatrane u odnosu na granične vrijednosti, su tokom sedmodnevnog mjerenja bile **ispod** propisanih graničnih vrijednosti.

2. Rezultati mjerenja **azot dioksida** (kao jednočasovne srednje vrijednosti) su upoređivani sa propisanom graničnom vrijednošću za za jednočasovnu srednju vrijednost ( $200 \mu\text{g}/\text{m}^3$ ).

**Sve** izmjerene vrijednosti srednje koncentracije azot dioksida su tokom sedmodnevnog perioda mjerenja bile **ispod** propisane granične vrijednosti.

3. Srednje dnevne vrijednosti **PM<sub>10</sub>** upoređivane su sa propisanom **graničnom vrijednošću** za srednju dnevnu vrijednost ( $50 \mu\text{g}/\text{m}^3$ )

**Dva dana** srednja dnevna vrijednost suspendovanih čestica PM<sub>10</sub> su bile **iznad** propisane granične vrijednosti od  $50 \mu\text{g}/\text{m}^3$ .

4. Maksimalne dnevne osmočasovne srednje vrijednosti **ozona** su upoređivane sa propisanom ciljnom vrijednošću od  $120 \mu\text{g}/\text{m}^3$ .

**Sve** maksimalne osmočasovne srednje dnevne vrijednosti ozona su bile **ispod** propisane ciljne vrijednosti.

5. Maksimalne dnevne osmočasovne srednje vrijednosti **ugljen monoksida** su upoređivane sa propisanom graničnom vrijednošću za srednju godišnju vrijednost.

**Sve** maksimalne osmočasovne srednje vrijednosti ugljen monoksida su tokom ovog perioda mjerenja bile **ispod** propisane granične vrijednosti od  $10 \text{mg}/\text{m}^3$ .

6. **Sve** srednje dnevne vrijednosti benzena su bile **ispod** propisane granične vrijednosti od  $5 \mu\text{g}/\text{m}^3$ , na godišnjem nivou.

7. PM<sub>10</sub> čestice su analizirane na sadržaj **teških metala i benzo(a)pirena**, polutanata za koje su propisani standardi kvaliteta vazduha na godišnjem nivou.

- Sadržaj olova u zbirnom sedmičnom uzorku PM<sub>10</sub> je bio **ispod**  $0.5 \mu\text{g}/\text{m}^3$ , propisane norme za srednju godišnju vrijednost.
- Sadržaji arsena, kadmijuma i nikla su bili **ispod** ciljnih vrijednosti (srednjih vrijednosti za kalendarsku godinu) propisanih sa ciljem zaštite zdravlja ljudi i rokom postizanja do 2015 godine.
- Sadržaj **benzo(a)pirena** izračunat u zbirnom sedmičnom uzorku PM<sub>10</sub> bio je  $0.79 \text{ng}/\text{m}^3$  u odnosu na ciljnu vrijednost od  $1.0 \text{ng}/\text{m}^3$  propisanu sa ciljem zaštite zdravlja ljudi i rokom postizanja do 2015 godine.



**5.4. REZULTATI MJERENJA NA LOKACIJI, ZAGORIČ-PIPERSKA ULICA**

5.4.1. Srednje dnevne vrijednosti suspendovanih čestica PM<sub>10</sub> i gasovitih zagađujućih materija: sumpor dioksida, azot monoksida, azot dioksida, benzena, maksimalne 8h srednje dnevne vrijednosti ozona i ugljen monoksida su prikazane u tabeli 26.

Tabela 26. Srednje dnevne vrijednosti PM<sub>10</sub>, SO<sub>2</sub>, NO, NO<sub>2</sub>, C<sub>6</sub>H<sub>6</sub>, max.8h O<sub>3</sub> i CO

Period mjerjenje	PM <sub>10</sub>	SO <sub>2</sub>	NO	NO <sub>2</sub>	C <sub>6</sub> H <sub>6</sub>	O <sub>3</sub>	CO
	µg/m <sup>3</sup>						mg/m <sup>3</sup>
14-15.09	22.36	1.70	4.30	20.71	1.42	51.30	0.27
15-16.09	24.25	1.65	6.59	21.01	2.31	57.69	0.36
16-17.09	30.36	1.45	6.66	14.73	2.26	55.50	0.29
17-18.09	42.60	1.56	6.38	10.88	1.31	56.90	0.56
18-19.09	33.21	1.00	6.61	21.96	2.14	52.87	0.34
19-20.09	34.25	1.16	7.87	23.31	1.22	58.78	0.36
20-21.09	24.26	1.04	7.34	21.12	1.42	51.33	0.26
<b>GV (SDV)</b>	<b>50</b>	<b>125</b>	-	-	-		-
<b>CV M8hSV</b>						<b>120</b>	
<b>GV M8hSV</b>							<b>10</b>

5.5.2. Statistička obrada srednjih dnevnih vrijednosti suspendovanih čestica PM<sub>10</sub> i gasovitih zagađujućih materija: sumpor dioksida, azot dioksida, benzena, maksimalnih 8h srednjih dnevnih vrijednosti ozona i ugljen monoksida je prikazana u tabelama 27, 28, 29, 30, 31 i 32.

Tabela 27. Statistička obrada rezultata mjerenja suspendovanih čestica PM<sub>10</sub>

Broj 24-časovnih mjerenja		7
Minimalna 24-časovna vrijednost (µg/m <sup>3</sup> )		22.36
Maksimalna 24-časovna vrijednost (µg/m <sup>3</sup> )		42.60
Srednja 24-časovna vrijednost (µg/m <sup>3</sup> )		30.18
Broj prekoračenja 24-časovne GV		0
<b>Granične vrijednosti</b>		
Period usrednjavanja	Granična vrijednost	Granica tolerancije
Dnevna srednja vrijednost	50 µg/m <sup>3</sup>	Ne smije biti prekoračena preko 35 puta godišnje
Godišnja srednja vrijednost	40 µg/m <sup>3</sup>	Nema

Tabela 28. Statistička obrada rezultata mjerenja sumpor dioksida

Broj jednočasovnih mjerenja	168	
Minimalna jednočasovna vrijednost ( $\mu\text{g}/\text{m}^3$ )	0.14	
Maksimalna jednočasovna vrijednost ( $\mu\text{g}/\text{m}^3$ )	5.47	
Srednja vrijednost jednočasovnih vremena usrednjavanja ( $\mu\text{g}/\text{m}^3$ )	1.37	
Broj 24-časovnih mjerenja	7	
Minimalna 24-časovna vrijednost ( $\mu\text{g}/\text{m}^3$ )	1.00	
Maksimalna 24-časovna vrijednost ( $\mu\text{g}/\text{m}^3$ )	1.70	
Srednja vrijednost 24-časovnih vremena usrednjavanja ( $\mu\text{g}/\text{m}^3$ )	1.36	
Broj prekoračenja jednočasovne GV	0	
Broj prekoračenja 24-časovne GV	0	
Granične vrijednosti		
Period usrednjavanja	Granična vrijednost	Granica tolerancije
Jednočasovna srednja vrijednost	$350 \mu\text{g}/\text{m}^3$	Ne smije biti prekoračena preko 24 puta godišnje
Dnevna srednja vrijednost	$125 \mu\text{g}/\text{m}^3$	Nema

Tabela 29. Statistička obrada rezultata mjerenja azot dioksida

Broj jednočasovnih mjerenja	168	
Minimalna jednočasovna vrijednost ( $\mu\text{g}/\text{m}^3$ )	2.11	
Maksimalna jednočasovna vrijednost ( $\mu\text{g}/\text{m}^3$ )	42.76	
Srednja vrijednost jednočasovnih vremena usrednjavanja ( $\mu\text{g}/\text{m}^3$ )	19.06	
Broj prekoračenja jednočasovne GV	0	
Granične vrijednosti		
Period usrednjavanja	Granična vrijednost	Granica tolerancije
Jednočasovna srednja vrijednost	$200 \mu\text{g}/\text{m}^3$	Ne smije biti prekoračena preko 18 puta godišnje
Godišnja srednja vrijednost	$40 \mu\text{g}/\text{m}^3$	Nema

Tabela 30. Statistička obrada rezultata mjerenja benzena

Broj 24-časovnih mjerenja	7	
Minimalna 24-časovna vrijednost ( $\mu\text{g}/\text{m}^3$ )	1.22	
Maksimalna 24-časovna vrijednost ( $\mu\text{g}/\text{m}^3$ )	2.31	
Srednja vrijednost 24-časovnih vremena usrednjavanja ( $\mu\text{g}/\text{m}^3$ )	1.73	
Period usrednjavanja	Granična vrijednost	Granica tolerancije
Godišnja srednja vrijednost	$5 \mu\text{g}/\text{m}^3$	Nema

Tabela 31. Statistička obrada rezultata mjerenja ozona

Broj max. osmočasovnih mjerenja	7	
Minimalna osmočasovna vrijednost ( $\mu\text{g}/\text{m}^3$ )	51.30	
Maksimalna osmočasovna vrijednost ( $\mu\text{g}/\text{m}^3$ )	58.78	
Srednja vrijednost osmočasovnih vremena usrednjavanja ( $\mu\text{g}/\text{m}^3$ )	54.91	
Broj prekoračenja osmočasovne CV	0	
<b>Ciljna vrijednost</b>		
Period usrednjavanja	Ciljna vrijednost	Granica tolerancije
Maksimalna osmočasovna srednja dnevna vrijednost	$120 \mu\text{g} / \text{m}^3$	Nema

Tabela 32. Statistička obrada rezultata mjerenja ugljen monoksida

Broj max. osmočasovnih mjerenja	7	
Minimalna osmočasovna vrijednost ( $\text{mg}/\text{m}^3$ )	0.26	
Maksimalna osmočasovna vrijednost ( $\text{mg}/\text{m}^3$ )	0.56	
Srednja vrijednost osmočasovnih vremena usrednjavanja ( $\text{mg}/\text{m}^3$ )	0.35	
Broj prekoračenja osmočasovne GV	0	
<b>Granične vrijednosti</b>		
Period usrednjavanja	Granična vrijednost	Granica tolerancije
Maksimalna osmočasovna srednja vrijednost	$10\text{mg}/\text{m}^3$	Nema

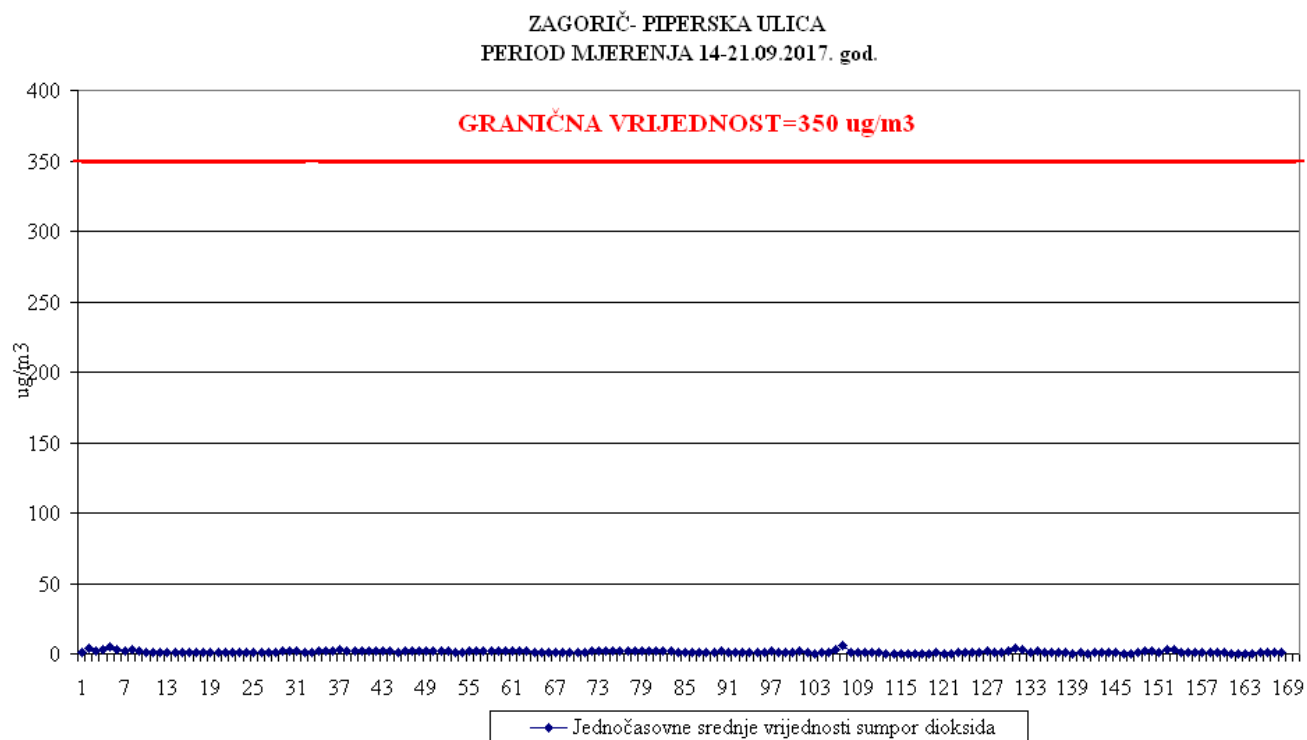
5.4.3. Sadržaj teških metala (Pb, Cd, As i Ni) i benzo(a)pirena u sedmodnevnom zbirnom uzorku suspendovanih čestica  $\text{PM}_{10}$  je prikazan u tabeli 33.

Tabela 33. Sadržaj Pb, Cd, As i Ni i benzo(a)pirena u suspendovanim česticama  $\text{PM}_{10}$

Period mjerenje	Pb	As	Cd	Ni	B (a) P
	$\mu\text{g}/\text{m}^3$	$\text{ng}/\text{m}^3$			
14-21.09	<0.015	<3.0	<3.0	3.0	0.83
<b>GV (SGV)</b>	<b>0.5</b>				
<b>CV (SGV)</b>		<b>5</b>	<b>6</b>	<b>20</b>	<b>1</b>

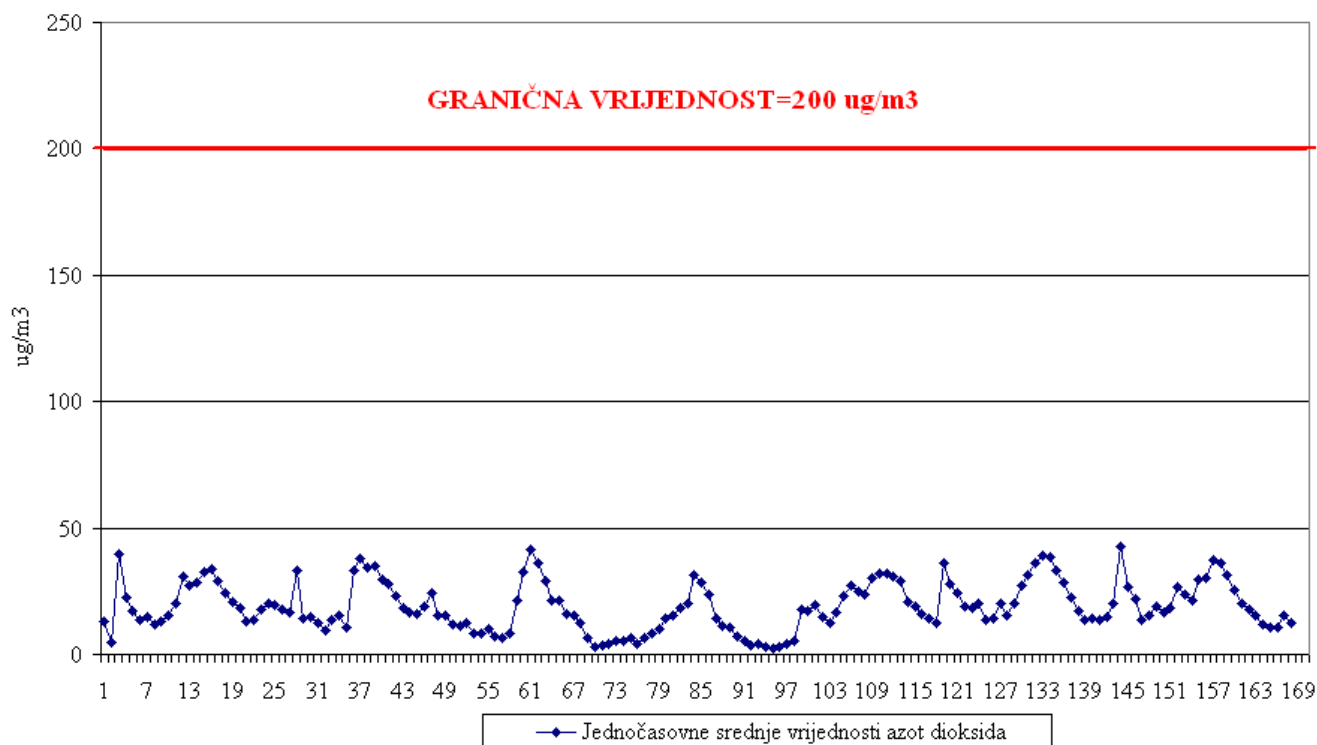
#### 5.4.4. Grafički prikaz rezultata mjerenja

- Jednočasovne srednje vrijednosti sumpor dioksida i azot dioksida (slike 26 i 27).
- Srednje dnevne vrijednosti tokom sedmodnevnog mjerenja za PM<sub>10</sub> i SO<sub>2</sub> (slike 28 i 29).
- Maksimalne osmočasovne srednje dnevne vrijednosti za ozon (slika 30).
- Maksimalne osmočasovne srednje dnevne vrijednosti za ugljen monoksid (slika 31).



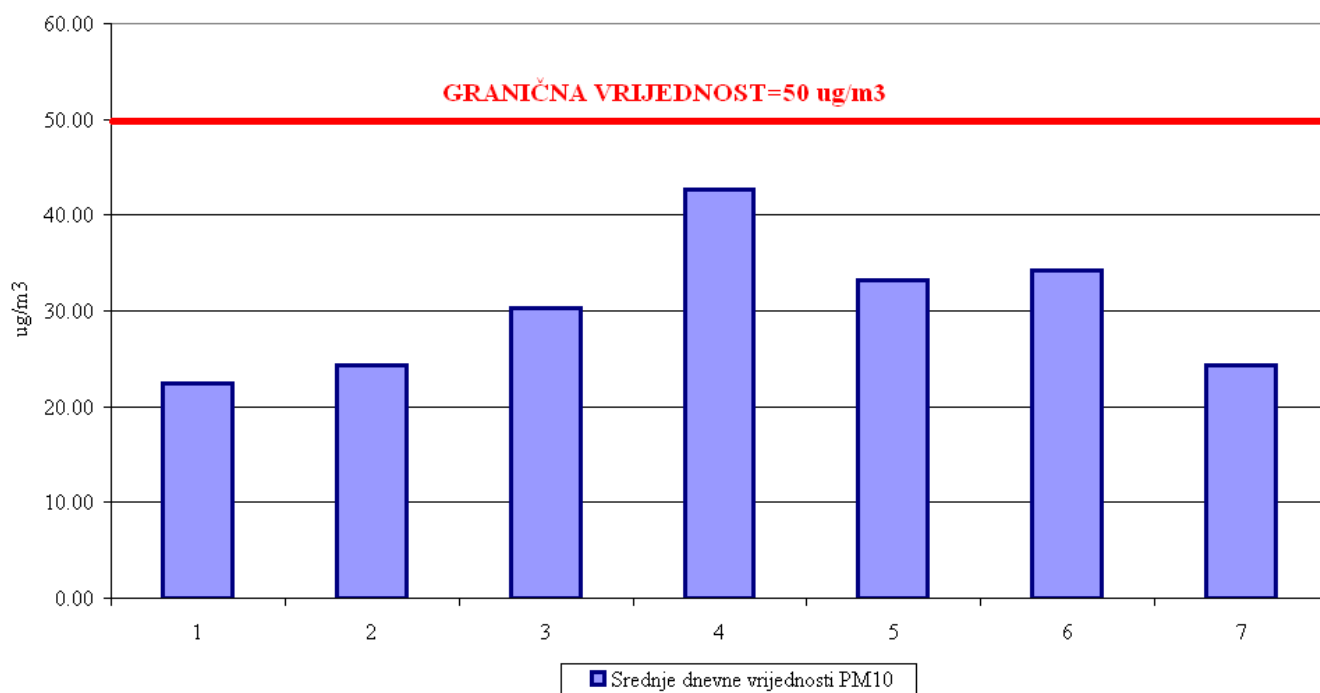
Slika 26. Jednočasovne srednje vrijednosti sumpor dioksida

ZAGORIČ-PIPERSKA ULICA  
PERIOD MJERENJA 14-21.09.2017. god.



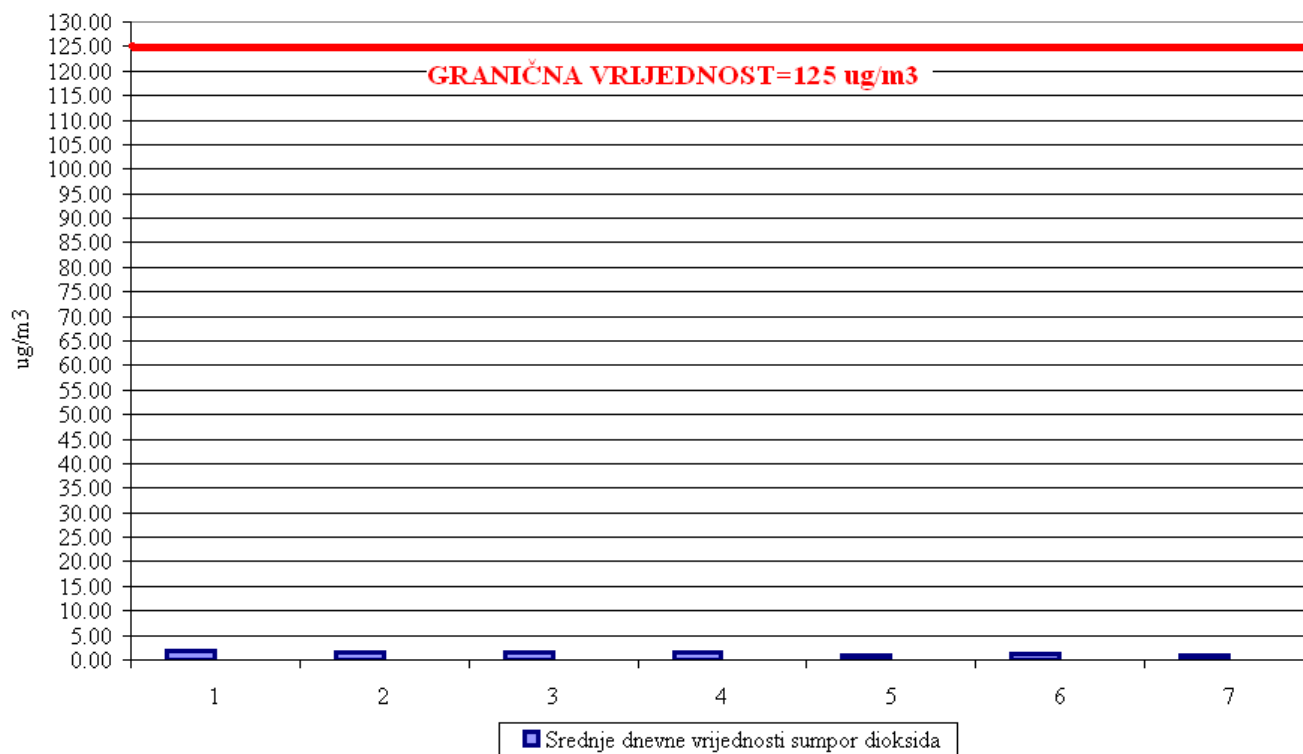
Slika 27. Jednočasovne srednje vrijednosti azot dioksida

ZAGORIČ-PIPERSKA ULICA  
PERIOD MJERENJA 14-21.09.2017. god.



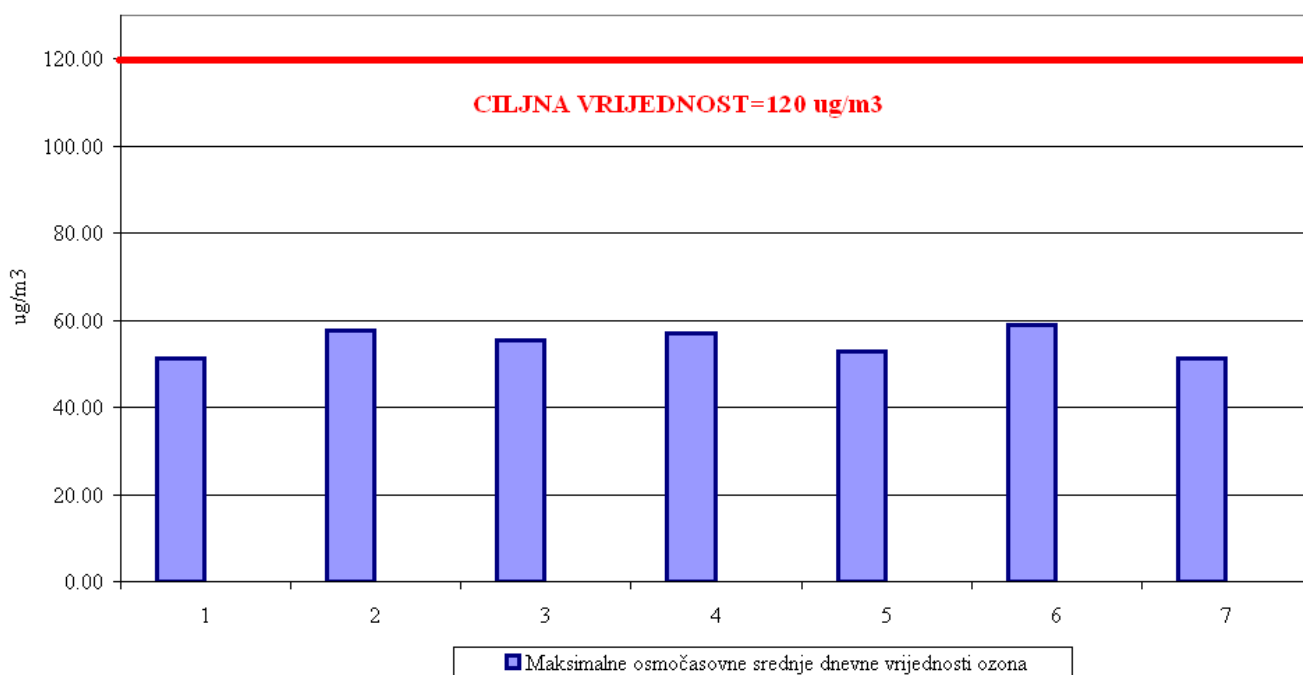
Slika 28. Srednje dnevne vrijednosti PM<sub>10</sub>

ZAGORIČ-PIPERSKA ULICA  
PERIOD MJERENJA 14-19.09.2017. god.



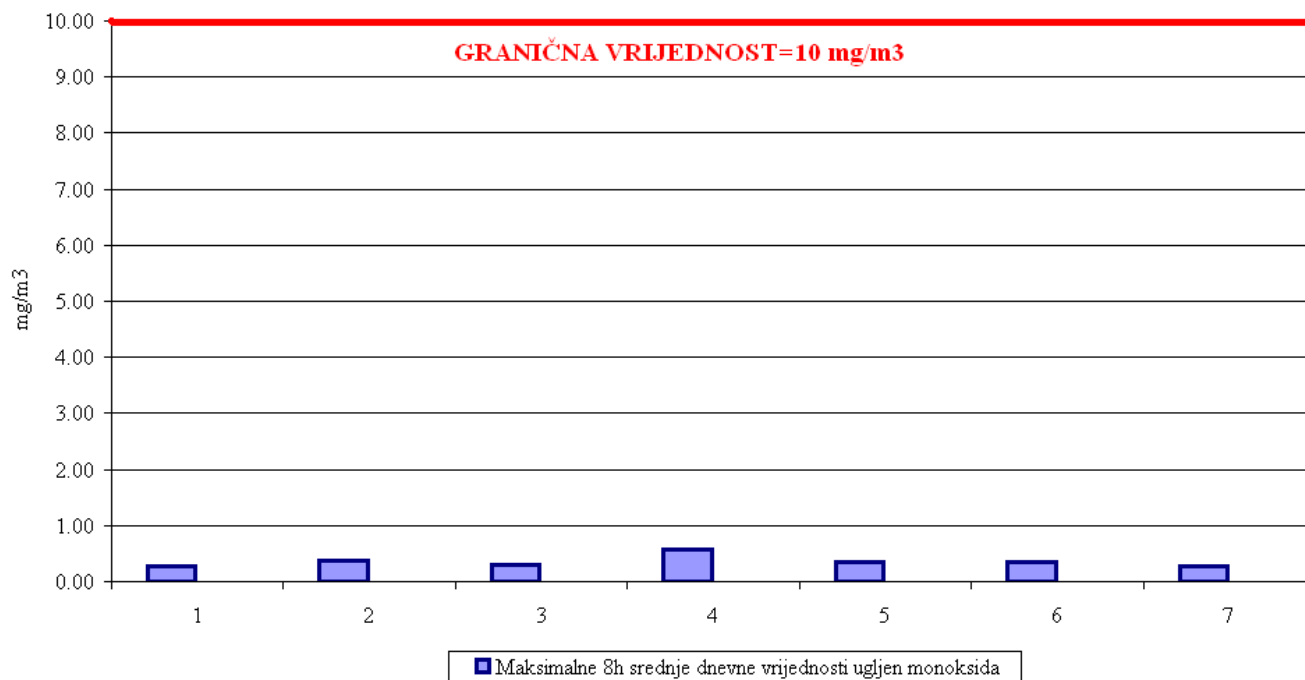
Slika 29. Srednje dnevne vrijednosti sumpor dioksid

ZAGORIČ-PIPERSKA ULICA  
PERIOD MJERENJA 14-19.09.2017. god.



Slika 30. Maksimalne osmočasovne srednje dnevne vrijednosti za ozon

ZAGORIČ-PIPERSKA ULICA  
PERIOD MJERENJA 14-19.09.2017. god.



Slika 31. Maksimalne osmočasovne srednje dnevne vrijednosti za ugljen monoksid

KOMENTAR REZULTATA MJERENJA NA LOKACIJI  
ZAGORIČ-PIPERSKA ULICA

Rezultati mjerenja kvaliteta vazduha na lokaciji Zagorič-Piperska ulica tokom sedmodnevnog mjerenja u ljetnjem ciklusu (period mjerenja 14-21.09.2017 godine) posmatrani su u odnosu na norme propisane „**Uredbom o utvrđivanju vrsta zagađujućih materija, graničnih vrijednosti i drugih standarda kvaliteta vazduha**“ (“Sl.list Crne Gore, br. 25/12“).

1. Rezultati mjerenja **sumpor dioksida** upoređivani su sa propisanim graničnim vrijednostima: za jednočasovnu srednje vrijednosti ( $350 \mu\text{g}/\text{m}^3$ ) i srednju dnevnu vrijednost ( $125 \mu\text{g}/\text{m}^3$ ). Sve izmjerene koncentracije sumpor dioksida, posmatrane u odnosu na granične vrijednosti, su bile **ispod** propisanih graničnih vrijednosti

2. Rezultati mjerenja **azot dioksida** (kao jednočasovne srednje vrijednosti) upoređivani su sa propisanim graničnim vrijednostima za jednočasovnu srednju vrijednost ( $200 \mu\text{g}/\text{m}^3$ ). Sve jednočasovne srednje vrijednosti azot dioksida su tokom sedmodnevnog perioda mjerenja bile **ispod** propisane granične vrijednosti.

3. Srednje dnevne vrijednosti **suspendovanih čestica PM<sub>10</sub>** su upoređivane sa propisanom graničnom vrijednošću za srednju dnevnu vrijednost ( $50 \mu\text{g}/\text{m}^3$ )  
Sve srednje dnevne vrijednosti PM<sub>10</sub> na ovoj lokaciji, u ljetnjem ciklusu mjerenja, su bile **ispod** propisane granične vrijednosti od  $50 \mu\text{g}/\text{m}^3$ .

4. Maksimalne dnevne osmočasovne srednje vrijednosti **ozona** su upoređivane sa propisanom ciljnom vrijednošću od  $120 \mu\text{g}/\text{m}^3$ .  
Sve maksimalne osmočasovne srednje dnevne vrijednosti ozona tokom sedmodnevnog mjerenja su bile **ispod** propisane ciljne vrijednosti.

5. Maksimalne dnevne osmočasovne srednje vrijednosti **ugljen monoksida** su upoređivane sa propisanom graničnom vrijednošću za srednju godišnju vrijednost.  
Sve maksimalne osmočasovne srednje vrijednosti ugljen monoksida su tokom sedmodnevnog mjerenja u ljetnjem ciklusu bile **ispod** propisane granične vrijednosti od  $10 \text{mg}/\text{m}^3$ .

6. Sve srednje dnevne vrijednost benzena su bile ispod propisane granične vrijednosti od  $5 \mu\text{g}/\text{m}^3$ , na godišnjem nivou.

7. PM<sub>10</sub> čestice su analizirane na sadržaj **teških metala i benzo(a)pirena**, polutanata za koje su propisani standardi kvaliteta vazduha na godišnjem nivou.

- Sadržaj olova u u zbirnom sedmičnom uzorku PM<sub>10</sub> čestica je bio značajno **ispod**  $0.5 \mu\text{g}/\text{m}^3$ , norme propisane za srednju godišnju vrijednost.
- Sadržaj arsena, kadmijuma i nikla u zbirnom sedmičnom uzorku PM<sub>10</sub> je bio **ispod** ciljnih vrijednosti (srednjih vrijednosti za kalendarsku godinu) propisanih sa ciljem zaštite zdravlja ljudi i rokom postizanja do 2015 godine.
- Sadržaj **benzo(a)pirena** u zbirnom sedmičnom uzorku PM<sub>10</sub> bio je **0.83 ng/m<sup>3</sup>** u odnosu na ciljnu vrijednost od  $1.0 \text{ng}/\text{m}^3$  propisanu sa ciljem zaštite zdravlja ljudi i rokom postizanja do 2015 godine.



**5.5. REZULTATI MJERENJA NA LOKACIJI BUL. IVANA CRNOJEVIĆA,**  
**KOD FONDA „PIO“**

5.5.1. Srednje dnevne vrijednosti suspendovanih čestica PM<sub>10</sub> i gasovitih zagađujućih materija: sumpor dioksida, azot monoksida, azot dioksida, benzena, maksimalne 8h srednje dnevne vrijednosti ozona i ugljen monoksida su prikazane u tabeli 34.

Tabela 34. Srednje dnevne vrijednosti PM<sub>10</sub>, SO<sub>2</sub>, NO, NO<sub>2</sub>, C<sub>6</sub>H<sub>6</sub> i max.8h O<sub>3</sub> i CO

Period mjerjenje	PM <sub>10</sub>	SO <sub>2</sub>	NO	NO <sub>2</sub>	C <sub>6</sub> H <sub>6</sub>	O <sub>3</sub>	CO
	µg/m <sup>3</sup>						mg/m <sup>3</sup>
07-08.07	28.25	4.08	8.28	30.39	1.45	91.20	0.47
08-09.07	28.36	4.02	4.72	16.70	1.62	107.18	0.45
09-10.07	30.31	3.86	5.55	20.47	2.11	102.23	0.48
10-11.07	27.21	3.84	7.67	33.35	2.41	99.01	0.70
11-12.07	28.36	4.19	10.61	38.27	1.98	100.59	0.66
12-13.07	31.21	4.51	5.78	28.98	2.31	107.55	0.76
13-14.07	23.36	4.39	4.55	12.17	1.22	103.40	0.48
<b>GV (SDV)</b>	<b>50</b>	<b>125</b>	-	-	-		-
<b>CV M8hSV</b>						<b>120</b>	
<b>GV M8hSV</b>							<b>10</b>

5.6.2. Statistička obrada srednjih dnevnih vrijednosti suspendovanih čestica PM<sub>10</sub> i gasovitih zagađujućih materija: sumpor dioksida, azot dioksida, benzena, maksimalnih 8h srednjih dnevnih vrijednosti ozona i ugljen monoksida je prikazana u tabelama 35, 36, 37, 38, 39 i 40.

Tabela 35. Statistička obrada rezultata mjerenja suspendovanih čestica PM<sub>10</sub>

Broj 24-časovnih mjerenja		7
Minimalna 24-časovna vrijednost (µg/m <sup>3</sup> )		23.36
Maksimalna 24-časovna vrijednost (µg/m <sup>3</sup> )		31.21
Srednja 24-časovna vrijednost (µg/m <sup>3</sup> )		28.15
Broj prekoračenja 24-časovne GV		0
Granične vrijednosti		
Period usrednjavanja	Granična vrijednost	Granica tolerancije
Dnevna srednja vrijednost	50 µg/m <sup>3</sup>	Ne smije biti prekoračena preko 35 puta godišnje
Godišnja srednja vrijednost	40 µg/m <sup>3</sup>	Nema

Tabela 36. Statistička obrada rezultata mjerenja sumpor dioksida

Broj jednočasovnih mjerenja	168	
Minimalna jednočasovna vrijednost ( $\mu\text{g}/\text{m}^3$ )	3.14	
Maksimalna jednočasovna vrijednost ( $\mu\text{g}/\text{m}^3$ )	5.40	
Srednja vrijednost jednočasovnih vremena usrednjavanja ( $\mu\text{g}/\text{m}^3$ )	4.13	
Broj 24-časovnih mjerenja	7	
Minimalna 24-časovna vrijednost ( $\mu\text{g}/\text{m}^3$ )	3.84	
Maksimalna 24-časovna vrijednost ( $\mu\text{g}/\text{m}^3$ )	4.51	
Srednja vrijednost 24-časovnih vremena usrednjavanja ( $\mu\text{g}/\text{m}^3$ )	4.13	
Broj prekoračenja jednočasovne GV	0	
Broj prekoračenja 24-časovne GV	0	
<b>Granične vrijednosti</b>		
Period usrednjavanja	Granična vrijednost	Granica tolerancije
Jednočasovna srednja vrijednost	350 $\mu\text{g}/\text{m}^3$	Ne smije biti prekoračena preko 24 puta godišnje
Dnevna srednja vrijednost	125 $\mu\text{g}/\text{m}^3$	Nema

Tabela 37. Statistička obrada rezultata mjerenja azot dioksida

Broj jednočasovnih mjerenja	168	
Minimalna jednočasovna vrijednost ( $\mu\text{g}/\text{m}^3$ )	2.58	
Maksimalna jednočasovna vrijednost ( $\mu\text{g}/\text{m}^3$ )	78.54	
Srednja vrijednost jednočasovnih vremena usrednjavanja ( $\mu\text{g}/\text{m}^3$ )	25.76	
Broj prekoračenja jednočasovne GV	0	
<b>Granične vrijednosti</b>		
Period usrednjavanja	Granična vrijednost	Granica tolerancije
Jednočasovna srednja vrijednost	200 $\mu\text{g}/\text{m}^3$	Ne smije biti prekoračena preko 18 puta godišnje
Godišnja srednja vrijednost	40 $\mu\text{g}/\text{m}^3$	Nema

Tabela 38. Statistička obrada rezultata mjerenja benzena

Broj 24-časovnih mjerenja	7	
Minimalna 24-časovna vrijednost ( $\mu\text{g}/\text{m}^3$ )	1.22	
Maksimalna 24-časovna vrijednost ( $\mu\text{g}/\text{m}^3$ )	2.41	
Srednja vrijednost 24-časovnih vremena usrednjavanja ( $\mu\text{g}/\text{m}^3$ )	1.87	
Period usrednjavanja	Granična vrijednost	Granica tolerancije
Godišnja srednja vrijednost	5 $\mu\text{g}/\text{m}^3$	Nema

Tabela 39. Statistička obrada rezultata mjerenja ozona

Broj max. osmočasovnih mjerenja	7	
Minimalna osmočasovna vrijednost ( $\mu\text{g}/\text{m}^3$ )	91.20	
Maksimalna osmočasovna vrijednost ( $\mu\text{g}/\text{m}^3$ )	107.55	
Srednja vrijednost osmočasovnih vremena usrednjavanja ( $\mu\text{g}/\text{m}^3$ )	101.59	
Broj prekoračenja osmočasovne CV	0	
<b>Ciljna vrijednost</b>		
Period usrednjavanja	Ciljna vrijednost	Granica tolerancije
Maksimalna osmočasovna srednja dnevna vrijednost	120 $\mu\text{g}/\text{m}^3$	Nema

Tabela 40. Statistička obrada rezultata mjerenja ugljen monoksida

Broj max. osmočasovnih mjerenja	7	
Minimalna osmočasovna vrijednost ( $\text{mg}/\text{m}^3$ )	0.45	
Maksimalna osmočasovna vrijednost ( $\text{mg}/\text{m}^3$ )	0.76	
Srednja vrijednost osmočasovnih vremena usrednjavanja ( $\text{mg}/\text{m}^3$ )	0.57	
Broj prekoračenja osmočasovne GV	0	
<b>Granične vrijednosti</b>		
Period usrednjavanja	Granična vrijednost	Granica tolerancije
Maksimalna osmočasovna srednja vrijednost	10 $\text{mg}/\text{m}^3$	Nema

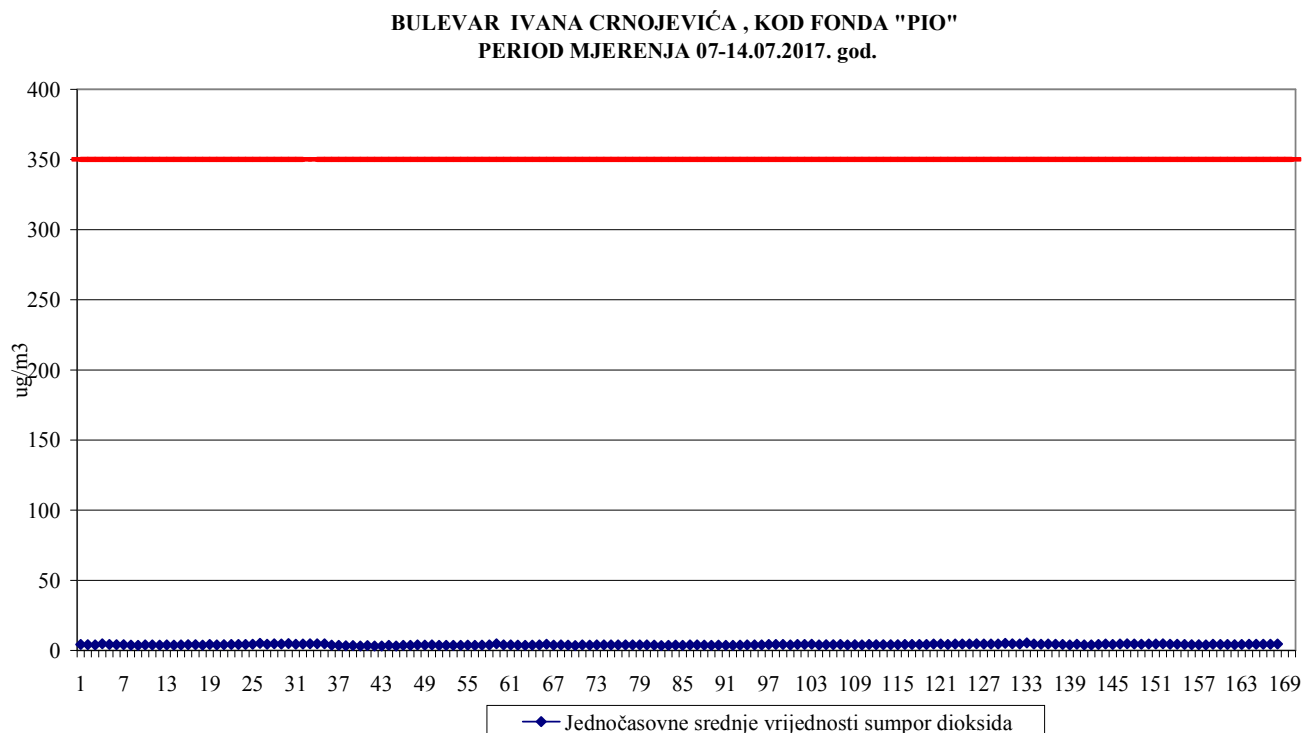
5.6.3. Sadržaj teških metala (Pb, Cd, As i Ni) i benzo (a) pirena u sedmodnevnom zbirnom uzorku suspendovanih čestica  $\text{PM}_{10}$  je prikazan u tabeli 39.

Tabela 41. Sadržaj Pb, Cd, As i Ni i benzo (a) pirena u suspendovanim česticama  $\text{PM}_{10}$

Period mjerenje	Pb	As	Cd	Ni	B (a) P
	$\mu\text{g}/\text{m}^3$	$\text{ng}/\text{m}^3$			
07-14.07	<0.015	<3.0	<3.0	2.14	0.77
<b>GV (SGV)</b>	<b>0.5</b>				
<b>CV (SGV)</b>		<b>5</b>	<b>6</b>	<b>20</b>	<b>1</b>

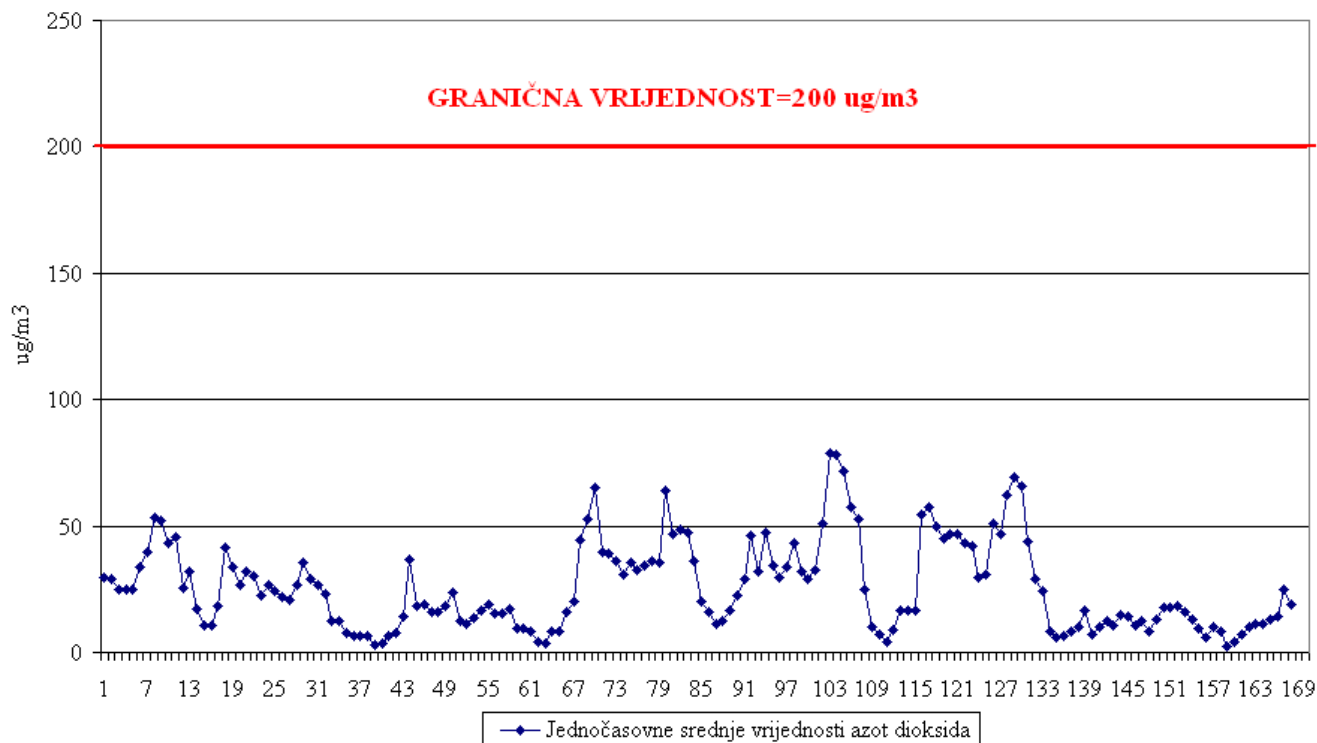
#### 5.5.4. Grafički prikaz rezultata mjerenja

- Jednočasovne srednje vrijednosti sumpor dioksida i azot dioksida (slike 32 i 33).
- Srednje dnevne vrijednosti tokom sedmodnevnog mjerenja za  $PM_{10}$  i  $SO_2$  (slike 34 i 35).
- Maksimalne osmočasovne srednje dnevne vrijednosti za ozon (slika 36).
- Maksimalne osmočasovne srednje dnevne vrijednosti za ugljen monoksid (slika 37).



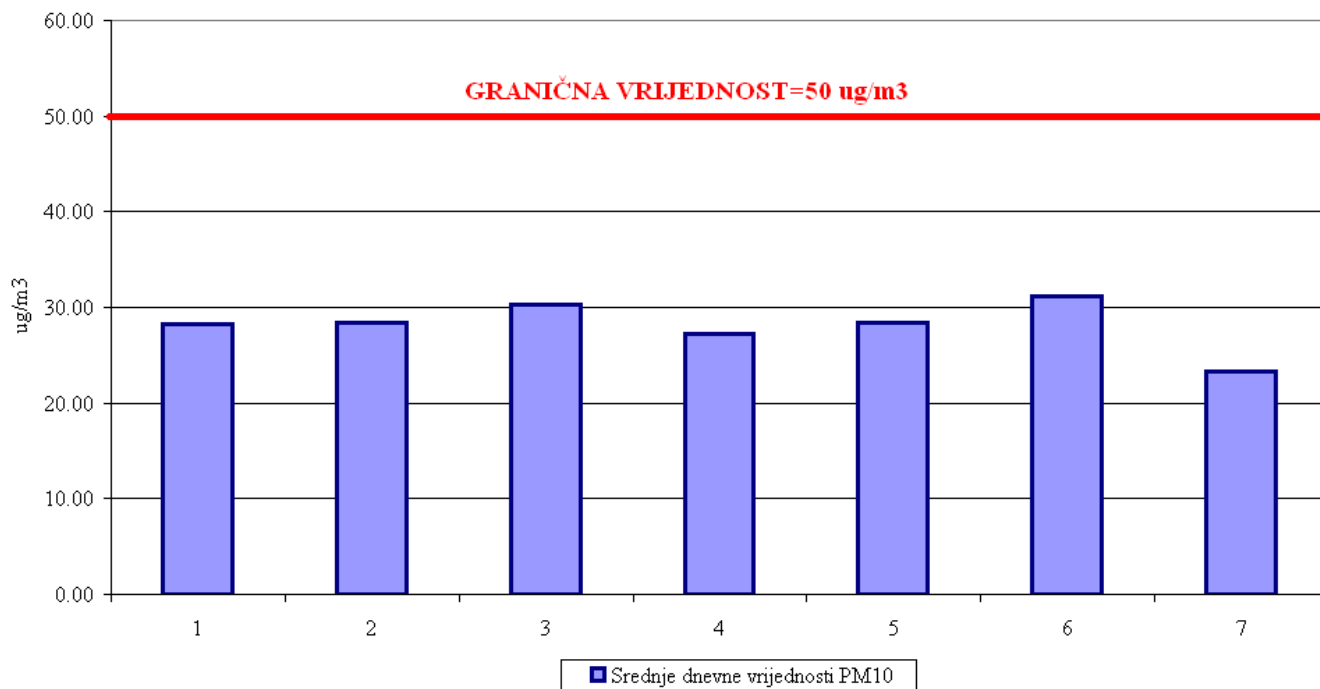
Slika 32. Jednočasovne srednje vrijednosti sumpor dioksida

BULEVAR IVANA CRNOJEVIĆA, KOD FONDA "PIO"  
PERIOD MJERENJA 07-14.07.2017. god.



Slika 33. Jednočasovne srednje vrijednosti azot dioksida

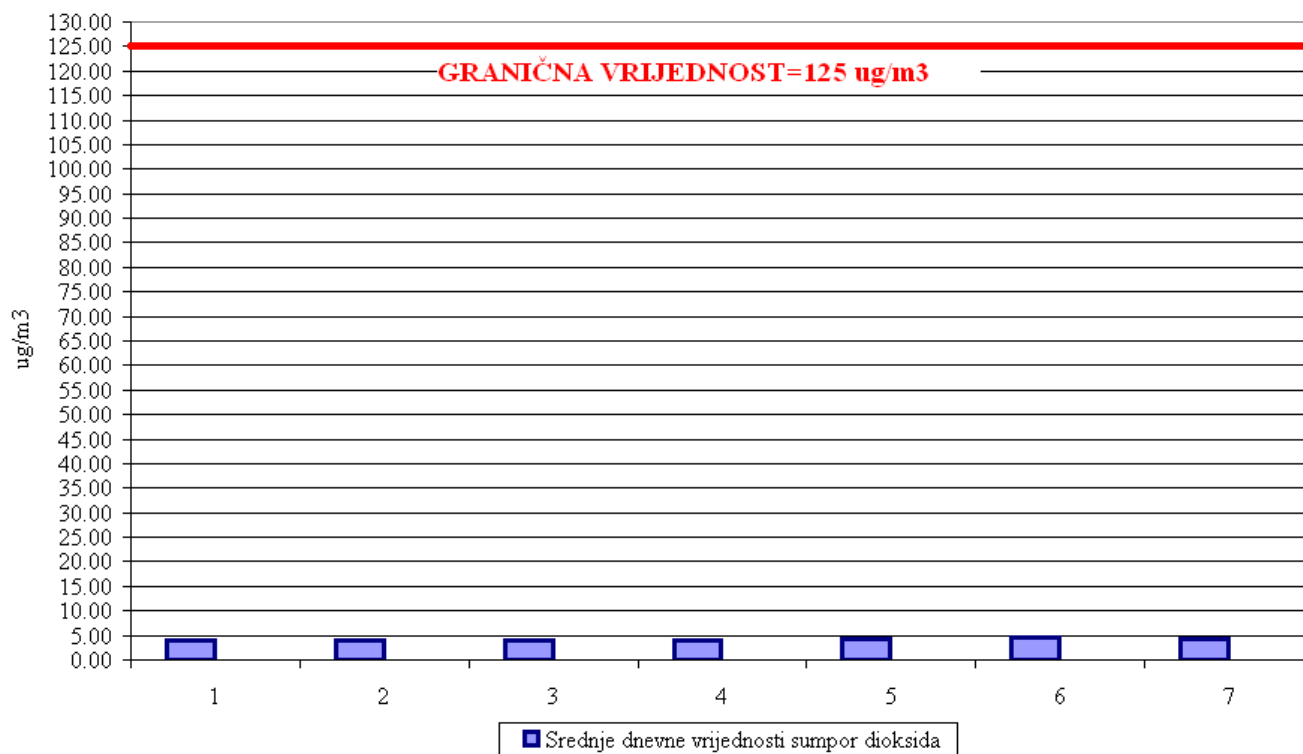
BULEVAR IVANA CRNOJEVIĆA, KOD FONDA "PIO"  
PERIOD MJERENJA 07-14.07.2017. god.



Slika 34. Srednje dnevne vrijednosti PM<sub>10</sub>

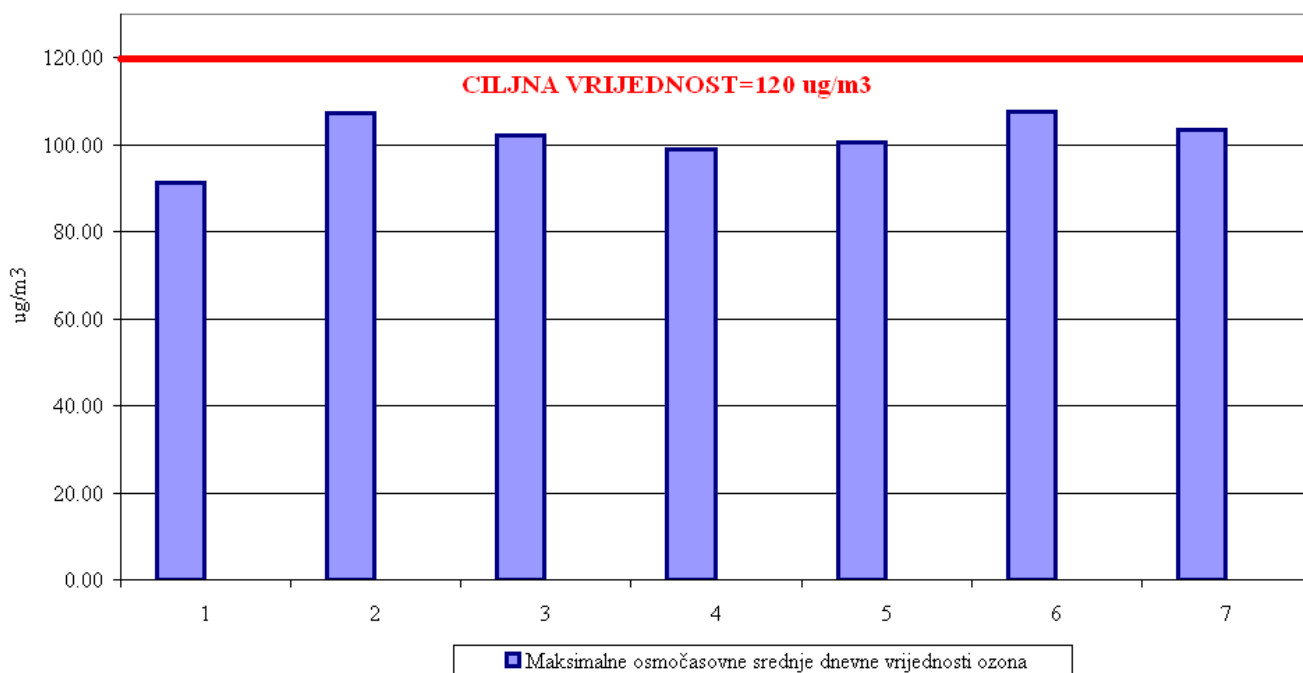
**D.O.O CENTAR ZA EKOTOKSIKOLOŠKA ISPITIVANJA PODGORICA**  
**IZVJEŠTAJ O ISPITIVANJU BR. 00-1053/1**

BULEVAR IVANA CRNOJEVIĆA , KOD FONDA "PIO"  
PERIOD MJERENJA 07-14.07.2017. god.



Slika 35. Srednje dnevne vrijednosti sumpor dioksida

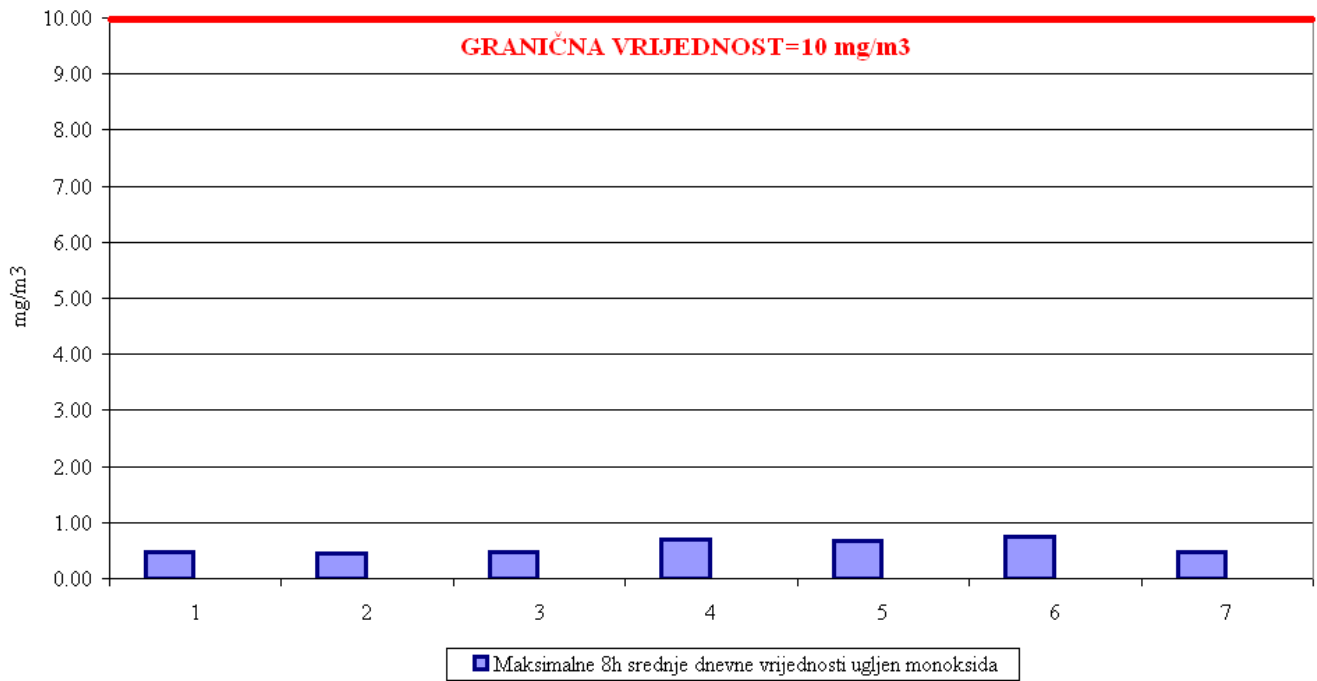
BULEVAR IVANA CRNOJEVIĆA , KOD FONDA "PIO"  
PERIOD MJERENJA 07-14.07.2017. god.



Slika 36. Maksimalne osmočasovne srednje dnevne vrijednosti za ozon

**D.O.O CENTAR ZA EKOTOKSIKOLOŠKA ISPITIVANJA PODGORICA**  
**IZVJEŠTAJ O ISPITIVANJU BR. 00-1053/1**

BULEVAR IVANA CRNOJEVIĆA, KOD FONDA "PIO"  
PERIOD MJERENJA 07-14.07.2017. god.



Slika 37. Maksimalne osmočasovne srednje dnevne vrijednosti za ugljen monoksid

**KOMENTAR REZULTATA MJERENJA NA LOKACIJI  
BULEVAR IVANA CRNOJEVIĆA, KOD FONDA „PIO“**

Rezultati mjerenja kvaliteta vazduha na lokaciji bulevar Ivana Crnojevića, kod fonda „PIO“, u ljetnjem ciklusu, (period mjerenja 07-14.07.2017. godine) posmatrani su u odnosu na norme propisane „Uredbom o utvrđivanju vrsta zagađujućih materija, graničnih vrijednosti i drugih standarda kvaliteta vazduha“ („Sl.list Crne Gore, br. 25/12“).

1. Rezultati mjerenja **sumpor dioksida** upoređivani su sa propisanim graničnim vrijednostima za jednočasovnu srednje vrijednosti ( $350 \mu\text{g}/\text{m}^3$ ) i srednju dnevnu vrijednost ( $125 \mu\text{g}/\text{m}^3$ ).

Sve izmjerene koncentracije sumpor dioksida, posmatrane u odnosu na granične vrijednosti, su bile **ispod** propisanih graničnih vrijednosti

2. Rezultati mjerenja **azot dioksida** (kao jednočasovne srednje vrijednosti) upoređivani su sa propisanim graničnim vrijednostima za jednočasovnu srednju vrijednost ( $200 \mu\text{g}/\text{m}^3$ ).

Sve jednočasovne srednje vrijednosti azot dioksida su tokom sedmodnevnog perioda mjerenja bile **ispod** propisane granične vrijednosti.

3. Srednje dnevne vrijednosti **PM<sub>10</sub>** su upoređivane sa propisanom **graničnom vrijednošću** za srednju dnevnu vrijednost ( $50 \mu\text{g}/\text{m}^3$ )

Sve srednje dnevne vrijednosti PM<sub>10</sub> na ovoj lokaciji, u ljetnjem ciklusu mjerenja, su bile **ispod** propisane granične vrijednosti od  $50 \mu\text{g}/\text{m}^3$ .

4. Maksimalne dnevne osmočasovne srednje vrijednosti **ozona** su upoređivane sa propisanom ciljnom vrijednošću od  $120 \mu\text{g}/\text{m}^3$ .

Sve maksimalne osmočasovne srednje dnevne vrijednosti ozona tokom sedmodnevnog mjerenja su bile **ispod** propisane ciljne vrijednosti.

5. Maksimalne dnevne osmočasovne srednje vrijednosti **ugljen monoksida** su upoređivane sa propisanom graničnom vrijednošću za srednju godišnju vrijednost.

Sve maksimalne osmočasovne srednje vrijednosti ugljen monoksida su tokom sedmodnevnog mjerenja u ljetnjem ciklusu bile **ispod** propisane granične vrijednosti od  $10 \text{mg}/\text{m}^3$ .

6. Sve srednje dnevne vrijednosti benzena su bile ispod propisane granične vrijednosti od  $5 \mu\text{g}/\text{m}^3$ , na godišnjem nivou

7. PM<sub>10</sub> čestice su analizirane na sadržaj **teških metala i benzo (a) pirena**, polutanata za koje su propisani standardi kvaliteta vazduha na godišnjem nivou.

- Sadržaj olova u u zbirnom sedmičnom uzorku PM<sub>10</sub> čestica je bio značajno **ispod**  $0.5 \mu\text{g}/\text{m}^3$ , norme propisane za srednju godišnju vrijednost.
- Sadržaji arsena, kadmijuma i nikla u zbirnom sedmičnom uzorku PM<sub>10</sub> je bio **ispod** ciljnih vrijednosti (srednjih vrijednosti za kalendarsku godinu) propisanih sa ciljem zaštite zdravlja ljudi i rokom postizanja do 2015 godine.
- Sadržaj **benzo(a)pirena** u zbirnom sedmičnom uzorku PM<sub>10</sub> bio  $0.77 \text{ng}/\text{m}^3$  u odnosu na ciljnu vrijednost od  $1.0 \text{ng}/\text{m}^3$  propisanu sa ciljem zaštite zdravlja ljudi i rokom postizanja do 2015 godine.



**5.6. REZULTATI MJERENJA NA LOKACIJI „CENTAR GRADSKE OPŠTINE TUZI“**

5.6.1. Srednje dnevne vrijednosti suspendovanih čestica PM<sub>10</sub> i gasovitih zagađujućih materija: sumpor dioksida, azot monoksida, azot dioksida, benzena, maksimalne 8h srednje dnevne vrijednosti ozona i ugljen monoksida su prikazane u tabeli 42.

Tabela 42. Srednje dnevne vrijednosti PM<sub>10</sub>, SO<sub>2</sub>, NO, NO<sub>2</sub>, C<sub>6</sub>H<sub>6</sub> i max.8h O<sub>3</sub> i CO

Period mjerjenje	PM <sub>10</sub>	SO <sub>2</sub>	NO	NO <sub>2</sub>	C <sub>6</sub> H <sub>6</sub>	O <sub>3</sub>	CO
	µg/m <sup>3</sup>						mg/m <sup>3</sup>
01-02.08	25.12	3.64	2.58	17.43	1.54	79.01	0.57
02-03.08	39.25	2.51	11.52	11.57	1.47	89.37	0.48
03-04.08	47.21	3.02	12.70	18.50	1.30	94.28	0.55
04-05.08	31.28	3.38	19.08	15.88	1.34	93.34	0.54
05-06.08	35.36	3.79	9.20	12.90	2.15	113.04	0.49
06-07.08	39.25	3.27	13.22	13.86	1.64	107.46	0.54
07-08.08	45.32	3.44	13.96	13.06	1.54	98.05	0.53
<b>GV (SDV)</b>	<b>50</b>	<b>125</b>	-	-	-		-
<b>CV M8hSV</b>						<b>120</b>	
<b>GV M8hSV</b>							<b>10</b>

5.6.2. Statistička obrada srednjih dnevnih vrijednosti suspendovanih čestica PM<sub>10</sub> i gasovitih zagađujućih materija: sumpor dioksida, azot dioksida, benzena, maksimalnih 8h srednjih dnevnih vrijednosti ozona i ugljen monoksida je prikazana u tabelama 43, 44, 45, 46, 47 i 48.

Tabela 43. Statistička obrada rezultata mjerenja suspendovanih čestica PM<sub>10</sub>

Broj 24-časovnih mjerenja		7
Minimalna 24-časovna vrijednost (µg/m <sup>3</sup> )		25.12
Maksimalna 24-časovna vrijednost (µg/m <sup>3</sup> )		47.21
Srednja 24-časovna vrijednost (µg/m <sup>3</sup> )		37.54
Broj prekoračenja 24-časovne GV		0
<b>Granične vrijednosti</b>		
Period usrednjavanja	Granična vrijednost	Granica tolerancije
Dnevna srednja vrijednost	50 µg/m <sup>3</sup>	Ne smije biti prekoračena preko 35 puta godišnje
Godišnja srednja vrijednost	40 µg/m <sup>3</sup>	Nema

Tabela 44. Statistička obrada rezultata mjerenja sumpor dioksida

Broj jednočasovnih mjerenja	168	
Minimalna jednočasovna vrijednost ( $\mu\text{g}/\text{m}^3$ )	0.20	
Maksimalna jednočasovna vrijednost ( $\mu\text{g}/\text{m}^3$ )	7.50	
Srednja vrijednost jednočasovnih vremena usrednjavanja ( $\mu\text{g}/\text{m}^3$ )	3.30	
Broj 24-časovnih mjerenja	7	
Minimalna 24-časovna vrijednost ( $\mu\text{g}/\text{m}^3$ )	2.51	
Maksimalna 24-časovna vrijednost ( $\mu\text{g}/\text{m}^3$ )	3.79	
Srednja vrijednost 24-časovnih vremena usrednjavanja ( $\mu\text{g}/\text{m}^3$ )	3.29	
Broj prekoračenja jednočasovne GV	0	
Broj prekoračenja 24-časovne GV	0	
<b>Granične vrijednosti</b>		
Period usrednjavanja	Granična vrijednost	Granica tolerancije
Jednočasovna srednja vrijednost	350 $\mu\text{g}/\text{m}^3$	Ne smije biti prekoračena preko 24 puta godišnje
Dnevna srednja vrijednost	125 $\mu\text{g}/\text{m}^3$	Nema

Tabela 45. Statistička obrada rezultata mjerenja azot dioksida

Broj jednočasovnih mjerenja	168	
Minimalna jednočasovna vrijednost ( $\mu\text{g}/\text{m}^3$ )	0.60	
Maksimalna jednočasovna vrijednost ( $\mu\text{g}/\text{m}^3$ )	57.50	
Srednja vrijednost jednočasovnih vremena usrednjavanja ( $\mu\text{g}/\text{m}^3$ )	14.75	
Broj prekoračenja jednočasovne GV	0	
<b>Granične vrijednosti</b>		
Period usrednjavanja	Granična vrijednost	Granica tolerancije
Jednočasovna srednja vrijednost	200 $\mu\text{g}/\text{m}^3$	Ne smije biti prekoračena preko 18 puta godišnje
Godišnja srednja vrijednost	40 $\mu\text{g}/\text{m}^3$	Nema

Tabela 46. Statistička obrada rezultata mjerenja benzena

Broj 24-časovnih mjerenja	7	
Minimalna 24-časovna vrijednost ( $\mu\text{g}/\text{m}^3$ )	1.30	
Maksimalna 24-časovna vrijednost ( $\mu\text{g}/\text{m}^3$ )	2.15	
Srednja vrijednost 24-časovnih vremena usrednjavanja ( $\mu\text{g}/\text{m}^3$ )	1.61	
Period usrednjavanja	Granična vrijednost	Granica tolerancije
Godišnja srednja vrijednost	5 $\mu\text{g}/\text{m}^3$	Nema

Tabela 47. Statistička obrada rezultata mjerenja ozona

Broj max. osmočasovnih mjerenja		7
Minimalna osmočasovna vrijednost ( $\mu\text{g}/\text{m}^3$ )		79.01
Maksimalna osmočasovna vrijednost ( $\mu\text{g}/\text{m}^3$ )		113.04
Srednja vrijednost osmočasovnih vremena usrednjavanja ( $\mu\text{g}/\text{m}^3$ )		96.36
Broj prekoračenja osmočasovne CV		0
<b>Ciljna vrijednost</b>		
Period usrednjavanja	Ciljna vrijednost	Granica tolerancije
Maksimalna osmočasovna srednja dnevna vrijednost	120 $\mu\text{g}/\text{m}^3$	Nema

Tabela 48. Statistička obrada rezultata mjerenja ugljen monoksida

Broj max. osmočasovnih mjerenja		7
Minimalna osmočasovna vrijednost ( $\text{mg}/\text{m}^3$ )		0.48
Maksimalna osmočasovna vrijednost ( $\text{mg}/\text{m}^3$ )		0.57
Srednja vrijednost osmočasovnih vremena usrednjavanja ( $\text{mg}/\text{m}^3$ )		0.53
Broj prekoračenja osmočasovne GV		0
<b>Granične vrijednosti</b>		
Period usrednjavanja	Granična vrijednost	Granica tolerancije
Maksimalna osmočasovna srednja vrijednost	10 $\text{mg}/\text{m}^3$	Nema

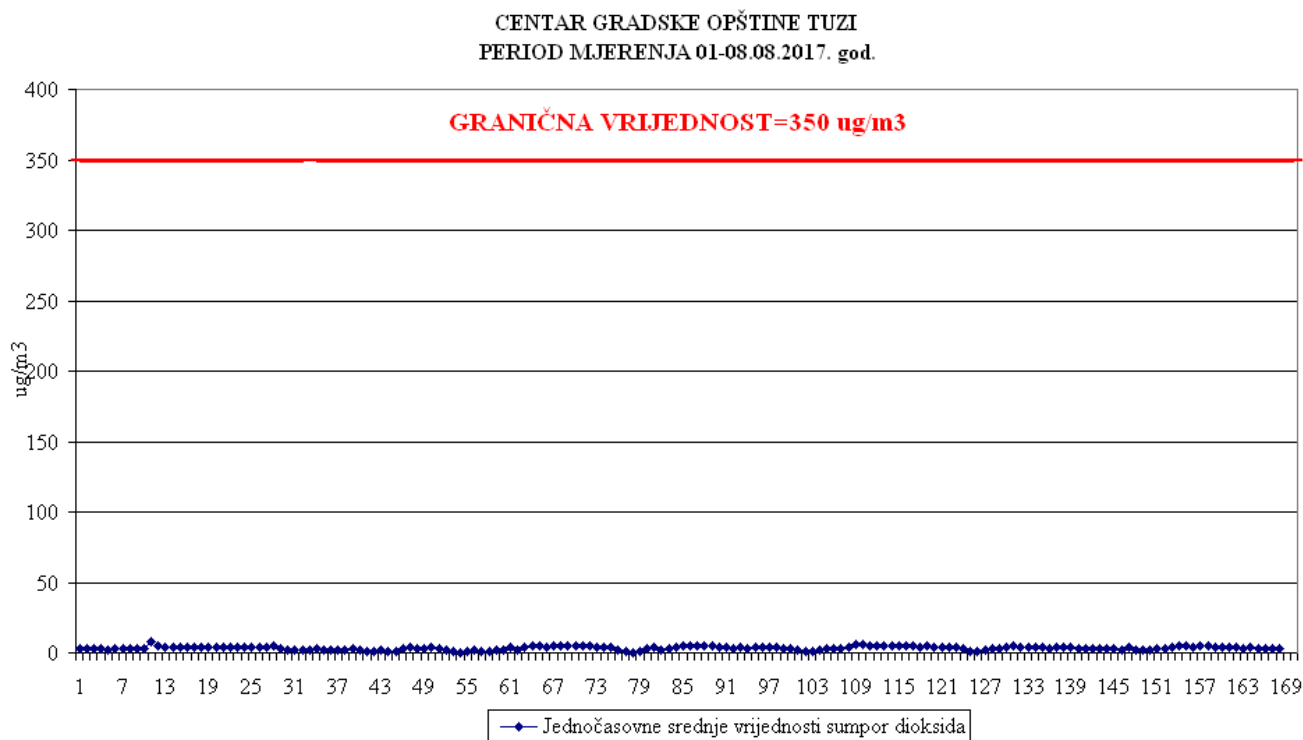
5.6.3. Sadržaj teških metala (Pb, Cd, As i Ni) i benzo (a) pirena u sedmodnevnim zbirnim uzorcima suspendovanim česticama  $\text{PM}_{10}$  je prikazan u tabeli 49.

Tabela 49. Sadržaj Pb, Cd, As i Ni i benzo (a) pirena u suspendovani česticama  $\text{PM}_{10}$

Period mjerenje	Pb	As	Cd	Ni	B (a) P
	$\mu\text{g}/\text{m}^3$	$\text{ng}/\text{m}^3$			
01-08.08	<0.015	<3.0	<3.0	4.4	0.49
<b>GV (SGV)</b>	<b>0.5</b>				
<b>CV (SGV)</b>		<b>5</b>	<b>6</b>	<b>20</b>	<b>1</b>

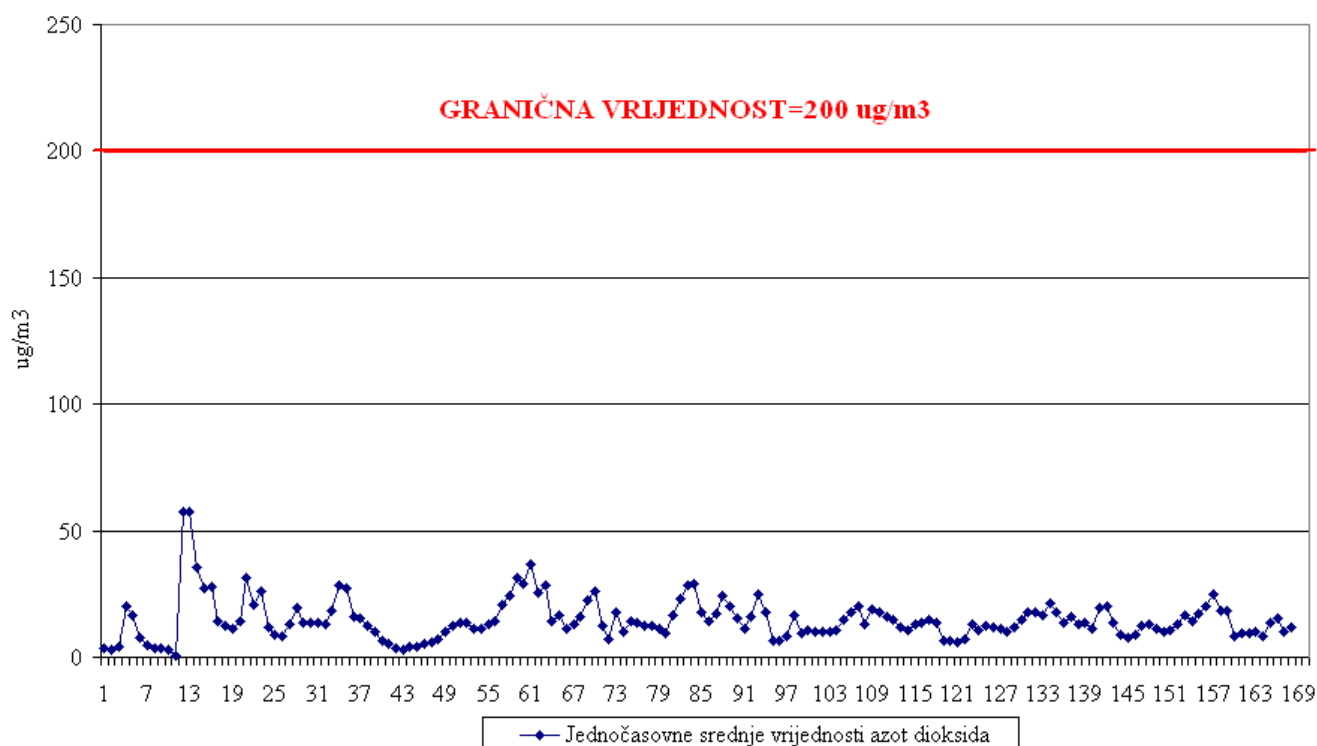
#### 5.6.4. Grafički prikaz rezultata mjerenja

- Jednočasovne srednje vrijednosti sumpor dioksida i azot dioksida (slike 36 i 37).
- Srednje dnevne vrijednosti tokom sedmodnevnog mjerenja za  $PM_{10}$  i  $SO_2$  (slike 38 i 39).
- Maksimalne osmočasovne srednje dnevne vrijednosti za ozon i ugljen monoksid (slike 40 i 41).



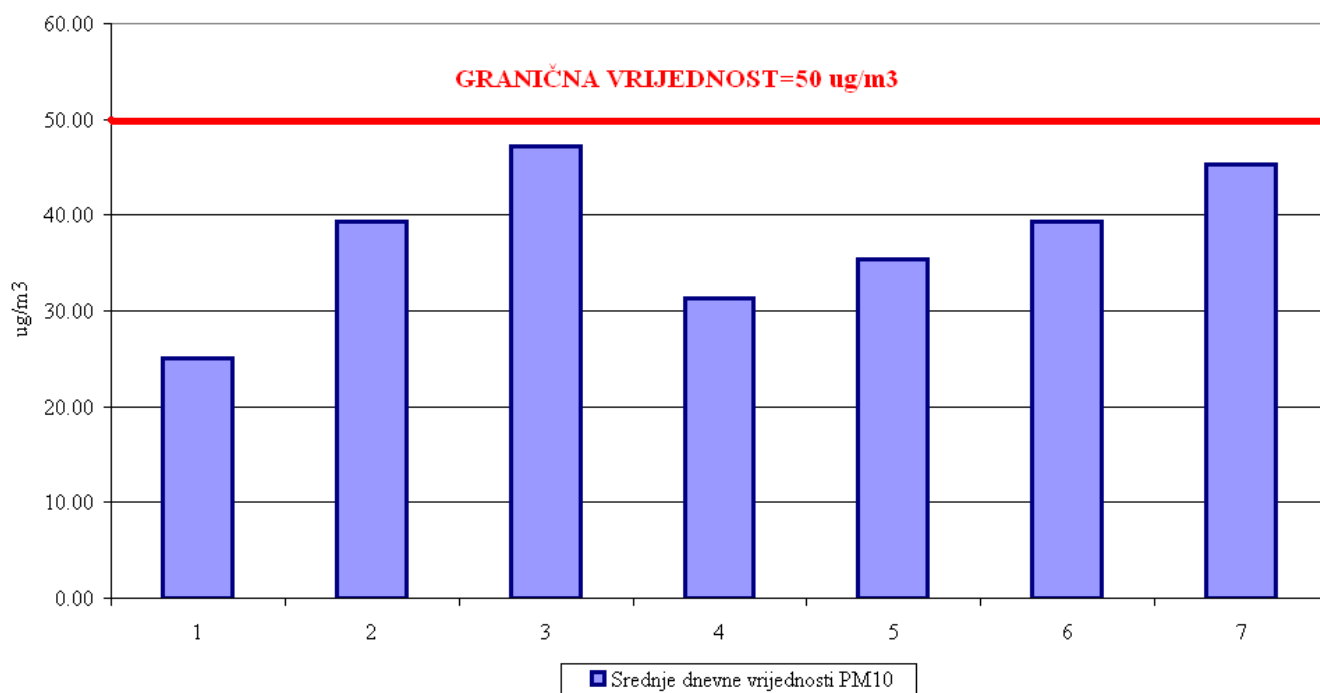
Slika 36. Jednočasovne srednje vrijednosti sumpor dioksida

CENTAR GRADSKE OPŠTINE TUZI  
PERIOD MJERENJA 01-08.08.2017. god.



Slika 37. Jednočasovne srednje vrijednosti azot dioksida

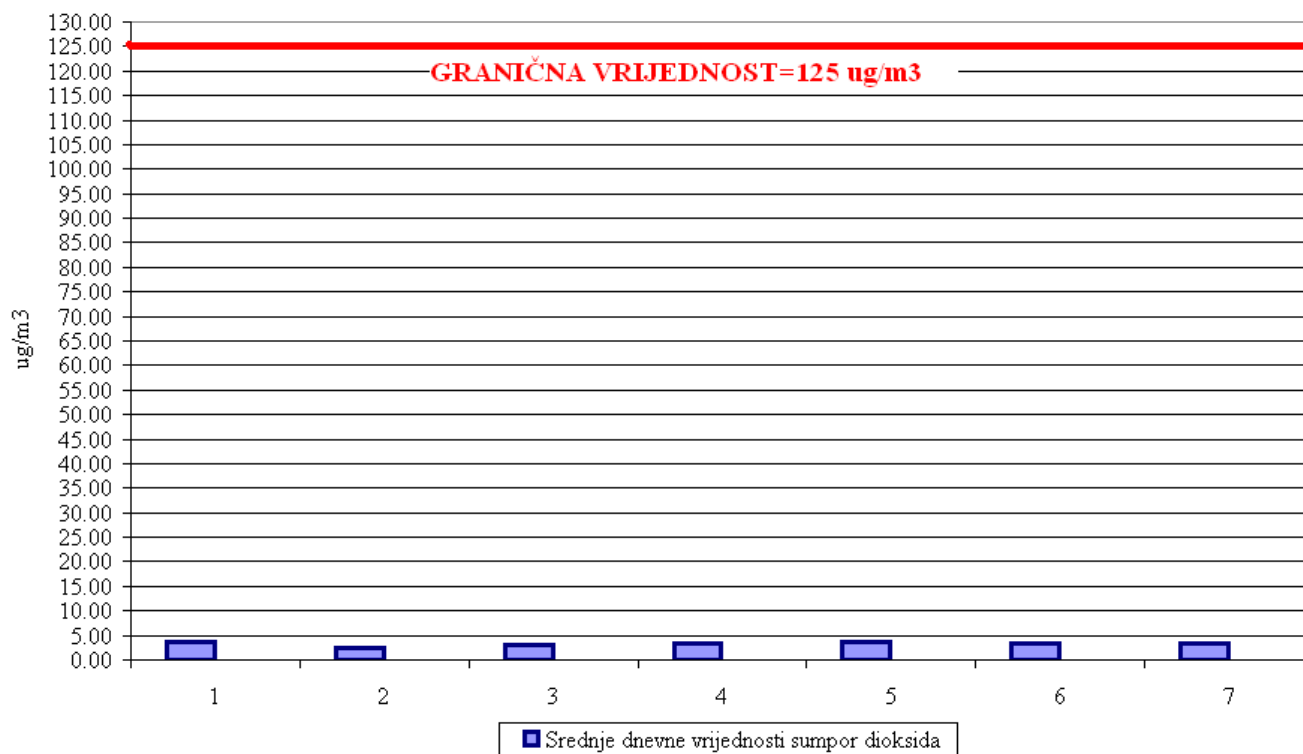
CENTAR GRADSKE OPŠTINE TUZI  
PERIOD MJERENJA 01-08.08.2017. god.



Slika 38. Srednje dnevne vrijednosti PM<sub>10</sub>

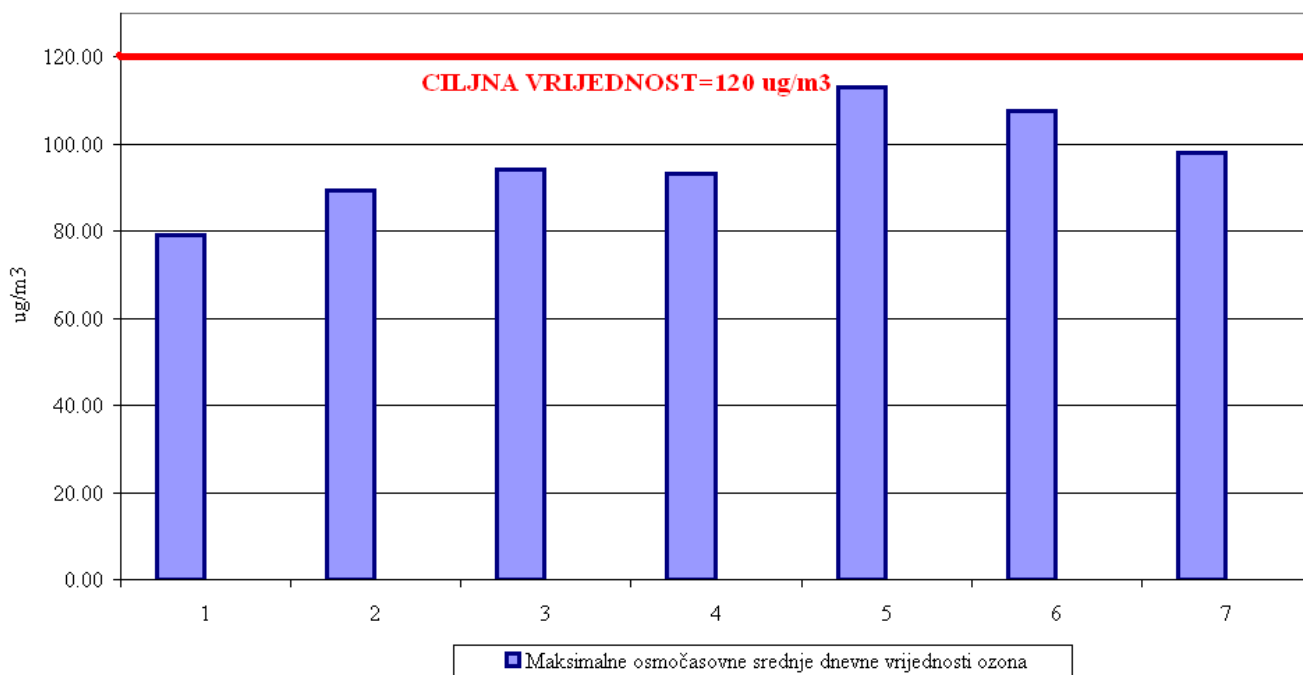
D.O.O CENTAR ZA EKOTOKSIKOLOŠKA ISPITIVANJA PODGORICA  
IZVJEŠTAJ O ISPITIVANJU BR. 00-1053/1

CENTAR GRADSKE OPŠTINE TUZI  
PERIOD MJERENJA 01-08.08.2017. god.



Slika 39. Srednje dnevne vrijednosti sumpor dioksida

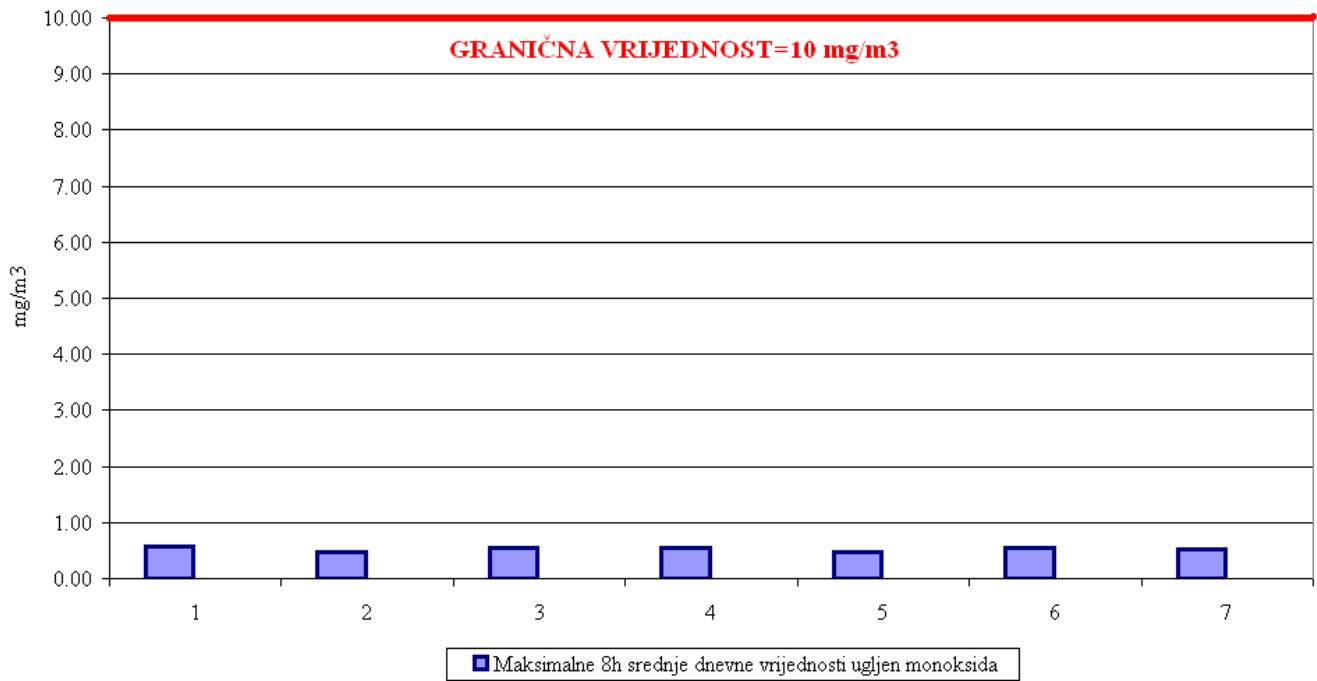
CENTAR GRADSKE OPŠTINE TUZI  
PERIOD MJERENJA 01-08.08.2017. god.



Slika 40. Maksimalne osmočasovne srednje dnevne vrijednosti za ozon

**D.O.O CENTAR ZA EKOTOKSIKOLOŠKA ISPITIVANJA PODGORICA**  
**IZVJEŠTAJ O ISPITIVANJU BR. 00-1053/1**

CENTAR GRADSKE OPŠTINE TUZI  
PERIOD MJERENJA 01-08.08.2017. god.



Slika 41. Maksimalne osmočasovne srednje dnevne vrijednosti za ugljen monoksid

KOMENTAR REZULTATA MJERENJA NA LOKACIJI  
„CENTAR GRADSKE OPŠTINE TUZI“

Rezultati mjerenja kvaliteta vazduha na lokaciji „centar gradske opštine Tuzi“ u ljetnjem ciklusu (period mjerenja 01-08.08.2017. god), posmatrani su u odnosu na norme propisane „Uredbom o utvrđivanju vrsta zagađujućih materija, graničnih vrijednosti i drugih standarda kvaliteta vazduha“ (“Sl.list Crne Gore, br. 25/12“).

1. Rezultati mjerenja **sumpor dioksida** upoređivani su sa propisanim graničnim vrijednostima za jednočasovnu srednju vrijednost ( $350 \mu\text{g}/\text{m}^3$ ) i srednju dnevnu vrijednost ( $125 \mu\text{g}/\text{m}^3$ ).  
**Sve** izmjerene vrijednosti sumpor dioksida su tokom sedmodnevnog mjerenja, u ljetnjem ciklusu bile **ispod** propisanih graničnih vrijednosti.

2. Rezultati mjerenja **azot dioksida** (kao jednočasovne srednje vrijednosti) upoređivani su sa propisanom graničnom vrijednošću za jednočasovnu srednju vrijednost ( $200 \mu\text{g}/\text{m}^3$ ).  
**Sve** izmjerene jednočasovne srednje vrijednosti azot dioksida (predstavljene samo grafički zbog obimnosti podataka) su tokom sedmodnevnog perioda mjerenja bile **ispod** propisane granične vrijednosti.

3. Srednje dnevne vrijednosti **PM<sub>10</sub>** upoređivane su sa propisanom **graničnom vrijednošću** za srednju dnevnu vrijednost ( $50 \mu\text{g}/\text{m}^3$ )  
**Sve** srednje dnevne vrijednosti PM<sub>10</sub> su bile **ispod** propisane granične vrijednosti od  $50 \mu\text{g}/\text{m}^3$ .

4. Maksimalne dnevne osmočasovne srednje vrijednosti **ozona** upoređivane su sa propisanom ciljnom vrijednošću od  $120 \mu\text{g}/\text{m}^3$ .  
**Sve** maksimalne osmočasovne srednje dnevne vrijednosti ozona tokom ljetnjeg ciklusa mjerenja su bile **ispod** propisane ciljne vrijednosti.

5. Maksimalne dnevne osmočasovne srednje vrijednosti **ugljen monoksida** su upoređivane sa propisanom graničnom vrijednošću za srednju godišnju vrijednost.  
**Sve** maksimalne osmočasovne srednje vrijednosti ugljen monoksida su tokom ljetnjeg sedmodnevnog mjerenja bile **ispod** propisane granične vrijednosti od  $10 \text{mg}/\text{m}^3$ .

6. **Sve** srednje dnevne vrijednosti benzena su bile ispod granične vrijednosti propisane na godišnjem nivou.

7. **PM<sub>10</sub>** su analizirane na sadržaj **teških metala i benzo(a) pirena**, polutanata za koje su propisani standardi kvaliteta vazduha na godišnjem nivou.

- Sadržaj **olova** u zbirnom sedmičnom uzorku PM<sub>10</sub> je bio značajno **ispod**  $0.5 \mu\text{g}/\text{m}^3$ , propisane norme za srednju godišnju vrijednost.
- Sadržaj **arsena, kadmijuma i nikla** je bio **ispod** ciljnih vrijednosti (srednjih vrijednosti za kalendarsku godinu) propisanih sa ciljem zaštite zdravlja ljudi i rokom postizanja do 2015 godine.
- Sadržaj **benzo(a)pirena** u zbirnom sedmičnom uzorku PM<sub>10</sub> bio je **0.49**  $\text{ng}/\text{m}^3$  u odnosu na ciljnu vrijednost od  $1.0 \text{ng}/\text{m}^3$  propisanu sa ciljem zaštite zdravlja ljudi i rokom postizanja do 2015 godine.



## REZIME

### 1. SUMPOR DIOKSID SO<sub>2</sub>

Koncentracije sumpor dioksida (kao jednočasovne srednje i srednje dnevne vrijednosti) na svih šest mjernih mjesta (četiri prometne raskrsnice u gradskom jezgru Podgorice i po jedna u centrima gradskih opština Tuzi i Golubovci) tokom mjerenja u ljetnjem ciklusu, su bile **ispod** propisanih graničnih vrijednosti.

### 2. AZOT DIOKSID NO<sub>2</sub>

Na svih šest mjernih mjesta, sve jednočasovne srednje vrijednosti azot dioksida, su tokom ljetnjeg mjernog ciklusa bile **ispod** propisane granične vrijednosti (200 µg/m<sup>3</sup>).

### 3. SUSPENDOVANE ČESTICE PM<sub>10</sub>

Srednje dnevne vrijednosti **suspendovanih čestica PM<sub>10</sub>** upoređivane su sa propisanom graničnom vrijednošću za srednju dnevnu vrijednost (50µg/m<sup>3</sup>), koja se ne smije prekoračiti više od 35 puta u toku godine.

- Na lokaciji, centar gradske opštine Golubovci dva dana srednje dnevne vrijednosti PM<sub>10</sub> u ljetnjem ciklusu mjerenja su bile **iznad** propisane granične vrijednosti od 50µg/m<sup>3</sup>.
- Na ostalih pet lokacija, centar gradske opštine Tuzi i četiri prometne raskrsnice, **sve** srednje dnevne vrijednosti PM<sub>10</sub> u ljetnjem ciklusu mjerenja su bile **ispod** propisane granične vrijednosti od 50µg/m<sup>3</sup>.

### 4. OZON

Maksimalne osmočasovne srednje vrijednosti su upoređivane sa propisanom ciljnom vrijednošću od 120 µg/m<sup>3</sup>. Maksimalne osmočasovne srednje dnevne vrijednosti ozona, na **svih** šest lokacija, tokom ljetnjeg ciklusa mjerenja su bile **ispod** propisane ciljne vrijednosti.

### 5. UGLJEN MONOKSID

Omočasovne srednje vrijednosti ugljen monoksida su upoređene sa graničnom vrijednošću za srednju godišnju vrijednost. **Sve** maksimalne osmočasovne srednje vrijednosti ugljen monoksida tokom ljetnjeg ciklusa mjerenja na svih šest su bile **ispod** propisane granične vrijednosti od 10 mg/m<sup>3</sup>.

### 6. BENZEN

Sve srednje dnevne vrijednosti benzena, na svih šest mjernih mjesta u Glavnom gradu tokom mjerenja u ljetnjem ciklusu su bile **ispod** propisane granične vrijednosti propisane na godišnjem nivou.

#### 6.1. TEŠKI METALI

PM<sub>10</sub> čestice su analizirane na sadžaj teških metala i benzo(a)pirena za koje su propisani standardi kvaliteta vazduha na godišnjem nivou.

Na svih šest lokacija, u Glavnom gradu, tokom ljetnjeg ciklusa mjerenja:

- Sadržaj olova u svim dnevnim uzorcima PM<sub>10</sub> je bio značajno **ispod** 0.5 µg/m<sup>3</sup>, propisane norme za srednju godišnju vrijednost.

- Sadržaji arsena, kadmijuma i nikla su bili **ispod** ciljnih vrijednosti (srednjih vrijednosti za kalendarsku godinu) sa ciljem zaštite zdravlja ljudi i rokom postizanja do 2015 godine.

**6.2. BENZO(A)PIREN**

- Na svih šest mjernih mjesta u Glavnom gradu sadržaj benzo (a) pirena u zbirnim sedmičnim uzorcima suspendovanih čestica PM<sub>10</sub>, tokom ljetnje mjerne kampanje je bio ispod 1.0 ng/m<sup>3</sup>, ciljne vrijednosti, propisane sa ciljem zaštite zdravlja ljudi i rokom postizanja do 2015 godine.

<b>Izveštaj izradili:</b>	
Radomir Žujovic, šef jedinice za mjerenje kvaliteta ambijentalnog vazduha i uslova radne sredine	
Siniša Popović, stručni saradnik u Jedinici za mjerenje kvaliteta ambijentalnog vazduha i uslova radne sredine	
Snežana Anđelić, šef Jedinice za analitiku hemijskih elemenata	
Bojan Beljkaš, šef Jedinice za analizu u gasnoj hromatografiji i pripremu uzoraka iz životne sredine	
<b>Terenska ispitivanja i uzorkovanje izvršili:</b>	
Ivan Đurović, hem. tehničar za terenska ispitivanja	
Patar Galičić, hem. tehničar za terenska ispitivanja	
Mitar Pavićević, tehničar za terenska ispitivanja	
<b>Laboratorijska ispitivanja izvršili:</b>	
Siniša Popović, stručni saradnik u stručni saradnik u Jedinici za mjerenje kvaliteta ambijentalnog vazduha	
Bojan Beljkaš, šef Jedinice za analizu u gasnoj hromatografiji i pripremu uzoraka iz životne sredine	
Snezana Anđelić, šef Jedinice za analitiku hemijskih elemenata	
Ljiljana Raičević, stručni saradnik u Jedinici za za analitiku hemijskih elemenata	
Predrag Strugar, hem. tehničar u Jedinici za analizu u gasnoj hromatografiji i pripremu uzoraka iz životne sredine	